

OPĆINA
PISAROVINA

STRATEGIJA

RAZVOJA OPĆINE PISAROVINA
2014. - 2020.

I. IZMJENE I DOPUNE

Sadržaj:

1.	UVODNA RIJEČ NAČELNIKA	4
2.	OSNOVNE ZNAČAJKE PROSTORA I PRIRODNA OBILJEŽJA	5
2.1.	Položaj i obilježja Zagrebačke županije.....	5
2.2.	Teritorijalna pokrivenost Općine Pisarovina	7
2.3.	Klimatska obilježja	8
2.4.	Hidrogeološka obilježja	9
3.	STANOVNIŠTVO	11
3.1.	Prirodni prirast stanovništva	12
3.2.	Dobna i spolna struktura stanovništva	13
3.3.	Stanovništvo prema razini obrazovanja	14
3.4.	Radna snaga	15
3.4.1.	Zaposlenost	15
3.4.2.	Nezaposlenost.....	15
4.	KOMUNALNA INFRASTRUKTURA	18
4.1.	Prometna infrastruktura	18
4.2.	Elektroenergetska mreža i javna rasvjeta.....	19
4.3.	Informacijsko-komunikacijska infrastruktura.....	20
4.4.	Vodoopskrba i odvodnja	20
4.5.	Odvodnja i pročišćavanje otpadnih voda	21
4.6.	Gospodarenje otpadom.....	22
4.7.	Groblja.....	23
5.	GOSPODARSTVO	23
5.1.	Poduzetništvo i obrtništvo	24
5.2.	Poduzetnička zona	32
5.3.	Poljoprivreda.....	34
5.4.	Šumarstvo, lov i ribolov	37
5.5.	Turizam.....	40
5.5.1.	Manifestacije.....	46
6.	DRUŠTVENE DJELATNOSTI I INFRASTRUKTURA.....	49
6.1.	Institucije javne uprave	49
6.2.	Obrazovanje	50
6.2.1.	Predškolski odgoj.....	50
6.2.2.	Osnovnoškolsko obrazovanje.....	51

6.3.	Zdravstvena i socijalna zaštita.....	53
6.4.	Športsko – rekreativni sadržaji.....	54
6.5.	Vatrogasni i društveni domovi	55
6.6.	Kultura.....	56
6.7.	Udruge.....	56
7.	KULTURNO-POVIJESNA I PRIRODNA BAŠTINA	59
8.	SWOT ANALIZA	62
8.1.	Tematska cjelina: Gospodarstvo	63
8.2.	Infrastruktura i zaštita okoliša	66
8.3.	Društvene djelatnosti i civilno društvo	67
9.	METODOLOŠKI OKVIR.....	69
10.	VIZIJA.....	71
11.	STRATEŠKI CILJEVI, PRIORITETI I MJERE ZA RAZVOJ OPĆINE PISAROVINA.....	72
12.	STRATEŠKI CILJ 1.: RAZVOJ KONKURENTNOG GOSPODARSTVA.....	74
13.	STRATEŠKI CILJ 2.: UNAPREĐENJE INFRASTRUKTURNOG SUSTAVA I ZAŠTITA OKOLIŠA	79
14.	STRATEŠKI CILJ 3.: UNAPREĐENJE DRUŠTVENIH DJELATNOSTI I RAZVOJ CIVILNOG DRUŠTVA 85	
15.	RAZRADA MJERA ZA OSTVARIVANJE STRATEŠKIH CILJEVA OPĆINE PISAROVINA	88
16.	INSTITUCIONALNI OKVIR I STRUKTURA UPRAVLJANJA PROVEDBOM	117
17.	FINANCIJSKI OKVIR	119
18.	USKLAĐENOST STRATEGIJE S DOKUMENTIMA VIŠE RAZINE	124
	PRILOG 1.: AKCIJSKI PLAN PROVEDBE ZA 2019.	129
	PRILOG 2.: BAZA PROJEKTNIH IDEJA	133

1. UVODNA RIJEČ NAČELNIKA

Poštovani stanovnici Općine Pisarovina,

Pred Vama se nalaze 1. Izmjene i dopune Strategije razvoja Općine Pisarovina za razdoblje do 2020. godine.

Strategija razvoja temeljni je dokument društveno-gospodarskog razvoja jednog područja. Istom se definira smjer budućeg razvoja, utvrđuju temeljni razvojni ciljevi zajedno s prioritetima i mjerama za njihovo ostvarivanje, a sve sa ciljem postizanja više razine standarda i kvalitete života stanovništva. Revizijom postojećeg razvojnog dokumenta, željelo se postići efekt ubrzanja stavljanja u funkciju razvoja i korisnosti razvojnih potencijala Općine koji nisu prvobitno bili u dovoljnoj mjeri prepoznati i/ili iskorišteni, s jedne strane, te s druge strane, praćenjem novih razvojnih trendova željelo se preispitati i samim time redefinirati neke razvojne smjernice u smislu jačeg korištenja vanjskih izvora financiranja što bi dovelo do brže realizacije planiranog, te valorizacije učinka ispunjenosti ovakvih smjernica.

Zadovoljstvo mi je reći da smo prethodne godine obilježili 25-tu obljetnicu postojanja Općine Pisarovina, te da je proteklo razdoblje bilo razdoblje preporoda naše Općine. Postignuti su značajni rezultati u području komunalne i društvene infrastrukture, razvoju poduzetničke zone i stvaranju poticajnog okruženja za nova ulaganja. Rezultat ovih napora je i činjenica da je stopa nezaposlenosti u Općini Pisarovina jedna od najnižih u Županiji te da je već sada prisutan nedostatak radne snage u odnosu na realne potrebe. Stoga novim mjerama i projektima koje smo u ovom dokumentu definirali želimo postići daljnji nastavak unapređenja razvoja naše Općine u svim relevantnim društveno-gospodarskim područjima: poduzetništvu i obrtništvu, turizmu, poljoprivredi, komunalnoj i društvenoj infrastrukturi, zaštiti okoliša te razvoju društvenih djelatnosti i civilnog društva.

Također, definiranim mjerama želimo doprinijeti u rješavanju i ublažavanju nepovoljnih trendova koji su zahvatili ne samo područje Općine Pisarovina, nego i cijele Republike Hrvatske, a isto se, prije svega, odnosi na pitanja nepovoljnog demografskog kretanja stanovništva (migracije, siromaštva i slično).

Dokument koji Vam ovom prilikom predstavljam rezultat je zajedničkog rada i suradnje organizacija i pojedinaca iz javnog, privatnog i civilnog sektora, te kao takav predstavlja zajedničku inicijativu u realizaciji postavljenih ciljeva razvoja Općine.

Zajedno sa svojim suradnicima radit ću na ostvarenju navedenog i stvoriti uvjete da naša Općina bude još bolje mjesto za život, ugodno za stanovanje i poželjno za poslovanje. Stoga želim da se u ovaj „projekt“ uključite i Vi, kako bi zajedničkim snagama stvorili pozitivnu atmosferu i okružje u kojem će naša djeca rasti, mladi ostajati, raditi i zasnivati obitelji, a generacije zrelije životne dobi zasluženo uživati u svojoj Općini.

Vjerujem da je moja vizija Općine i Vaša vizija.

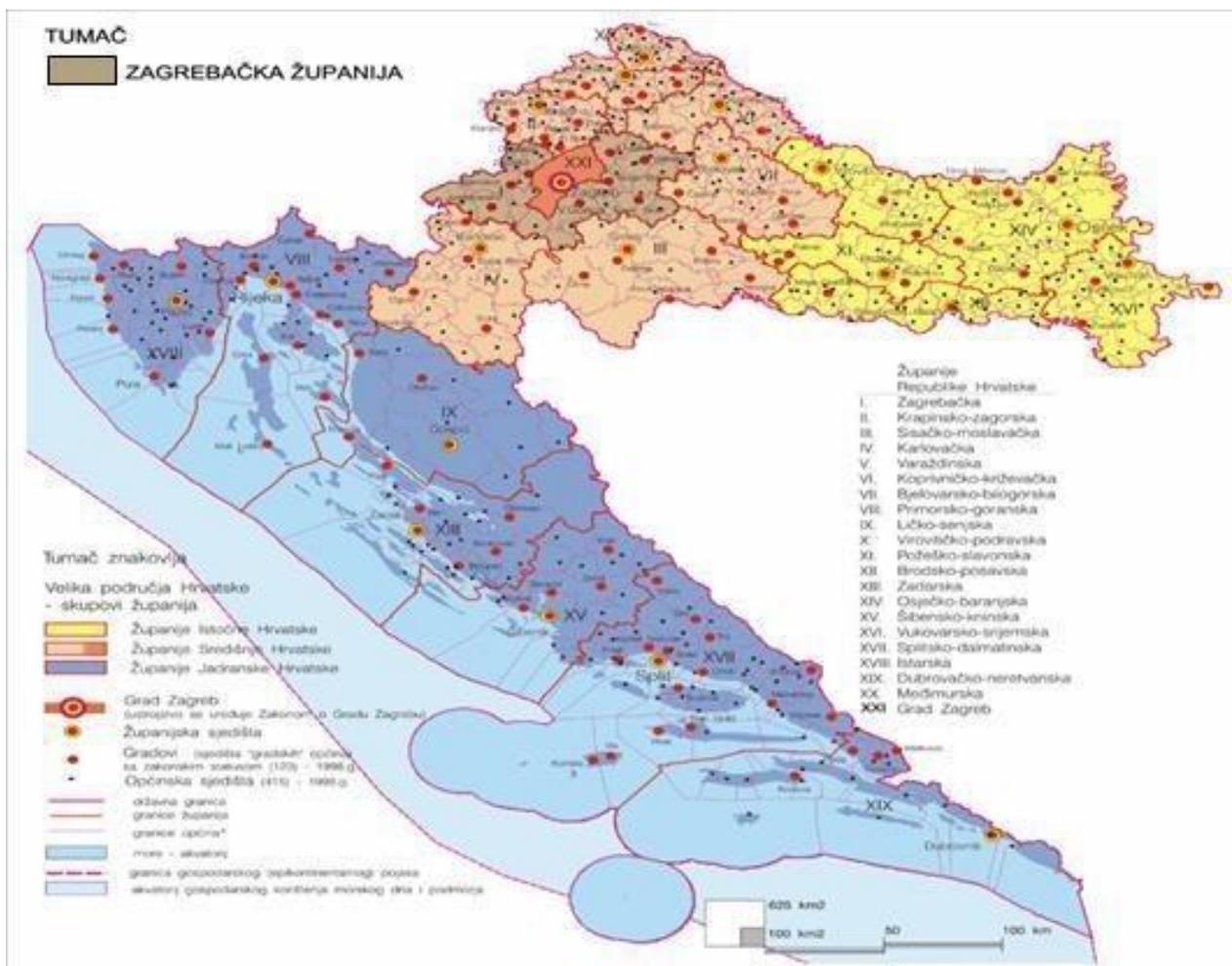
ANALITIČKI DIO

2. OSNOVNE ZNAČAJKE PROSTORA I PRIRODNA OBILJEŽJA

2.1. Položaj i obilježja Zagrebačke županije

Općina Pisarovina dio je Zagrebačke županije smještene u središnjem dijelu središnje Hrvatske. Izgled joj je poput prstena, osim prekida u malom dijelu sjeverne strane. Izvana, Zagrebačka županija graniči sa 6 županija i Republikom Slovenijom (Karlovačka i Sisačko - moslavačka na jugu, Bjelovarsko-bilogorska i Koprivničko-križevačka na istoku, Varaždinska i Krapinsko-zagorska na sjeveru i Republika Slovenija na zapadu), a sa unutrašnje strane sa Gradom Zagrebom.

Slika 1.: Položaj Zagrebačke županije u RH

Po svom geografskom položaju, Zagrebačka županija predstavlja prostornu periferiju Grada Zagreba. Ta činjenica ima kako pozitivne tako i negativne strane, s jedne strane blizina Grada

Zagreba poticaj je gospodarskim aktivnostima u Županiji zbog postojanja značajnog zagrebačkog tržišta i evidentnog postupnog preseljenja gospodarskih aktivnosti iz Zagreba u Županiju. Također, blizina Zagreba omogućava dodatne mogućnosti zapošljavanja, obrazovanja i dr., što uzrokuje migracijske procese (izražena dnevna migracija „središte – periferija – obrnuto“), ali i pojačani pritisak na okoliš i prirodne resurse uzrokovane većom naseljenošću i intenzitetom prometa i gospodarskih aktivnosti.

Županija ima površinu od 3.060 km² (5,41% površine RH), a prema popisu iz 2011. godine na području Županije živi 317.642 stanovnika. Svojom površinom Zagrebačka županija spada među veće županije u Hrvatskoj. U Županiji je 9 gradova, 25 općina i 697 naselja, a samo sjedište Županije je izvan njenog teritorijalnog područja i nalazi se u Gradu Zagrebu.

Struktura prostora prema ukupnoj površini Županije je slijedeća:

- Poljoprivredne površine – 1.721,7 km² ili 56,3%
- Šumske površine – 1.055,1 km² ili 34,5%
- Vode – 85,63 km² ili 2,8%
- Izgrađena područja – 73,4 km² ili 2,4%
- Infrastruktura (ceste, željenice) 97,9 km² ili 3,2%
- Ostalo zemljište – 24,5 km² ili 0,8%

Demografski trend Županije blago je pozitivan u odnosu na prethodni popis stanovništva, tj. zabilježen je porast ukupnog broja stanovnika u razdoblju od 2001 – 2011., za 2,6%. Promatrano prostorno, najrijedja naseljenost je na vanjskoj periferiji prstena gdje spada i Općina Pisarovina.

Povoljan geografski položaj, ugodna kontinentalna klima, dobra prometna povezanost, raspoloživo poljoprivredno zemljište te bogato povijesno – kulturno i prirodno nasljeđe, imaju značajan utjecaj na ukupni razvoj Županije.

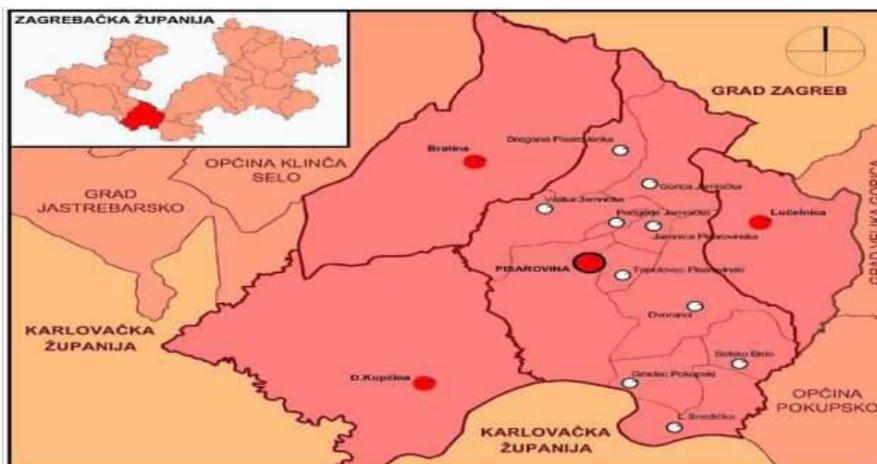
2.2. Teritorijalna pokrivenost Općine Pisarovina

Slika 2.: Geografski položaj i okruženje Općine Pisarovina

Općina Pisarovina se nalazi u južom dijelu Zagrebačke županije te graniči sa gradovima: Zagreb, Velika Gorica, Karlovac, Jastrebarsko, te općinama Pokupsko, Klinča Selo i Lasinja. Proteže se na površini od 145,07 km², što čini 4,7% površine Županije, te predstavlja prostorno najveću Općinu u Županiji. Općina se sastoji od četrnaest naselja: Pisarovina, Lučelnica, Bratina, Bregana Pisarovinska, Donja Kupčina, Dvoranci, Gorica Jamnička, Gradec Pokupski, Jamnica Pisarovinska, Lijevo Sredičko, Podgorje Jamničko, Selsko Brdo, Topolovec Pisarovinski i Velika Jamnička, koja su grupirana u četiri prostorno-funkcionalne cjeline, kako je prikazano na slici 3. Sva su naselja ruralnog karaktera i raštrkanog tipa te se sastoje od niza zaselaka.

Slika 3.: Administrativna područja Općine Pisarovina

Općina Píсарovina se nalazi na vrlo dobrom geoprometnom položaju, nedaleko od Grada Zagreba i jugozapadno u zahvatu magistralnih putova prema Jadranskom moru. Preko Zagreba, spojem s mrežom državnih cesta i autocestom, Píсарovina se povezuje s putnim pravcima koji dolaze u sve gradove kontinentalne Hrvatske i Jadrana te sa zapadnom, srednjom, istočnom i jugoistočnom Europom. Takav geoprometni položaj omogućava joj vrlo dobre razvojne mogućnosti.

Smještenu između rijeke Kupe, Draganićke šume i Vukomeričkih gorica Općinu Píсарovina karakterizira bogatstvo hrastove i bukove šume, plodna zemlja, brežuljkasto ravničarski krajolik, bogatstvo voda te izvori mineralne vode.

Slika 4.: Krajobraz Općine Píсарovina

2.3. Klimatska obilježja

U Općini Píсарovina prevladava umjerena kontinentalna klima s toplim ljetima i umjereno hladnim zimama, a povremeno sa snježnim padalinama. Najviše padalina ima u kasno proljeće, rano ljeto i jesen, a najmanje zimi i u rano proljeće. Srednja godišnja temperatura je oko 12°C. Temperature koje prelaze 30°C zabilježene su u lipnju, srpnju i kolovozu, a najniže u prosincu, siječnju i veljači.

Nema izrazito sušnih niti vlažnih vremenskih razdoblja, a oborine su jednako razdijeljene na cijelu godinu. Najsušniji period u godini javlja se u hladno godišnje doba. Oborine su dosta ravnomjerno raspoređene bez izrazito sušnih razdoblja, što povoljno utječe na razvoj vegetacije. U vegetacijskom razdoblju padne više od 50% ukupne godišnje količine oborina.

Razdoblje bez mraza je od lipnja do rujna. To je relativno oblačno područje s prosječno 130 oblačnih dana godišnje.

2.4. Hidrogeološka obilježja

Općina Pisarovina pripada nizinskom, peripanonskom dijelu Hrvatske, te se nalazi na spoju panonske nizine i planinske Hrvatske, odnosno Dinaridskog gorja. Približno polovicu prostora Općine, tj. njezin cijeli sjeveroistočni dio zauzimaju pobrđa i zaravni vapnenačke građe koji sačinjavaju Vukomeričke gorice s najvećim vrhom na 225 m nadmorske visine. Zapadni i jugozapadni dio Općine obuhvaća blago uzdignute terene, te većinom niska ravničarsko močvarna područja plodne Pokupske doline koja se prostiru na područjima nižim od 200 m nadmorske visine.

Cijeli prostor Općine pripada jednom geomorfološko-litološkom kompleksu koji čine Pleševičko prigorje te Vukomeričke gorice s bazenom Kupčine i središnjim brežuljkastim područjem. Tlo na prostoru Općine većim dijelom čine aluvijalne naslage gline i praha iz razdoblja holocena te paludinske naslage gline i pijeska iz razdoblja dacija i romanija. Prema inženjersko-geološkoj podjeli na prostoru Općine nalaze se uglavnom nevezane klastične naslage koje mogu biti pjeskovito prašinaste naslage, gline, pijesci i šljunci. Takve naslage značajan su prirodni resurs za gospodarski razvoj, što se ponajprije odnosi na šljunak, pijesak i građevinski kamen.

Hidrologiju Općine potrebno je promatrati u kontekstu sliva rijeke Save, koja se nalazi sjeverno od teritorija Općine. Naime, rijeka Sava tekućica je najvećeg volumnog protoka na području Zagrebačke županije i sve ostale tekućice u Županiji pripadaju njezinom vodnom slivu izravno ili putem nekog od njenih glavnih pritoka. Tako se vode središnjeg dijela Županije južno od rijeke Save, slijevaju u rijeku Odru, pa potom Kupu, dok se vode južnog i jugozapadnog dijela Županije u rijeku Kupu slijevaju izravno. Rijeka Kupa koja definira južnu granicu Općine Pisarovina jedna je od značajnih pritoka savskog sliva. Tok rijeke Kupe može se okarakterizirati kao tok nizinske rijeke s varijabilnim vodostajem i redovitim sezonskim plavljenjima.

Na prostoru Općine Pisarovina, od stajaćica značajni su planski izgrađeni Pisarovinski ribnjaci, koji se u pravilu koriste za ribolov i rekreaciju, dok su stajaćice prirodnog podrijetla manjih površina i često sezonske. Područje južno i zapadno od ribnjaka najniži je prostor u Općini, koji je zbog djelovanja rijeke Kupe močvarnog karaktera i redovito poplavljen u kišnom dijelu godine. Krajnji zapadni dio Općine Pisarovina pripada većoj retenciji koja se prostire Pokupskom dolinom od ribnjaka Crna mlaka na sjeverozapadu, duž rijeke Kupčine do rasteretnog kanala Kupa – Kupa na prostoru Općine.

Pored rijeke Kupe, tekućice koje se cijelim svojim tokom ili njegovim dijelom nalaze na prostoru Općine su rijeka Kupčina, potoci Brebernica, Kravarščica, Mala Lučelnica, Velika

Lučelnica, Pisarovac, Skopjak, Velika i Veščak, i kanali Kupa – Kupa te Znanovit – i sve su pritoci rijeci Kupi.

Nizinski dio Općine kako nadzemnim, bogat je i podzemnim vodama, koje se u najvećim količinama javljaju u riječnim nizinama. Rijeka Kupa, koja prolazi dolinom, osigurava trajan dotok vode, a time i postojanu razinu podzemnih voda Pokupske doline, čineći taj prostor izrazito vodonosnim.

Eksploatacija vode za opskrbu pitkom vodom vrši se na više lokacija u Općini, a eksploatiraju se i izvori mineralne vode Jamnica.

Na prostoru Vukomeričkih gorica brežuljkasta struktura reljefa limitira pojavu površinskih voda na manje potoke, dok stajaćih voda uopće nema. Stoga je zbog nedostatka postojećih vodotokova količina podzemne vode reducirana.

Usljed velike propusnosti vodonosnog sloja i velike dostupnosti površinskih voda u kišnim dijelovima godine postoji značajna međuovisnost kakvoće i količine površinskih i podzemnih voda.

3. STANOVNIŠTVO

Stanovništvo predstavlja presudnu okosnicu društveno-ekonomskog razvoja jednog područja. Razvoj nekog područja prvenstveno ovisi o ljudskim potencijalima i sposobnostima lokalnih stanovnika da iskoriste mogućnosti koje im se pružaju u vlastitom okruženju.

Prema podacima popisa stanovništva 2011. godine, na području Općine Pisarovina živi 3.689 stanovnika. Broj muškaraca u ukupnom broju stanovnika iznosi 1.797 ili 48.7%. Udio stanovništva Općine Pisarovina u ukupnom broju stanovnika Zagrebačke županije iznosi 1,2% (317.606 prema Popisu iz 2011. godine).

Tablica 1.: Kretanje broja stanovnika na području Općine Pisarovina

	1991. godina	2001. godina	2011. godina
Broj stanovnika	4.207	3.697	3.689
Razlika		12,1%	0,2%

Izvor: DZS, Popis stanovnika 2011.

Promatrajući kretanje stanovništva na području Općine Pisarovina u razdoblju od prethodnih 20 godina od godine u kojem je izvršen popis stanovništva, može se uočiti trend opadanja broja stanovništva na ovom području (od 1991. do 2001.), koji iznosi 12,1%, što se može pripisati ratnim zbivanjima, ali i deruralizaciji te odlasku mlađe populacije u veće gradove, da bi nakon toga u sljedećem desetljeću došlo do stagnacije broja stanovnika Općine Pisarovina (- 0,2%), što čini relativno pozitivan pokazatelj u usporedbi s prethodnim razdobljem te kretanjem stanovništva u većini općina Republike Hrvatske. Štoviše, sagledavajući podatke na razini naselja između 2001. i 2011. godine (Tablica 2.), uočava se trend povećanja broja stanovnika u čak osam od četrnaest naselja Općine. Takvi pokazatelji mogu se pripisati njenom dobrom geoprometnom položaju, koji se ogleda kroz blizinu i laku dostupnost velikih gradova, prvenstveno grada Zagreba.

Tablica 2.: Kretanje broja stanovnika po naseljima u razdoblju od 1991. do 2011.

	Naselje	Broj stanovnika 1991. godine	Broj stanovnika 2001. godine	Broj stanovnika 2011. godine
1.	Bratina	737	691	704
2.	Bregana Pisarovinska	220	209	243
3.	Donja Kupčina	1.314	1087	974
4.	Dvoranci	222	177	178
5.	Gorica Jamnička	167	126	116
6.	Gradec Pokupski	141	119	111
7.	Jamnica Pisarovinska	47	55	54
8.	Lijevo Sredičko	175	174	196
9.	Lučelnica	402	332	298
10.	Pisarovina	451	418	440
11.	Podgorje Jamničko	12	10	12

12.	Selsko Brdo	121	119	107
13.	Topolovec Pisarovinski	43	30	61
14.	Velika Jamnička	155	150	195
	UKUPNO	4.207	3.697	3.689

Izvor: Državni zavod za statistiku

Najveća koncentracija stanovnika nalazi se na području naselja smještenih uz glavnu prometnu os koja se proteže od sjevera do juga Općine (Bratina – Pisarovina – Donja Kupčina) u kojima živi 57,4% stanovnika Općine. Najslabije naseljeno naselje je Podgorje Jamničko koje broji svega 12 stanovnika, zatim Jamnica Pisarovinska sa 54 i Topolovec Pisarovinski sa 61 stanovnikom.

Prosječna gustoća naseljenosti u Općini iznosi 25,43% stanovnika/km², čime spada u ispodprosječno naseljena područja u odnosu na Zagrebačku županiju čiji prosjek iznosi 103,8 st/km².

Tablica 3.: Gustoća naseljenosti po naseljima 2011.

Naselje	Gustoća naseljenosti
Bratina	21,04
Bregana Pisarovinska	44,24
Donja Kupčina	25,51
Dvoranci	19,21
Gorica Jamnička	13,81
Gradec Pokupski	30,07
Jamnica Pisarovinska	31,90
Lijevo Sredičko	37,21
Lučelnica	19,07
Pisarovina	36,29
Podgorje Jamničko	25,07
Selsko Brdo	28,61
Topolovec Pisarovinski	37,70
Velika Jamnička	30,73

Izvor: Državni zavod za statistiku

3.1. Prirodni prirast stanovništva

Prirodno kretanje (prirast ili pad) stanovnika, kao razlika rođenih i umrlih na određenom prostoru u jedinici vremena, izravan je pokazatelj uzroka promjene ukupnog broja stanovnika. Općina Pisarovina, kao i sve ostale općine i gradovi u Zagrebačkoj županije (s izuzetkom Općine Brdovec i Grada Dugo Selo), imala je u 2017. godini negativno prirodno kretanje, odnosno prirodni pad. Prirodno kretanje (pad) od – 30 stanovnika rezultat je 28 rođenih i 58 umrlih na području Općine Pisarovina. Vitalni indeks Općine iznosi 48% što je znatno ispod županijskog koji iznosi 76%, i nacionalnog koji iznosi 68%. Po vitalnom indeksu

Općina Pisarovina pripada općinama Zagrebačke županije sa najmanjim vitalnim indeksom kao što su Marija Gorica (48%), Jakovlje (45%), Pokupsko (43%), Krasić (31%), Dubravica (23%), Preseka (20%) i Žumberak (20%).

Tablica 4.: Prirodno kretanje stanovništva u 2017.

PRIRODNI PRIRAST STANOVNIŠTVA				
Područje	Živorodeni	Umrli	Prirodni prirast	Vitalni indeks(živorodeni/100 umrlih)
Općina Pisarovina	28	58	-30	48,3
Zagrebačka županija	2717	3588	-871	75,7
Republika Hrvatska	36556	53477	-16921	68,4

Izvor: DZS, Prirodno kretanje stanovništva RH u 2017.

3.2. Dobna i spolna struktura stanovništva

Biološki sastav stanovništva, odnosno struktura stanovništva prema spolu i prema dobnim skupinama temelj su iz kojih se očitavaju reproduktivni, radni, starosni i drugi pokazatelji populacije. Promatrajući spolnu strukturu stanovništva, kao i u ostatku Republike Hrvatske tako i na području Općine Pisarovina, od ukupnog broja stanovnika veći udio, odnosno 51,3% čine žene, dok je udio muškaraca 48,7%.

Dobna struktura stanovništva Općine Pisarovina ukazuje na dominaciju udjela radno sposobnog stanovništva u dobi od 15-64 godine (63%). Promatrajući odnos mladog (0-14 godina) i starog stanovništva (65 i više godina) vidljivo je da je udio starog stanovništva koji iznosi 21% za 5% veći od udjela mladog stanovništva, koji iznosi 16%, što u demografskom pogledu negativno utječe na ukupno kretanje i strukturu stanovništva u Općini. Taj nepovoljan proces starenja stanovništva zahvatio je sve hrvatske županije, općine i gradove.

Promatrano kroz velike dobne skupine (0–14, 15–64, >65), razvidan je nešto veći udio muške populacije (50,4%) u ukupnom broju zrelog stanovništva, tj. radno sposobnog stanovništva te u ukupnom broju mladog stanovništva (51,6%), dok u udjelu starog stanovništva prevladavaju žene (58,6%).

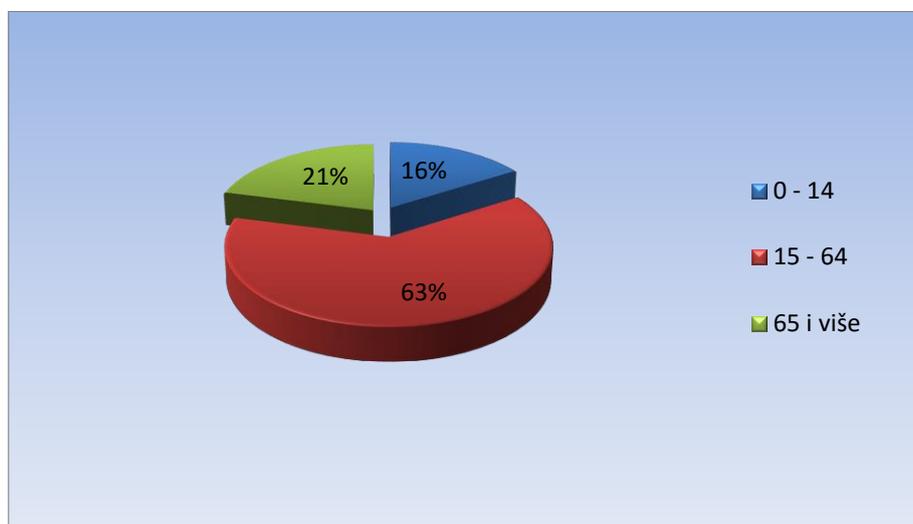
Tablica 5.: Dobna struktura stanovnika prema spolovima

Dob	Ukupan broj stanovnika	Muškarci	Žene
0-14	589	304	285
15-64	2.327	1.173	1.154
65 i više	773	320	453
UKUPNO	3.689	1.797	1.892

Izvor: DZS, Popis podataka 2011.

Grafikon 1.: Dobna struktura stanovništva

Izvor: DZS, Popis stanovništva 2011.

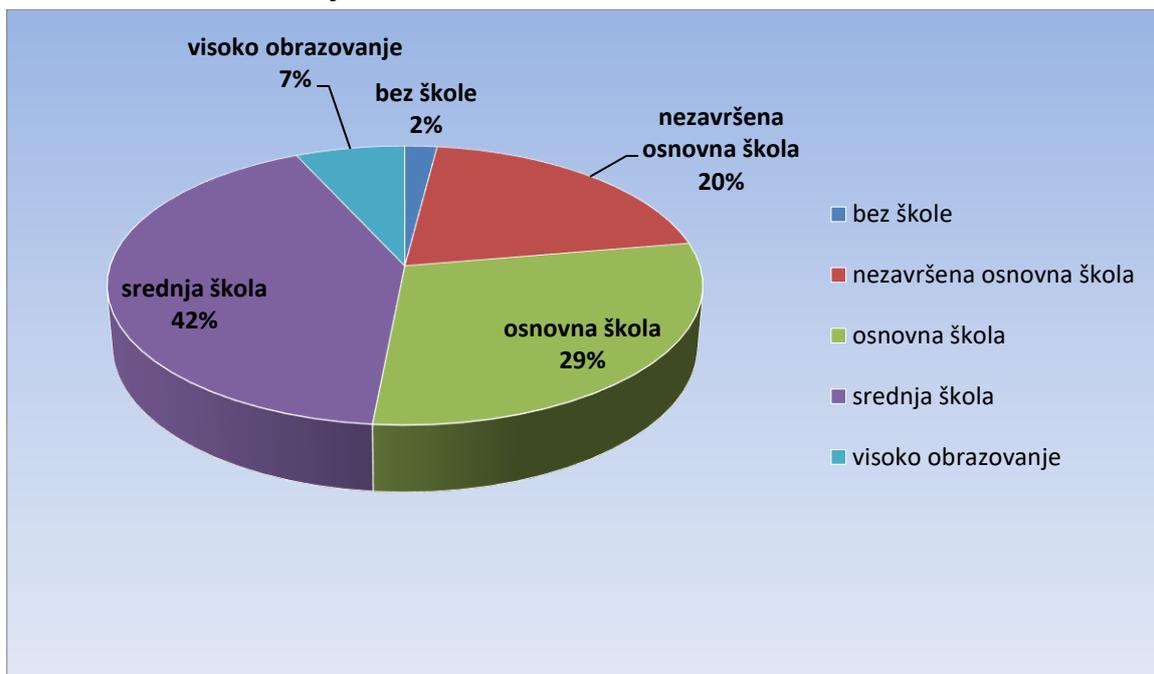
3.3. Stanovništvo prema razini obrazovanja

Obrazovna struktura stanovništva značajno utječe na gospodarstvo zemlje i njezin gospodarski napredak. Prema razini obrazovanja struktura stanovništva na području Općine Pisarovina, i pored blizine sveučilišnih središta, još uvijek nije zadovoljavajuća: od ukupno 3.100 stanovnika starih 15 i više godina, 51,5% ima nisku stručnu spremu (bez škole, 1-3 razreda osnovne škole, 4-7 razreda osnovne škole, osnovna škola), 41,7% ima srednju stručnu spremu (trogodišnje i četverogodišnje srednje škole i gimnazija), dok samo 6,8% ima završeno visoko obrazovanje (viša škola, I. stupanj fakulteta i stručni studij, fakulteti, umjetničke akademije i sveučilišni studiji, magisterij, doktorat).

Tablica 6.: Obrazovna struktura stanovništva prema spolu

Naziv	Spol	Ukupno	Bez škole	1 – 3	4 – 7	Osnovna škola	Srednja škola	Visoko obrazovanje
Općina Pisarovina	sv.	3.100	62	81	547	906	1.294	210
	m.	1.493	14	20	185	437	734	103
	ž.	1.607	48	61	362	469	560	107

Izvor: DZS, Popis stanovništva 2011.

Grafikon 2.: Obrazovna struktura stanovništva

Izvor: DZS, Popis stanovnika 2011.

3.4. Radna snaga

3.4.1. Zaposlenost

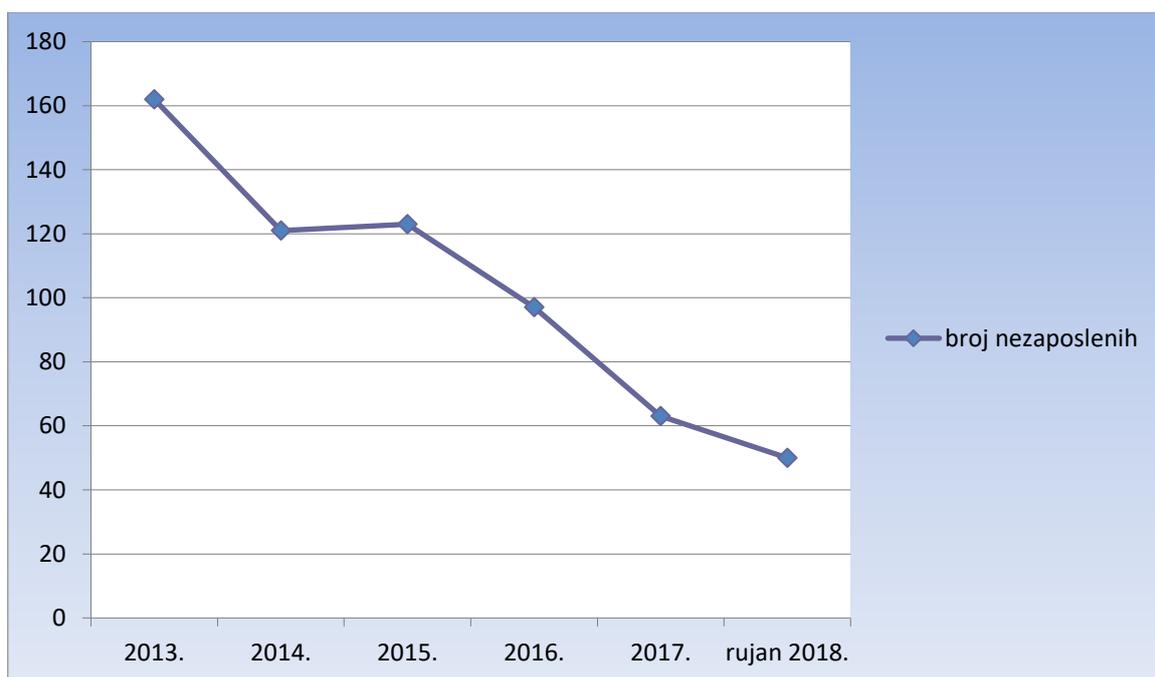
Ukupan broj radno sposobnog stanovništva starosne dobi između 15 i 64 godine na području Općine Pisarovina je 2.327 stanovnika, od čega je udio muškaraca i žena uravnotežen, odnosno udio muškaraca iznosi 50,4%, a žena 49,6%.

U pogledu zaposlenosti na području Općine Pisarovina, sukladno podacima Porezne uprave za obračunsko razdoblje lipanj 2018. godine, ukupno je evidentirano 1.159 zaposlene osobe koje imaju prebivalište na području Općine Pisarovina, što čini udio od 49,8%, odnosno polovice od radno sposobnog stanovništva na području Općine.

3.4.2. Nezaposlenost

Registrirane nezaposlene osobe su osobe od 15 do 65 godina starosti, sposobne ili djelomično sposobne za rad, a koje nisu u radnom odnosu.

Prema evidenciji Hrvatskog zavoda za zapošljavanje na dan 30. 9. 2018. evidentirano je 50 nezaposlenih osoba, od čega 30 žena (60%) te 20 muškaraca (40%). U usporedbi s ukupnim brojem radno sposobnog stanovništva na području Općine koji iznosi 2.327 stanovnika, stopa nezaposlenosti na području Općine iznosi 2,1%.

Grafikon 3.: Kretanje broja nezaposlenih osoba za razdoblje 2013. – 2018. godine

Izvor: HZZ listopad 2018.

Promatrajući kretanje broja nezaposlenih osoba u posljednjih pet godina, razvidno je značajno smanjenje broja nezaposlenih. U posljednjem promatranom razdoblju od 2017. godine do 30. rujna 2018. zabilježeno je smanjenje broja nezaposlenih osoba za čak 20,6%.

Tablica 8.: Broj nezaposlenih osoba prema razini obrazovanja

	Broj nezaposlenih	
	2017.	2018.
Bez škole i nezavršene osnovne škole	9	9
Završena osnovna škola	21	7
Srednja škola	27	31
Prvi stupanj fakulteta, stručni studij i viša	5	2
Fakultet, akademija, stručni studij, doktorat	1	1
Ukupno	63	50

Izvor: HZZ, listopad 2018.

Promatrajući strukturu obrazovanja nezaposlenih osoba u 2018. godini, prevladavaju osobe srednje stručne spreme (31 osoba), čiji se broj u odnosu na 2017. godinu povećao za 12,9%, dok je broj nezaposlenih osoba bez škole (9 osoba) ostao isti a broj nezaposlenih osoba sa završenom osnovnom školom (7 osoba) se znatno smanjio (66,7%) što je rezultat politika tržišta rada usmjerenih na pomoć u pronalazanju posla upravo ovim skupinama koje se, s obzirom na izgled pronalaska posla, nalaze u vrlo nepovoljnom položaju.

Promatrajući strukturu nezaposlenih osoba prema dobi i spolu, od ukupno 50 nezaposlenih osoba, njih 30 su osobe ženske populacije. 9 osoba (18%) pripada u skupinu teže zapošljivih osoba starijih od 50 godina, a udio ženske populacije u toj skupini iznosi 55,6%. U skupini mladih nezaposlenih osoba do 29 godina na Zavod za zapošljavanje prijavljeno je 16 osoba (32%), od čega 10 žena. Najveća nezaposlenost bilježi se u dobnoj skupini od 30– 49 godina (50%), što je vidljivo u sljedećoj tablici:

Tablica 9.: Struktura nezaposlenih osoba prema dobi i spolu

Dob	Spol		Ukupno
	Muškarci	Žene	
15 - 19	3	6	9
20 - 24	3	3	6
25 - 29	0	1	1
30 - 34	0	5	5
35 - 39	2	5	7
40 - 44	5	2	7
45 - 49	3	3	6
50 - 54	2	2	4
55 - 59	1	3	4
60 i više	1	0	1
UKUPNO	20	30	50

Izvor: HZZ, listopad 2018.

4. KOMUNALNA INFRASTRUKTURA

Izgrađena infrastruktura temelj je kvalitete života stanovništva nekog područja i neophodan preduvjet razvoja. Visoki stupanj izgrađenosti komunalne, prometne i društvene infrastrukture omogućuje kvalitetniji komunalni standard, bolje uvjete života, ali i olakšava privlačenje potencijalnih ulagača.

4.1. Prometna infrastruktura

Općina Pisarovina ima vrlo dobar geoprometni položaj, jer se nalazi nedaleko od Zagreba i jugozapadno u zahvatu magistralnih putova prema Jadranskom moru. Preko Zagreba, spojem s mrežom državnih cesta i autocestom, Pisarovina se povezuje s putnim pravcima koji dolaze u sve gradove kontinentalne Hrvatske i Jadrana, te sa zapadnom, srednjom, istočnom i jugoistočnom Europom.

Najvažnije obilježje geografskog položaja Pisarovine je to što je ona prostorna periferija Grada Zagreba, a u neposrednoj su blizini i gradovi Velika Gorica, Sisak i Karlovac. Prometna povezanost sa svim okolnim gradovima je relativno dobra preko lokalnih cestovnih mreža spojenih s državnim i županijskim cestama te s autoputom Zagreb – Karlovac.

Cestovna mreža u Općini je dobro razvijena, iako se mora raditi na daljnjem unapređenju kvalitete prometnica i prateće infrastrukture. Naime, na većem dijelu mreže prometni trak nije dovoljne širine, horizontalna signalizacija je nedostatna, uz ceste nedostaju ugibaldišta, natkrivena stajališta, bankine, a u naseljima nogostupi.

Tablica 10. : Popis državnih, županijskih i lokalnih cesta u Općini Pisarovina

Oznaka ceste	Opis trase	Ukupna dužina (km)
Državne ceste na području Općine Pisarovina		
DC 36	Karlovac (D1) – Pokupsko – Sisak – čvorište Popovača (A3)	107,8
Županijske ceste na području Općine Pisarovina		
Ž 3106	Pisarovina – Bratina (Klinča Selo – D1)	16,3
Ž 3107	A. G. Grada Zagreba – Bregana Pisarovinska – Velika Jamnička (Ž3106)	6,8
Ž 3108	A.G. Grada Velika Gorica – Lučelnica – Pisarovina (D36)	9,5
Ž 3152	Jamnička Kiselica – Most na Kupi – (Lasinja)	0,2
Lokalne ceste na području Općine Pisarovina		
LC31186	Bregana Pisarovinska (Ž1037) – Gorica Jamnička – Ž3108	3,1
LC 31187	D36 – Dvoranci – Selsko Brdo – D36	7,3
LC 31213	Pisarovina Ž3106 – D36	1,5

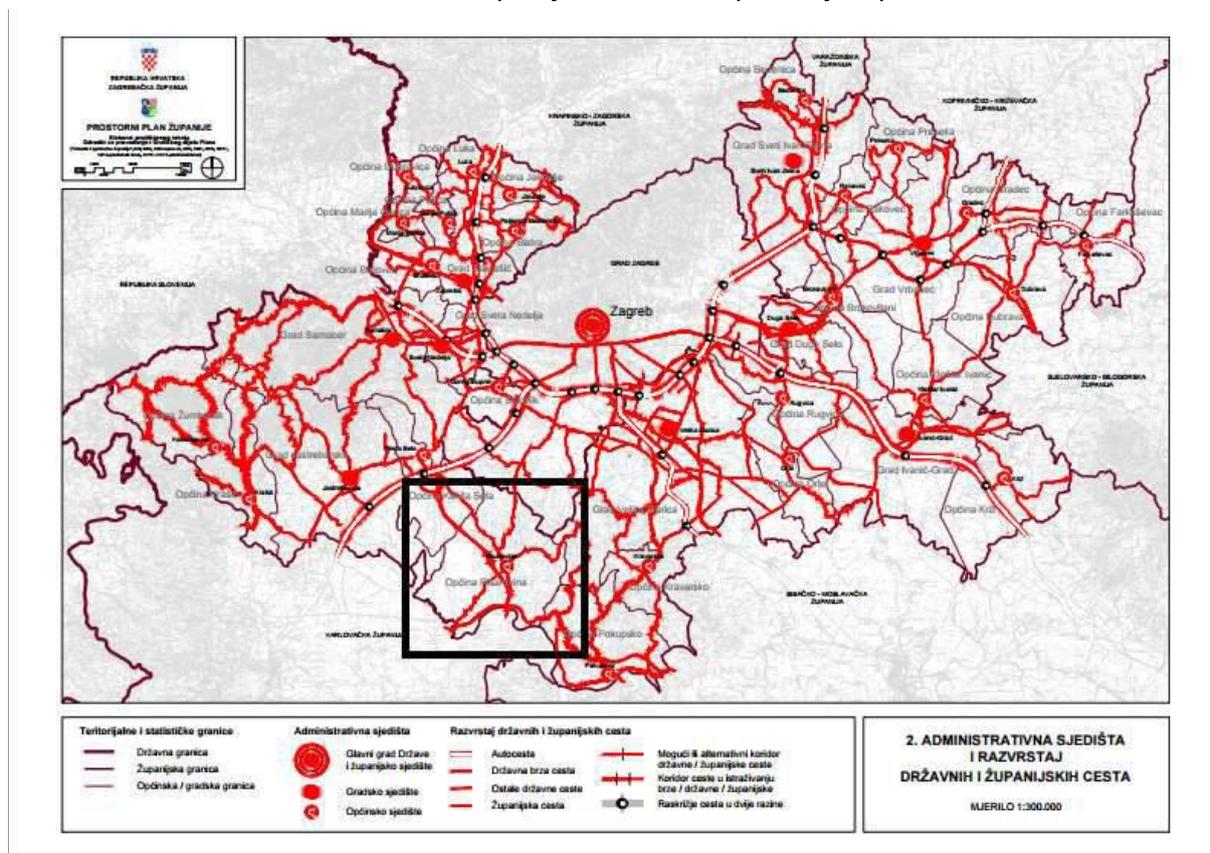
Izvor: Općina Pisarovina

Na području Općine postoji 120 km nerazvrstanih cesta gotovo u cijelosti asfaltiranih kojima su povezana sva naselja u Općini.

U daljnjem razvoju cestovne mreže prioritet je izgradnja brze ceste Pisarovina – autocesta Zagreb – Karlovac, izbjegavajući naseljena mjesta. Ovim projektom podigla bi se ukupna kvaliteta prometnog položaja Općine, a posebno bi se pridonijelo razvoju i korištenju sadržaja poduzetničke zone Pisarovina, te Eko-parka „Krašograd“ i Zračne luke Pisarovina.

Što se tiče željezničkog prometa, Općina nije povezana sa željezničkom mrežom. Prostorno-planskom dokumentacijom planirana je izgradnja željezničke pruge za lokalni promet Zdenčina – Pisarovina. Od navedenog projekta se u međuvremenu odustalo, budući je ocjenjen nerealnim.

Slika 5. : Prikaz državnih i županijskih cesta na području Općine Pisarovina

Izvor: Prostorni plan uređenja Zagrebačke županije

4.2. Elektroenergetska mreža i javna rasvjeta

Od energenata iz javnih mreža Općina je spojena samo na elektroenergetski sustav. Plinifikacija Općine planirana je u narednom razdoblju, sukladno financijskim mogućnostima, a trenutno je u tijeku izrada analize potreba za područje Općine.

Elektroenergetska mreža u Općini proteže se u ukupnoj dužini od 119,70 km.

Snabdijevanje električnom energijom obavlja se preko dva elektroenergetska objekta:

- TS Zdenčina 110/10 kV snage 20 MVA, koja je priključena na 110 kV dalekovod Tumbri (Zagreb) – Pokuplje (Karlovac), i
- TS Cvetković 35/10 kv snage 4 + 4 kVA, koja je priključena na 5 kV dalekovoda iz Karlovca.

Općinska razvodna mreža je napona 20 kV, a transformacija električne energije odvija se pretežito preko stupnih transformatorskih stanica TS 20/0,4 kV. Ovih stanica, prema podacima HEP – ODS d.o.o., Elektra Karlovac, za područje koje pokrivaju, ima ukupno 42, od kojih su neke izvan granica Općine.

Opskrba električnom energijom područja Općine Pisarovina je u nadležnosti tvrtke HEP – ODS d.o.o., Elektra Karlovac, pogon Jastrebarsko.

Što se tiče sustava javne rasvjete, u proteklom razdoblju Općina je započela modernizaciju sustava zamjenom zastarjelih rasvjetnih tijela energetski učinkovitijom i ekološki prihvatljivijom LED rasvjetom. Do sada je zamjenjeno 500 rasvjetnih tijela, a u naredom razdoblju planira se modernizacija cjelokupnog sustava, odnosno zamjena još 1.200 sijalica.

4.3. Informacijsko-komunikacijska infrastruktura

Na cijelom području Općine Pisarovina nalazi se 1 poštanski ured, 10 451 Pisarovina, koji svojim uslugama pokriva sva naselja u Općini.

Telekomunikacijski promet na području Općine Pisarovina obavlja više različitih operatera (HR Telekom, Optima, TH – net, VIP, Tele 2 i dr.). Cijelo područje pokriveno je fiksnom telefonijom kao i dostupnošću mobilne mreže, čime je omogućeno i spanjanje računala na internetsku mrežu osnovnim širokopojasnim pristupom. Suvremeni način života te razvoj gospodarstva i povećanje poslovnih komunikacija traži uvođenje novih tehnologija te stalno unaprijeđivanje informacijsko-telekomunikacijskog sustava.

4.4. Vodoopskrba i odvodnja

Javna vodoopskrba na području Općine Pisarovina uspostavljena je u svim naseljima, tako da je moguće priključenje većine stanovnika (99%). Uslugu vodoopskrbe te odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda na području Općine pruža tvrtka Vode Pisarovina d.o.o., u vlasništvu Općine Pisarovina.

Prema podacima tvrtke Vode Pisarovina d.o.o.¹ na dan 31. 12. 2017. na sustav javne vodoopskrbe bilo je priključeno 1.492 objekta od kojih 1. 412 u vlasništvu privatnih osoba, a 80 objekata u vlasništvu pravnih subjekata.

Vodoopskrbni sustav „Pisarovina“ temelji se na korištenju bušenih zdenaca „Đumlije“ kapaciteta Q = 6 l/s, „Meljin“ kapaciteta Q = 9,5 l/s i Žeravinec kapaciteta 17 l/s.

---

¹ Vode Pisarovina d.o.o., Izvješće o radu od 1.1.2017. do 31.12.2017.

Od lokacije vodocrpilišta Meljin voda se putem cjevovoda DN 200 i od lokacije vodocrpilišta Žeravinec putem cjevovoda DN 225 mm distribuira prema središnjim dijelovima Općine Pisarovina, te drugim pravcem prema naselju Bratina gdje je uspostavljena veza sa susjednim sustavom vodoopskrbe na području Općine Klinča Sela.

Od cjevovoda DN 200 mm koji je položen od vodocrpilišta Meljin, na središnjem dijelu sutava, odvajaju se glavni ogranci:

- DN 250 mm, čime se osigurava veza s referentnim visinskim vodospremnikom sustava – VS “Jamnica”, $V = 2 \times 600 \text{ m}^3$, Hvi = 2018 m.n.m.
- DN 200 mm do naselja Donja Kupčina
- DN 150 prema jugu, do granice Općine Pisarovina na rijeci Kupi

U današnjem stanju, može se reći da je sustav podjeljen na tri zone:

- središnja/osnovna zona, kojom se obuhvaćaju središnji i južni nizinski dijelovi Općine Pisarovina, gdje se vodoopskrba obavlja putem crpne stanice na izvorištu “Meljin” i crpne stanice na vodocrpilištu “Žeravinec”, sve s vezom na visinski vodospremnik “Jamnica”,
- sjeverna/visinska zona, kojom se obuhvaćaju sjeverni dijelovi Općine Pisarovina, gdje se vodoopskrba osigurava uz pogon precrpne stanice ($Q_c \approx 2 \times 2 \text{ l/s}$, $H = 80 \text{ m}$), koja je interpolirana u okviru vodospremnika “Jamnica”
- jugozapadna zona, koja se odvaja od središta zone u blizini priključenja magistralnog cjevovoda DN 200 mm za naselje Donja Kupčina, gdje je interpoliran ventil za redukciju tlaka, te uspostavljeno kontinuirano mjerenje protoka i tlaka.

Kontinuirana mjerenja protoka i tlaka uspostavljena su i na sljedećim lokacijama:

- cjevovod Donja Pisarovina
- cjevovod prsten Dvoranci

A kontinuirano mjerenje protoka:

- spoj sa Klinča Selom

Ukupno je na području Općine Pisarovina izgrađeno 134.401 m vodovodnih cijevi.

4.5. Odvodnja i pročišćavanje otpadnih voda

Javna odvodnja sa pratećim uređajima za pročišćavanje otpadnih voda na području Općine Pisarovina planirana je sa tri manja samostalna sustava koja se zbog tehničkih i financijskih razloga neće priključiti na neki od većih sustava odvodnje, a pokrivala bi sljedeća tri područja Općine:

- Naselje Pisarovina i Poslovne zone Pisarovina, Velika Jamnička i Bratina
- Naselje Donja Kupčina te
- Naselje Lijevo Sredičko

Trenutno sustav javne odvodnje izgrađen je samo u užem centru naselja Pisarovina i području Poslovne zone Pisarovina u duljini od 10. 454 m, što ne zadovoljava zahtjeve

životnog standarda stanovništva Općine, niti osigurava odgovarajuću zaštitu okoliša. Uređaj za pročišćavanje otpadnih voda izgrađen je uz rub Poslovne zone. Uređaj je kapaciteta 4.500 ES sa sadašnjim korištenim kapacitetom do 1000 ES. Na uređaju se vrši pročišćavanje II. stupnja, što podrazumijeva mehanički stupanj i biološki stupanj pročišćavanja otpadnih voda.

U sljedećem su razdoblju, prema podacima Općine Píсарovína, planirani radovi na proširenju kanalizacijske mreže koja se oslanja na navedeni uređaj za pročišćavanje otpadnih voda u PZ Píсарovína, na područje naselja Píсарovína i Jamnice Píсарovínske te izgradnja kanalizacijske mreže u Donjoj Kupčini – 1. faza, sa uređajem za pročišćavanje od 1.500 ES, za koje je izrađena projektna dokumentacija, te ishoda građevinska dozvola.

Iako se na području Općine povećava priključenost na kanalizacijski sustav, stanje nije zadovoljavajuće jer izgradnja sustava odvodnje ne prati u istoj mjeri izgradnju sustava vodoopskrbe.

4.6. Gospodarenje otpadom

Gospodarenje otpadom prioritetno je pitanje zaštite okoliša, te jedno od najzahtjevnijih područja u smislu usklađivanja sa standardima Europske unije.

Smanjenje količine otpada i njegovo organizirano i kontrolirano zbrinjavanje, osnovne su pretpostavke za uspješno rješavanje problema zbrinjavanja otpada.

Na području Općine Píсарovína provodi se organiziran način prikupljanja, odvoza i zbrinjavanja komunalnog otpada kojeg provodi tvrtka "Eko – flor Plus" d.o.o. Oroslavje. Organiziranim odvozom otpada obuhvaćeno je 1.163 kućanstava, odnosno 100% stanovništva. Odvoz miješanog komunalnog otpada obavlja se četiri puta mjesečno u naselju Píсарovína, a dva puta mjesečno se odvozi ih ostalih naselja u općini. Selektirani otpad (papir i plastika) iz kućanstava odvozi se jedanput mjesečno (papir u spremnicima od 180 l, a plastika u vrećama od 120 l).

Na području Općine Píсарovína postavljeno je 9 zelenih otoka s kontejnerima za soritiranje različitih vrsta krutog otpada (papir, staklo, plastika), dok su kontejneri za teksil i metal postavljani jedino u naselju Píсарovína.

Budući da se zeleni otoci nisu pokazali korisnim u pogledu ispunjavanja svog cilja, odnosno selektiranja različitih vrsta otpada, planirano je smanjivanje njihovog broja te postavljanje video nadzora s ciljem povećanja kontrole nad odvajanjem otpada.

Glomazni otpad s područja Općine odvozi se dva puta godišnje po pozivu davatelja koncesije, putem kontejnera od 5 ili 7 m³, postavljenih na lokaciji koju odredi Općina Píсарovína u dogovoru s koncesionarom.

Na području Općine ne postoji odlagalište otpada, nego se odlaganje otpada prikupljenog po različitim vrstama vrši putem koncesionara na najbližim odlagalištima.

Tijekom proteklog razdoblja donesen je Plan gospodarenja otpadom Općine Pisarovina, te je započela realizacija projekta izgradnje reciklažnog dvorišta u Poduzetničkoj zoni Pisarovina čiji se završetak planira u siječnju 2019. godine, a planirana je i nabava mobilnog reciklažnog dvorišta.

U Općini Pisarovina trenutno nema divljih odlagališta otpada. U razdoblju od 2010. do 2013. godine izvršena je sanacija otpadom onečišćenog terena na lokaciji „Jagodnjički put“ (MO Bratina), na lokaciji „Puheki Polje“ (MO Bratina) i lokaciji „Kravaršćica“ (MO Lijevo Sredičko), na način da je izvršeno uklanjanje i zbrinjavanje građevinskog i komunalnog otpada, te je utrošeno sveukupno 1.512.811,00 kuna. (Izvor: Izvješće o obavljenoj reviziji na području Zagrebačke županije, Državni ured za reviziju, listopad 2014. za Plan gospodarenja otpadom Općine Pisarovina od 2016. – 2022.)

4.7. Groblja

Na području Općine izgrađeno je ukupno 6 groblja, kako slijedi:

Tablica 11.: Groblja na području Općine Pisarovina

	Naziv/lokacija groblja	Broj korisnika	Broj grobnih mjesta
1.	Jamnica Pisarovinska	714	1.168
2.	Donja Kupčina	681	1.247
3.	Lučelnica	135	261
4.	Dvoranci	181	277
5.	Lijevo Sredičko	132	261
6.	Gradec Pokupski	130	216
	UKUPNO	1.973	3.430

Izvor: Komunalno Pisarovina d.o.o.

Prateće građevine u vidu mrtvačnica izgrađene su uz groblja u Jamnici Pisarovinskoj, Donjoj Kupčini, Lučelnici, Lijevom Sredičkom te se planira izgradnja mrtvačnice u Dvorancima i Gredec Pokupskom te uređenje parkirališta kod groblja u Pisarovini.

5. GOSPODARSTVO

Gospodarstvo je ključni segment jedne zajednice o čijoj razvijenosti ovisi zaposlenost i socijalni standard stanovništva, te su razvoj i održivi rast gospodarstva jedan od najvažnijih prioriteta svake politike, kako nacionalne i regionalne, tako i lokalne. Zahvaljujući geografskim obilježjima, prirodnim resursima te postojećoj infrastrukturi, gospodarska struktura Općine temelji se na pretežito primarnim i sekundarnim djelatnostima: djelatnostima proizvodnje i prerade (drвета, metala, poljoprivrednih proizvoda), trgovine, građevinarstva, poljoprivrede, te uslužnim djelatnostima.

Općina Pisarovina s indeksom razvijenosti od 101,431% spada u 5. skupinu po razvijenosti te se svrstava u iznadprosječno razvijena područja Republike Hrvatske. Podaci na temelju kojih je definirana razvijenost prikazani su u sljedećoj tablici i uspoređeni sa županijskom razinom.

Tablica 12.: Pokazatelji razvijenosti Općine Pisarovina u usporedbi sa županijskim pokazateljima

	Prosječni dohodak po stanovniku	Prosječni izvorni prihod po stanovniku	Prosječna stopa nezaposlen osti	Opće kretanje stanovništva indeks starenja (2011.)	Stopa obrazovanj a (VSS, 20- 65) (2011.)	Indeks razvijenosti	Razvojna skupina JLS/JP(R)S
Općina Pisarovina	26.401,29	2.448,03	0,0897	92,91	128,6	101,431	V.
Zagrebačka županija	32.579,23	3.222,84	0,1079	100,54	100,1	105,890	IV.

Izvor: Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova EU, <http://mrrfeu.hr>

Iz gornje tablice vidljivo je da Općina Pisarovina zaostaje za županijskim prosjekom kad su u pitanju prosječni dohodak i izvorni prihod po stanovniku te stupnju tercijarnog obrazovanja, dok je indeks starenja viši od prosjeka Županije.

5.1. Poduzetništvo i obrtništvo

Prema podacima Registra poslovnih subjekata od ukupno 13 390 poduzeća registriranih na području Zagrebačke županije koja su predala godišnje financijsko izvješće za 2016. godinu (GFI 2016.), njih 70 registrirano je na području Općine Pisarovina, što čini 0,5% u odnosu na ukupan broj poduzeća registriranih u Županiji. Prema pravnom obliku 51 poduzeće registrirano je kao društvo s ograničenom odgovornošću, dok je 19 poduzeća registrirano kao jednostavno društvo s ograničenom odgovornošću.

Prema broju zaposlenih prevladavaju mikro poduzeća, njih ukupno 48, što čini 69% od ukupnog broja poduzeća na području Općine, 8 poduzeća spada u mala, a svega 2 poduzeća pripadaju skupini srednjih poduzeća, dok su ostala neodređena.

Tablica 13.: Pregled registriranih poslovnih subjekata na području Općine Pisarovina koji su predali GFI 2016.

Redni broj	Naziv poduzeća	Osnovna djelatnost	Veličina poduzeća
1.	KM Kovnica d.o.o.	Proizvodnja ostalih gotovih proizvoda od metala	Srednje
2.	KM Alati d.o.o.	Proizvodnja strojeva za obradu metala	Srednje
3.	PIP d.o.o.	Proizvodnja ostalih prehrambenih proizvoda	Malo
4.	Trgo-prijevoz Kovačić d.o.o.	Nespecijalizirana trgovina na veliko	Malo
5.	PENA autokozmetika d.o.o.	Proizvodnja koloranata i pigmenata	Malo
6.	Techno Win d.o.o.	Nespecijalizirana trgovina na veliko	Malo

7.	KIT d.o.o.	Nespecijalizirana trgovina na veliko	Mikro
8.	Argynnis d.o.o.	Računovodstvene, knjigovodstvene i revizijske djelatnosti; porezno savjetovanje	Mikro
9.	Poduzetnička zona Pisarovina d.o.o.	Uslužne djelatnosti uređenja i održavanja krajolika	Malo
10.	Vode Pisarovina d.o.o.	Skupljanje, pročišćavanje i opskrba vodom	Mikro
11.	TOSH informatika d.o.o.	Savjetovanje u vezi s računalima	Mikro
12.	JO - LAME d.o.o.	Trgovina na malo u nespecijaliziranim prodavaonicama pretežno hranom, pićem i duhanskim proizvodima	Mikro
13.	Funghi – Mišić d.o.o.	Uzgoj povrća, dinja i lubenica, korjenastog i gomoljastog povrća	Mikro
14.	Paprenjak d.o.o.	Proizvodnja dvopeka, keksa i srodnih proizvoda; proizvodnja trajnih peciva, slastičarskih proizvoda i kolača	Mikro
15.	Terra Mystica d.o.o.	Proizvodnja gnojiva i dušičnih spojeva	Mikro
16.	Jakolić – projekt d.o.o.	Cestovni prijevoz robe	Mikro
17.	K.T.M. – PROMET d.o.o.	Cestovni prijevoz robe	Mikro
18.	EURO – TERM d.o.o.	Proizvodnja ostalih gotovih proizvoda od metala	Mikro
19.	Evoks – elektro d.o.o.	Proizvodnja metalnih konstrukcija i njihovih dijelova	Mikro
20.	ORAO – STIP d.o.o.	Djelatnost restorana i ostalih objekata za pripremu i usluživanje hrane	Mikro
21.	Prezent centar d.o.o.	Ostalo obrazovanje i poučavanje	Mikro
22.	Kuhaylan Zaid d.o.o.	Uzgoj konja, magaraca, mula i mazgi	Mikro
23.	PULE PROM d.o.o.	Djelatnost pripreme i usluživanja pića	Mikro
24.	Autoservis Špišić d.o.o.	Održavanje i popravak motornih vozila	Mikro
25.	E-DATA d.o.o.	Računalno programiranje	Mikro
26.	Modus Melior d.o.o.	Savjetovanje u vezi s poslovanjem i ostalim upravljanjem	Mikro
27.	BILJKA – SERVIS d.o.o.	Gradnja cesta i autocesta	Mikro
28.	Arhitektonski studio Šoić j.d.o.o.	Arhitektonske djelatnosti	Mikro
29.	MATA d.o.o.	Cestovni prijevoz robe	Mikro
30.	Žunec projekt d.o.o.	Inženjerstvo i s njim povezano tehničko savjetovanje	Mikro

31.	Fasade Jajalo j.d.o.o.	Fasadni i štukatorski radovi	Mikro
32.	Thymos d.o.o.	Ostale djelatnosti zdravstvene zaštite	Mikro
33.	Iva – Isabel d.o.o.	Iznajmljivanje i upravljanje vlastitim nekretninama ili nekretninama uzetim u zakup (leasing)	Mikro
34.	Ofello d.o.o.	Računovodstvene, knjigovodstvene i revizijske djelatnosti; porezno savjetovanje	Mikro
35.	VIK PROM d.o.o.	Nespecijalizirana trgovina na veliko	Mikro
36.	Vrećice Wurzburg j.d.o.o.	Nespecijalizirana trgovina na veliko	Mikro
37.	Punctum de lux j.d.o.o.	Usluge pripreme za tisak i objavljivanje	Mikro
38.	Rekreativ Impuls j.d.o.o.	Nespecijalizirana trgovina na veliko	Mikro
39.	AGRI – BRA d.o.o.	Mješovita proizvodnja	Mikro
40.	ZM limuzine usuge j.d.o.o.	Taksi služba	Mikro
41.	Bariteks j.d.o.o.	Proizvodnja ostale vanjske odjeće	Mikro
42.	Eco – biogas d.o.o.	Proizvodnja električne energije	Mikro
43.	FENSTER BAU PLASTIK d.o.o.	Proizvodnja proizvoda od plastike za građevinarstvo	Mikro
44.	SPID PROJEKT d.o.o.	Inženjerstvo i s njim povezano tehničko savjetovanje	Mikro
45.	Solar Fita d.o.o.	Proizvodnja ostalih strojeva za posebne namjene	Mikro
46.	Plastform XPS d.o.o.	Proizvodnja proizvoda od plastike za građevinarstvo	Mikro
47.	ČUJKOLJEŠNJAK d.o.o.	Uzgoj jezgričavog i koštičavog voća	Mikro
48.	Mobile Vehicle Technology j.d.o.o.	Proizvodnja motornih vozila	Mikro
49.	Toplinske izolacije j.d.o.o.	Uvođenje instalacija vodovoda, kanalizacije i plina i instalacija za grijanje i klimatizaciju	Mikro
50.	Valis d´Fructus d.o.o.	Ostala prerada i konzerviranje voća i povrća	Mikro
51.	Skladište Pisarovina j.d.o.o.	Skladištenje robe	Mikro
52.	Ribnjačarstvo Zagreb d.o.o.	Slatkovodna akvakultura	Malo
53.	TRANS AM USLUGE j.d.o.o.	Cestovni prijevoz robe	Mikro
54.	BIJELI KIT d.o.o.	Specijalizirane dizajnerske djelatnosti	Malo
55.	Ribnjak Pisarovina d.o.o.	Mješovita proizvodnja	Neodređeno
56.	INTERNACIONAL KONVOJ SPED j.d.o.o.	Cestovni prijevoz robe	Neodređeno
57.	MP-VENTILACIJSKI SISTEMI d.o.o.	Uvođenje instalacija vodovoda, kanalizacije i plina i instalacija za	Mikro

58.	MMI METALBAU d.o.o.	grijanje i klimatizaciju Ostale specijalizirane gađevinske djelatnosti, d.n.	Neodređeno
59.	Air Movement Industry d.o.o.	Trgovina na veliko željeznom robom, instalacijskim materijalom i opremom za vodovod i grijanje	Mikro
60.	HOUSE INVENT j.d.o.o.	Uvođenje instalacija vodovoda, kanalizacije i plina i instalacija za grijanje i klimatizaciju	Neodređeno
61.	C – CON Plus j.d.o.o.	Savjetovanje u vezi s poslovanjem i ostalim upravljanjem	Neodređeno
62.	Plavo oko j.d.o.o.	Djelatnost pripreme i usluživanja pića	Neodređeno
63.	Agro Bregana j.d.o.o.	Nespecijalizirana trgovina na veliko	Neodređeno
64.	MATASCOMMERCE d.o.o.	Trgovina na malo motornim gorivima i mazivima u specijaliziranim prodavaonicama	Malo
65.	Lanilist j.d.o.o.	Uzgoj bilja za uporabu u farmaciji, aromatskog, začinskog i ljekovitog bilja	Neodređeno
66.	RANGER LUKŠIĆ PRIJEVOZ d.o.o.	Cestovni prijevoz robe	Neodređeno
67.	Agrobot automatika d.o.o.	Trgovina na veliko elektroničkim i telekomunikacijskim dijelovima i opremom	Neodređeno
68.	MARIJO GRČEVIĆ j.d.o.o.	Trgovina na veliko elektroničkim i telekomunikacijskim dijelovima i opremom	Neodređeno
69.	Ugostiteljstvo Herceg j.d.o.o.	Djelatnost pripreme i usluživanja pića	Neodređeno
70.	Lolić – knjigovodstvo j.d.o.o.	Računovodstvene, knjigovodstvene i revizijske djelatnosti;	Mikro

Izvor: Registar poslovnih subjekata, <http://www1.biznet.hr/>, stanje na dan 03. 10. 2018.

Uz poduzetnike, značajnu ulogu u gospodarstvu Općine imaju i obrtnici, a prema podacima Obrtnog registra na području Općine Pisarovina registrirano je 59 obrtnika.

Tablica 14.: Registrirani obrti na području Općine Pisarovina

Redni broj	Naziv obrta	Osnovna djelatnost	Naselje
1.	„AM“ – Ugostiteljski obrt	Restorani i gostionice	Pisarovina
2.	Autoprijevoznik Dražen Skender	Cestovni prijevoz robe	Pisarovina
3.	Bloom – obrt za cvjećarstvo i trgovinu	Cvjećarsko aranžerske usluge	Pisarovina

4.	Bubi, obrt za usluge	Umjetničko stvaralaštvo	Pisarovina
5.	Exkluziv, frizerski studio	Frizerski saloni i saloni za uljepšavanje	Pisarovina
6.	Frizerski salon „Vlatka“	Frizerski saloni i saloni za uljepšavanje	Pisarovina
7.	Ivana, frizerski salon	Frizerski saloni i saloni za uljepšavanje	Pisarovina
8.	Kavana i pizzeria „Jamnici“	Djelatnost restorana i ostalih objekata za pripremu i usluživanje hrane	Pisarovina
9.	LM, obrt za pružanje internetskih usluga	Obrada podataka, usluge poslužitelja i djelatnosti povezane s njima	Pisarovina
10.	Logopedski kabinet Zizi, obrt za logopediju	Ostale djelatnosti zdravstvene zaštite	Pisarovina
11.	Mlin, vl. Turković Marijana	Proizvodnja mlinarskih proizvoda	Topolovec Pisarovinski
12.	Pekarnica „Jamnica“	Trgovina na malo kruhom, pecivom, kolačima, tjesteninama, bombonima i slatkišima u specijaliziranim prodavaonicama	Pisarovina
13.	Trgovina „Anica“	Trgovina na malo ostalom robom na štandovima i tržnicama	Pisarovina
14.	Trgovina na malo mješovitom robom „Pisarovčanka“	Trgovina na malo u nespecijaliziranim prodavaonicama pretežito hranom, pićima i duhanskim proizvodima	Pisarovina
15.	Ugostiteljski obrt „Bolero“	Caffe barovi, noćni barovi, noćni klubovi, disco barovi, disco clubovi	Pisarovina
16.	Ugostiteljski obrt „4“	Djelatnost pripreme i usluživanja pića	Pisarovina
17.	Ugostiteljske usluge vl. Juraj Babić	Djelatnosti restorana i ostalih objekata za pripremu i usluživanje hrane	Pisarovina
18.	Zlatarna „Toni“	Proizvodnja nakita i srodnih proizvoda	Pisarovina
19.	AUTOSERVIS TORJANAC & SIN	Održavanje i popravak motornih vozila	Bratina
20.	Keramika „Žunec“	Ostali završni građevinski radovi	Bratina
21.	„Marija“, Trgovina na malo mješovitom robom	Trgovina na malo u nespecijaliziranim prodavaonicama pretežito hranom, pićima i duhanskim proizvodima	Bratina
22.	NS Technics	Popravak strojeva	Bratina
23.	Obiteljsko gospodarstvo „Špikić“	Uzgoj žitarica (osim riže), mahunarki u uljanog sjemenja	Bratina

24.	TENA ŠPED – Obrt za prijevoz i ostale prateće djelatnosti u prijevozu	Cestovni prijevoz robe	Bratina
25.	„Toni“ – Ugostiteljski obrt	Djelatnost pripreme i usluživanja pića	Bratina
26.	TRADICIJA I DOM, Obrt za restauraciju, izradu i trgovinu tradicionalnog namještaja	Ostale poslovne pomoćne uslužne djelatnosti	Bratina
27.	Trgovina na malo „Franciska“	Ostala trgovina na malo izvan prodavaonica, štandova i tržnica	Bratina
28.	Ugostiteljski obrt „K LOVCU“	Caffe barovi, noćni barovi, noćni klubovi, disco barovi i disco klubovi	Bratina
29.	BIT GRAĐENJE – Obrt za građenje i ostale uslužne djelatnosti	Pripremni radovi na gradilištu	Dvoranci
30.	Obrt za uređenje i održavanje krajolika	Uslužne djelatnosti uređenja i održavanja krajolika	Dvoranci
31.	Radionica za održavanje i popravak kamiona i strojeva	Trgovina na malo dijelovima i priborom za motorna vozila	Dvoranci
32.	AUTOPRIJEVOZ	Cestovni prijevoz robe	Donja Kupčina
33.	AUTOPRIJEVOZNIK Dragutin Kirin	Cestovni prijevoz robe	Donja Kupčina
34.	Autoservis „Dva M“	Održavanje i popravak motornih vozila	Donja Kupčina
35.	„Branka“, Krojačko – pletački salon, trgovina tekstilom na malo	Proizvodnja ostale vanjske odjeće	Donja Kupčina
36.	BS DRVO DIZAJN, Obrt za proizvodnju proizvoda od drva i ostale usluge	Proizvodnja ambalaže od drva	Donja Kupčina
37.	Caffe bar „Fontana“	Djelatnost pripreme i usluživanja pića	Donja Kupčina
38.	Disco-bar „BOA“	Djelatnost pripreme i usluživanja pića	Donja Kupčina
39.	Inox Mont, Obrt za izradu i montažu proizvoda od inoxa	Proizvodnja ostalih gotovih proizvoda od metala, D.N.	
40.	Knjigovodstveni servis „Bilanca“	Računovodstvene, knjigovodstvene i revizijske djelatnosti, porezno savjetovanje	Donja Kupčina
41.	Limarsko vodoinstalaterska radionica	Uvođenje instalacija vodovoda, kanalizacije i plina i instalacija za grijanje i klimatizaciju	Donja Kupčina
42.	Stolarija „Brcković“	Proizvodnja ostale građevinske stolarije i elemenata	Donja Kupčina

43.	Cloudy, obrt za računalno programiranje	Računalno programiranje	Donja Kupčina
44.	ŽERAVICA - DRVO	Sječa drva	Donja Kupčina
45.	Autoprijevoznik Hrvoje Marcetić – Obrt za prijevoz	Cestovni prijevoz robe	Gradec Pokupski
46.	„Sapa“ Servis pneumatike	Proizvodnja ostalih dijelova i pribora za motorna vozila	Gradec Pokupski
47.	ROŽIĆ TRANS, Obrt za prijevoz i usluge	Cestovni prijevoz robe	Jamnica Pisarovinska
48.	Radovi građ. mehanizacijom i usluge prijevoza vl. Tomo Kuretić	Cestovni prijevoz robe	Lijevo Sredičko
49.	„TEHNOPLASTIKA“	Proizvodnja ostalih proizvoda od plastike	Lijevo Sredičko
50.	AUTOPRIJEVOZNIK vl. Vlado Vugrinić	Cestovni prijevoz robe	Lučelnica
51.	AUTOPRIJEVOZNIK ŽELJKO BRAJKOVIĆ, Obrt za prijevoz i građevinsko poljoprivredne usluge	Cestovni prijevoz robe	Lučelnica
52.	METAL „ROŽIĆ“ OBRT ZA IZRADU I MONTAŽU PROIZVODA OD METALA	Strojna obrada metala	Lučelnica
53.	PODOMONT	Postavljanje podnih i zidnih obloga	Lučelnica
54.	UGOSTITELJSKI OBRT „SUNČEV ZRAČAK“	Djelatnosti pripreme i usluživanja pića	Lučelnica
55.	ZEMLJANI RADOVI I PRIJEVOZNIČKE USLUGE	Cestovni prijevoz robe	Lučelnica
56.	DANIJEL KRIŽANOVIĆ, OBRT ZA USLUGE	Umjetničko stvaralaštvo	Podgorje Jamničko
57.	“INTERIEUR“ TAPETARSKA RADNJA	Proizvodnja ostalog namještaja	Velika Jamnička
58.	Pečenjarske usluge vl. Slađana Poldrugač	Djelatnosti restorana i ostalih objekata za pripremu i usluživanje hrane	Velika Jamnička
59.	SAIL AWAY, obrt za usluge skipera	Pomorski i obalni prijevoz putnika	Velika Jamnička

Izvor: Registar udruga, <http://or.portor.hr/pretraga.htm>; listopad 2018.

Iz gornje tablice vidljivo je da su pretežite djelatnosti obrta trgovina na malo, usluge prijevoza i skladištenja, proizvodnja prehrambenih proizvoda te proizvoda od drva i metala, djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane, građevinske djelatnosti, te ostale različite uslužne djelatnosti.

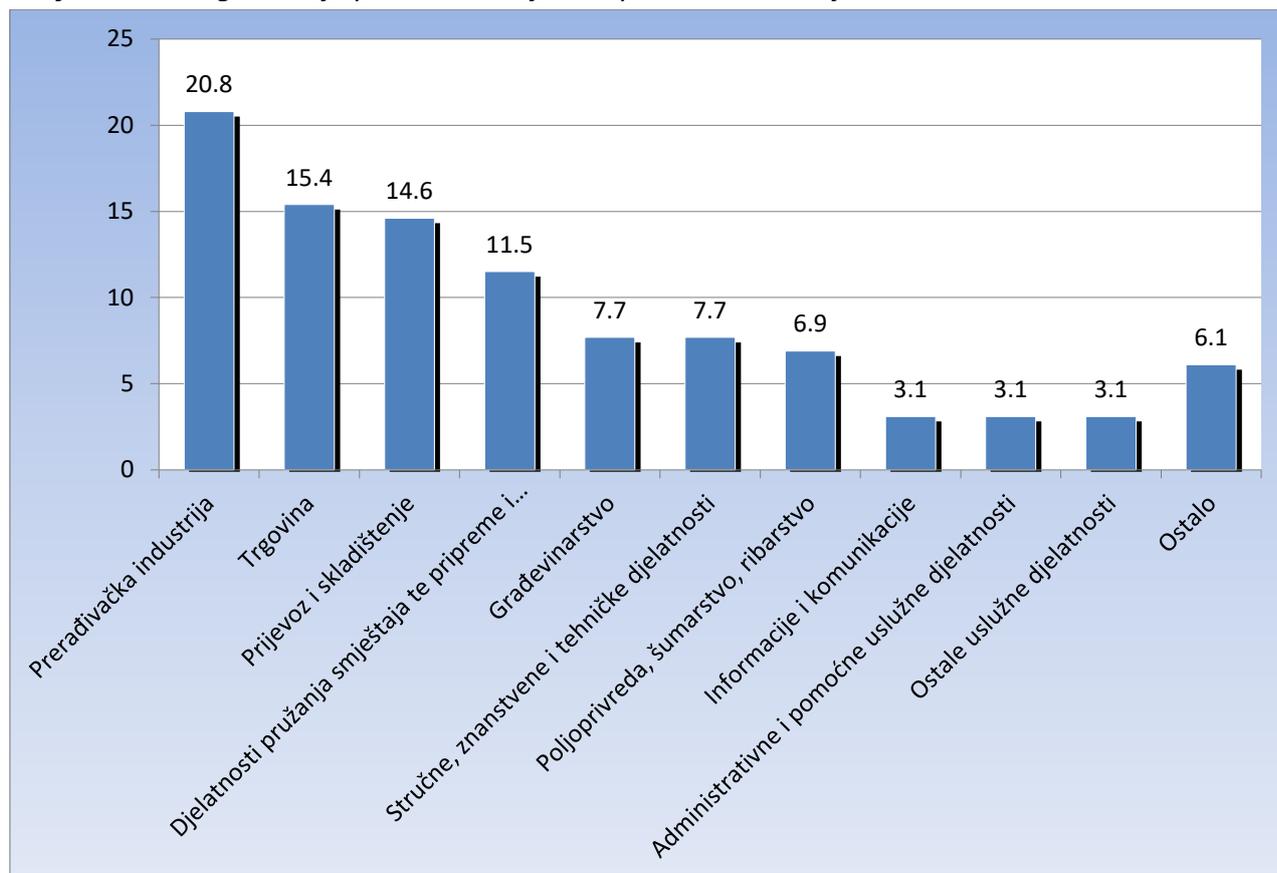
Obrti su uglavnom smješteni u naseljima Pisarovini, Donjoj Kupčini, Bratini i Lučelnici.

Tablica 15.: Popis poduzeća i obrta prema djelatnostima

Šifra po NKD-u	Djelatnost	Poduzeće	Obrt	Ukupno
A	Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	7	2	9
B	Rudarstvo i vađenje	-	-	-
C	Prerađivačka industrija	17	10	27
D	Opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija	-	-	-
E	Opskrba vodom, uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom te djelatnosti sanacije okoliša	1	-	1
F	Građevinarstvo	6	4	10
G	Trgovina na veliko i malo, popravak motornih vozila i motocikala	12	8	20
H	Prijevoz i skladištenje	8	11	19
I	Djelatnosti pružanja smještaja te priprema i usluživanje hrane	4	11	15
J	Informacije i komunikacije	2	2	4
K	Financijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	-	-	-
L	Poslovanje nekretninama	1	-	1
M	Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti	9	1	10
N	Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	1	3	4
O	Javna uprava i obrana, obavezno socijalno osiguranje	-	-	-
P	Obrazovanje	1	-	1
Q	Djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi	1	1	2
R	Umjetnost, zabava i rekreacija	-	2	2
S	Ostale uslužne djelatnosti	-	4	4
T	Djelatnosti kućanstva kao poslodavaca	-	-	-
U	Djelatnosti izvan teritorijalnih organizacija i tijela	-	-	-
	UKUPNO	70	59	129

Izvor: Registar poslovnih subjekata, Registar Udruga; listopad 2018.

Prema podacima navedenim u prethodnoj tablici, vidljivo je kako je najveći broj poslovnih subjekata na području Općine registrirano u sektoru prerađivačke industrije (20,8%), zatim trgovine (15,4%), prijevoza i skladištenja (14,6%), djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane (11,5%), zatim slijede građevinarstvo te stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti (7,7%), poljoprivreda, šumarstvo, ribarstvo (6,9%), informacije i komunikacije (3,1%), administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti (3,1%), ostale uslužne djelatnosti (3,1%) te ostalo.

Grafikon 4.: Pregled broja poslovnih subjekata prema sektoru djelatnosti

Izvor: Registar poslovnih subjekata; Registar udruga, listopad 2018.

Među značajnijim poduzećima koja zapošljavaju najveći broj djelatnika ističu se: KM Kovnica d.o.o., sa 145 zaposlenih, KM Alati d.o.o. sa 66 zaposlenih, PIP d.o.o. sa 40 zaposlenih, Trgo – prijevoz Kovačić d.o.o. sa 38 zaposlenih i dr.

Osim „lokalnih“ gospodarskih subjekata koji su nositelji obrtništva i poduzetništva, potrebno je još spomenuti ispostave/podružnice/pogone tvrtki koje djeluju na području Općine Pisarovina, a koje su od iznimne važnosti za gospodarski razvoj ovog područja. To su prvenstveno Jamnica d.d. – punionica gazirane prirodne mineralne vode Jamnica, te Ekopark „Krašograd“ – Kraš d.d., čije se poslovanje i proizvodnja temelji na ekološki prihvatljivom i održivom načinu. Na posjedu se nalaze apartmanski smještajni kapaciteti u vidu drvenih kućica, restoran, farma krava uzgajana na ekološki način te niz sportskih i zabavnih sadržaja.

5.2. Poduzetnička zona

S ciljem razvoja i rasta gospodarstva Općina Pisarovina kontinuirano radi na osiguranju kvalitetne poduzetničke infrastrukture. Na prostoru Općine trenutno je aktivna jedna poduzetnička zona: Poduzetnička zona Pisarovina.

Tablica 16.: Popis prometnih pravaca i njihova udaljenost od PZ Pizarovina

Prometna povezanost	Udaljenost
Pristupna cesta	0,1 km
Autocesta A1	13 km
Industrijski kolosijek	15 km
Zračna luka Zagreb	35 km
Pomorska luka Rijeka	180 km

Izvor: Općina Pizarovina, listopad 2018.

Tablica 17.: Površina, poduzetnici, zaposleni na području PZ Pizarovina

Površina zone (m ²)	1 023 179
Raspoloživa površina za izgradnju (m ²)	720 914
Broj tvrtki/poduzetnika	11
Broj zaposlenih	387
Programi i mjere za poticanje ulaganja	Oslobađanje plaćanja komunalnog doprinosa za 50% ako je poduzetnik registiran sa sjedištem u Općini Pizarovina; Oslobađanje plaćanja komunalne naknade 100% za prvu godinu poslovanja

Izvor: Općina Pizarovina, listopad 2018.

Kao što je vidljivo iz tablice, Poslovna zona Pizarovina se prostire na površini od 102 ha te je, sukladno Zakonu o unapređenju poduzetničke infrastrukture (NN 93/2013) kategorizirana kao velika zona. U poduzetničkoj zoni trenutno posluje 11 poslovnih subjekata, te je zaposleno oko 387 radnika. U zoni postoje elektrovod, vodovod, odvodnja/kanalizacija te cestovna infrastruktura čije dimenzije zadovoljavaju potrebe postojećih djelatnosti prisutnih poduzeća.

Prednost PZ Pizarovina predstavlja njen lokacijski smještaj, veličina, blizina zagrebačke zračne luke, pomorske luke Rijeka, uređena komunalna infrastruktura te postojanje lokalnih poticaja za investitore u vidu oslobađanja od plaćanja komunalne naknade u iznosu od 100% za prvu godinu poslovanja te oslobađanja plaćanja komunalnog doprinosa u iznosu od 50% za sve poslovne subjekte registrirane na području Općine.

Izgradnjom planirane brze ceste Pizarovina- autoput Zagreb-Karlovac, dodatno će se doprinijeti atraktivnosti Zone i povećanju poduzetničkog potencijala iste.

Trenutno aktivni poslovni subjekti u Poduzetničkoj zoni Pizarovina su: Sladović d.o.o. – metalno-prerađivačka proizvodnja, autopraonica; PIP d.o.o. – obrada pčelinjih proizvoda; Paprenjak d.o.o. – proizvodnja paprenjaka; PENA autokozmetika d.o.o. – proizvodnja auto kozmetike; KM Kovnica d.o.o. – proizvodnja auto dijelova; KM Alati – proizvodnja strojeva za obradu metala; Specijalni proizvodi od drva Fran d.o.o. – proizvodnja akustičnih panela; HEP d.o.o. – distribucija i trgovina električnom energijom; Konzum d.d. – trgovina na malo u

nespecijaliziranim prodavaonicama pretežno hranom, pićima i duhanskim proizvodima; Veterinarska stanica Jastrebarsko d.o.o. – Veterinarska djelatnost; Mihoković d.o.o. – izrada metalnih konstrukcija.

U planu je daljnji razvoj poduzetničke zone kroz nastavak komunalnog opremanja zone (izgradnja javne rasvjete, daljnja izgradnja cestovne infrastrukture, parkirališta, nogostupa, zelene infrastrukture). Unapređenjem cestovne infrastrukture i izgradnjom parkirališta stvorit će se uvjeti i za izgradnju planiranog autobusnog kolodvora na prostoru Poduzetničke zone čime će se unaprijediti kvaliteta javnog prijevoza u Općini te omogućiti lakši prijevoz radnika do Zone.

5.3. Poljoprivreda

Poljoprivreda na području Općine Pisarovina predstavlja važnu gospodarsku granu budući da poljoprivredna zemljišta zauzimaju 49,2% površine Općine Pisarovina.

Prema podacima Agencije za plaćanje u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju (APPRRR) na dan 31. 12. 2017., na području Općine registrirano je 451 poljoprivredno gospodarstvo, što čini udio od 3,2% u ukupnom broju poljoprivrednih gospodarstava na području Zagrebačke Županije (14.138 poljoprivrednih gospodarstava u ŽŽ-u).

Tablica 18.: Broj poljoprivrednih gospodarstava prema vrsti

PG prema vrsti	Broj PG-a	
	2017.	2016.
Obiteljsko gospodarstvo	445	466
Obrt	1	1
Trgovačko društvo	5	5
Zadruga	-	-
UKUPNO	451	472

Izvor: APPRRR, 31. 12. 2017 i 31. 12. 2016.

Kao što je vidljivo iz gornje tablice, prema pravnom obliku poljoprivrednih gospodarstava na području Općine najviše gospodarstava djelovalo je kao obiteljsko gospodarstvo (OPG) – njih 445. Prema ostalim organizacijskim oblicima u Upisnik je bio upisan 1 obrt te 5 trgovačkih društava. Na području Općine nije registrirana niti jedna zadruga.

U 2017. godini primjetno je smanjenje broja poljoprivrednih gospodarstava u odnosu na 2016. godinu kada je u Upisnik bilo upisano ukupno 472 poljoprivredna gospodarstva. Promatrajući apsolutne vrijednosti, broj OPG-a je smanjen za 21 gospodarstvo, dok je broj obrta i trgovačkih društava ostao isti.

Promatrajući spolnu strukturu nositelja poljoprivrednih gospodarstava vidljiva je zastupljenost žena tek u udjelu od 37,7% (170 žena nositelja PG-a), dok je 62,3% muškaraca (281 muškarac nositelj PG-a).

Tablica 19.: Broj poljoprivrednih gospodarstava prema vrsti i spolu nositelja

PG prema vrsti	Spol	
	Ž	M
Obiteljsko gospodarstvo	170	275
Orbt	-	1
Trgovačko društvo	-	5
Zadruga	-	-
UKUPNO	170	281

Izvor: APPRRR, 31.12.2017.

U strukturi veličine poljoprivrednih gospodarstava dominantna su gospodarstva kategorije od 3 – 20 ha (72,8%), dok većih od 20 ha ima svega 1,6 %.

Tablica 20.: Prikaz broja poljoprivrednika prema veličini poljoprivrednog zemljišta na području Općine Pisarovina

Veličina poljoprivrednog zemljišta	Broj PG-a	Broj ARKOD parcela	Površina (ha)
Do 3 ha	112	595	200,03
Od 3 – 20 ha	318	4.655	2.098,41
Od 20 – 100 ha	7	385	269,77
SVEUKUPNO	437	5.635	2.568,21

Izvor: APPRRR, stanje iz ARKOD baze na dan 31. 12. 2017.

Iz svega navedenog slijedi da je osnovno obilježje poljoprivrednog zemljišta rascjepkanost, tj. usitnjenost zemljišnih posjeda, što postavlja pitanje gospodarske održivosti poljoprivrednih gospodarstava na području Općine. S druge strane, manje zemljišne parcele pogodne su za razvoj ekološke poljoprivrede, a s obzirom da su kroz Program ruralnog razvoja Republike Hrvatske 2014. – 2020. planirane mjere poticanja certificirane ekološke proizvodnje, daljnji razvoj poljoprivrede svakako treba temeljiti na uzgoju zdrave hrane, uz minimalnu uporabu kemijskih sredstava u zaštiti i prihranjivanju bilja.

Također je potrebno raditi na specijalizaciji proizvodnje, poticanju prerade, poticanju umreženosti poljoprivrednika, razvoju tržišne infrastrukture (sušare, hladnjače, pogoni za preradu, organiziranje lokalnih sajmova i sl.) te učestalijoj primjeni danas dostupnih tehničko-tehnoloških znanja.

Prema podacima iz ARKOD-a na dan 31. 12. 2017. godine, površina ukupno korištenog poljoprivrednog zemljišta iznosi 3.537,42 ha, te obuhvaća 6.067 parcela (prosječna veličina parcele iznosi 0,6 ha). U strukturi korištenog poljoprivrednog zemljišta po vrstama upotrebe prevladavaju oranice s ukupnom površinom od 2.356,23 ha, od čega su 0,08 ha pod staklenicima, zatim slijede livade s ukupno korištenom površinom od 1.021,11 ha, pašnjaci s

ukupnom površinom od 119,75 ha, te voćnjaci 36,67 ha, vinogradi 1,58 ha i mješani trajni nasadi s 0,66 ha te ostalo zemljište.

Tablica 21.: Površina korištenog poljoprivrednog zemljišta po vrsti upotrebe

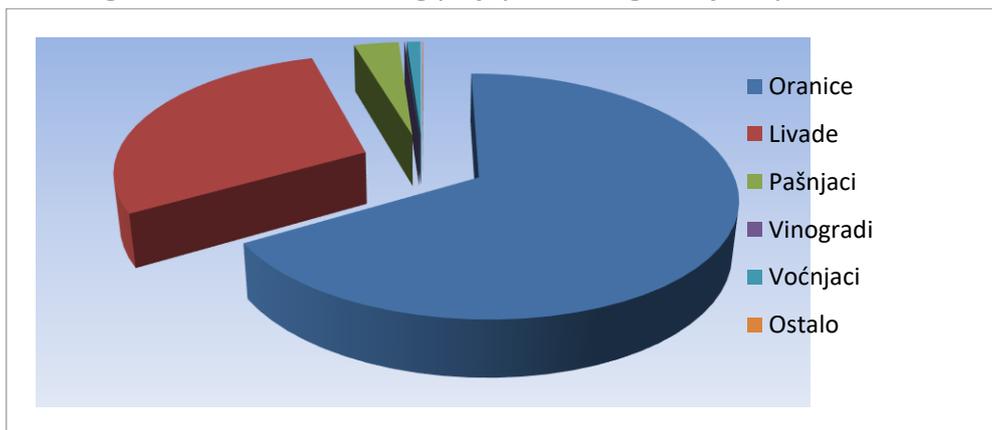
	Oranice	Livade	Pašnjaci	Vinogradi	Voćnjaci	Mješani trajni nasadi	Ostalo zemljište	Ukupno
Površina	2.356,23	1.021,11	119,75	1,58	36,67	0,66	1,42	3.537,42
Broj parcela	3.272	2.631	65	9	83	1	6	6.067

Izvor: APPRRR, stanje iz ARKOD baze na dan 31. 12. 2017.

Iz navedene tablice vidljivo je da se pod oranicama nalazi 2.356,23 ha ili 66,6% poljoprivrednih površina upisanih u Upisnik iz čega proizlazi da ratarska proizvodnja predstavlja osnovu bavljenja poljoprivredom na ovom području, a najviše se uzgaja kukuruz, tritikale, zob, ječam i pšenica. Također se uzgajaju uljarice i različito krmno bilje. Od povrtlarstva, na području Općine, najviše se uzgaja krumpir, bundeva te ostale povrtne kulture. Pod livadama se nalazi 28,9% poljoprivrednih površina u Općini, dok su pašnjaci zastupljeni s 3,4% ha. Ostatak korištenih poljoprivrednih površina (1,1%) su voćnjaci, zatim vinogradi i ostali nasadi. Od voćnih kultura najzastupljenije su jabuka, šljiva, trešnja, lijeska, a posljednjih godina izražen je i trend uzgoja bobičastog voća poput aronije, borovnice, jagoda, malina i sl.

Na području Općine djeluje i Udruga proizvođača jagoda Zagrebačke županije „Jagodni prsten“, osnovana s ciljem promicanja proizvodnje jagoda. Udruga trenutno broji 22 aktivna člana koji ukupno imaju zasađenih 657 500 sadnica na oko 18 ha površine.

Grafikon 5.: Pregled strukture korištenog poljoprivrednog zemljišta prema vrsti kulture

Izvor: APPRRR, ARKOD; stanje na dan 31.12. 2017.

U stočarskoj proizvodnji na području Općine Pisarovina zastupljen je uzgoj goveda, svinja, peradi. Pored uzgoja stoke u kućanstvima, postoje i farme svinja, goveda te pilića. Prema podacima Hrvatske poljoprivredne agencije (HPA), na području Općine Pisarovina u 2017. godini, isporučeno je ukupno 1.897,778 litara mlijeka, što čini 7,9% od ukupne količine isporučenog mlijeka na području Zagrebačke županije.

Promatrajući brojno stanje stoke u posljednje tri godine, može se primjetiti pad broja goveda, konja i svinja, dok je broj ovaca, koza i magaraca porastao (Tablica 22.).

Tablica 22.: Brojno stanje domaćih životinja na području Općine Pisarovina

	Goveda		Konji		Magarci		Svinje		Ovce		Koze	
	Broj gospodarstava	Broj životinja										
2017.	235	1.781	12	77	2	11	311	7.709	49	449	16	110
2016.	250	1.985	13	103	1	4	322	7.718	49	433	17	106
2015.	262	2.094	12	118	1	4	348	7.930	46	389	16	103

Izvor:HPA, Jedinstveni registar domaćih životinja

Na području Općine značajno je zastupljeno i pčelarstvo (preko 2 500 košnica), a aktivna je i pčelarska udruga „Kupska dolina“ koja broji 36 članova s oko 1 800 košnica.

5.4. Šumarstvo, lov i ribolov

Šume imaju svoju gospodarsku, ekološku i socijalnu funkciju, te je zaštita područja šuma od posebnog interesa za Republiku Hrvatsku.

Prema PPUO Pisarovina, šume zauzimaju više od 34% ukupne općinske površine, uključujući kako državne, tako i privatne šume.

Slika 6.: Šume na području Općine Pisarovina

Izvor: Hrvatske šume, javni podaci

Šumama u vlasništvu Republike Hrvatske gospodare Hrvatske šume d.o.o. putem Uprave šuma podružnice Karlovac i nadležne šumarije Pisarovina.

Šumarija Pisarovina sastoji se od tri gospodarske jedinice od kojih su dvije nadležne za šumsko područje Općine Pisarovina: Gospodarska jedinica Gračec – Lučelnica i Gospodarska

jedinica Pisarovinski lugovi. Treća gospodarska jedinica Crna Draga nadležna je za dio područja Karlovačke županije.

U nadležnosti Gospodarske jedinice Gračec – Lučelnica je površina od 989,37 ha koja obuhvaća sjeveroistočni dio Općine Pisarovina, sjeveroistočni dio Općine Klinča Sela i manji dio južnog područja Grada Zagreba. Prema namjeni, šume i šumsko zemljište na području Gospodarske jedinice Gračec – Lučelnica su gospodarske šume, a prema vrsti drveća ovdje su najzastupljeniji o. bukva, o. grab i kitnjak.

U nadležnosti Gospodarske jedinice Pisarovinski lugovi je površina od 2.068,36 ha, koja obuhvaća južni i zapadni dio Općine Pisarovina, jugoistočni dio Općine Klinča Sela i manji dio sjeveroistočnog područja Karlovačke županije. Prema namjeni, šume i šumsko zemljište na području Gospodarske jedinice Pisarovinski lugovi su gospodarske šume i šume s posebnom namjenom. Prema vrsti drveća ovdje prevladavaju lužnjak, c. joha i o. grab.

Tablica 23.: Površina šuma i šumskog zemljišta u vlasništvu RH; Gospodarska jedinica Pisarovinski lugovi i Gospodarska jedinica Gračec-Lučelnica

Gospodarska jedinica	Namjena šume	ISKAZ POVRŠINA ŠUMA I ŠUMSKOG ZEMLJIŠTA					Otvorenost
		Obraslo	Neobraslo		Neplodno	Ukupno	
			Proizvodno	Neproizvodno			ha
Pisarovinski lugovi	Gospodarske	1.942,73		24,01	30,95	1.997,69	
	Posebne namjene	70,67				70,67	
Pisarovinski lugovi - Ukupno		2.013,40		24,01	30,95	2.068,36	11,89
Gračec - Lučelnica	Gospodarske	981,57		2,42	5,38	989,37	
		981,57		2,42	5,38	989,37	11,35
UKUPNO		2.994,97		26,43	36,33	3.057,73	23,24

Izvor: Internetske stranice Ministarstva Poljoprivrede, Šumskogospodarska osnova 2016. – 2025.; <http://www.mps.hr/hr/sume/sumarstvo/sumskogospodarska-osnova-2016-2025>

Javne ovlasti u gospodarenju šumama privatnih šumoposjednika obnaša Savjetodavna služba, podružnica za Zagrebačku županiju. Privatne šume na području Općine prostorno su podjeljene na tri gospodarske jedinice od kojih su pojedini djelovi izvan granica Općine: Lukinić – Pokupska brda, Donja Kupčina- Pisarovina i Kupinec – Velika Jamnička, a ukupno obuhvaćaju površinu od 5.543,45 ha.

Tablica 24.: Površina šuma i šumskog zemljišta u vlasništvu privatnih šumoposjednika; Gospodarska jedinica Lukinić – Pokupska brda, Donja Kupčina – Pisarovina i Kupinec – Velika Jamnička

Gospodarska	Namjena	ISKAZ POVRŠINA ŠUMA I ŠUMSKOG ZEMLJIŠTA				Otvorenost
-------------	---------	---	--	--	--	------------

jedinica	šume	Obraslo	Neobraslo		Neplodno	Ukupno	Km/1000ha
			Proizvodno	Neproizvodno			
			ha				
Lukinić – Pokupska brda	Gospodarske	2.076,16				2.076,16	
Lukinić – Pokupska brda Ukupno		2.076,16				2.076,16	18,50
Donja Kupčina - Pisarovina	Gospodarske	1.151,62		1,15		1.152,77	
Donja Kupčina – Pisarovina Ukupno		1,151,62		1,15		1,152,77	8,43
Kupinec – Velika Jamnička	Gospodarske	2.314,52				2.314,52	
Kupinec – Velika Jamnička Ukupno		2.314,52				2.314,52	
UKUPNO		5.542,3				5.543,45	26,93

Izvor: Internetske stranice Ministarstva Poljoprivrede, Šumskogospodarska osnova 2016. – 2025.; <http://www.mps.hr/hr/sume/sumarstvo/sumskogospodarska-osnova-2016-2025>

S obzirom na kvalitetna prirodna staništa visoke i niske divljači na prostoru Općine Pisarovina dobro je razvijeno lovstvo. Prema podacima Središnje lovne evidencije Ministarstva Poljoprivrede, na području Općine nalazi se 7 lovišta. Glavne vrste divljači su srneća divljač, divlja svinja, zec i fazan. Osnovni podaci o lovištima, vrstama divljači i ovlaštenicima prava lova prikazani su u tablici ispod (Tablica 25.).

Tablica 25.: Pregled osnovnih podataka o lovištima na području Općine Pisarovina

	Tip lovišta	Broj i naziv lovišta	Ovlaštenik prava lova	Površina lovišta (ha)	Glavne vrste divljači
1.	Otvoreno	I/6 Okički lug	S.M.F. Lovac d.o.o.	1651	srna obična, svinja divlja
2.	Otvoreno	I/7 Sopot	LD ŠLJUKA Donja Kupčina	1318	srna obična, svinja divlja
3.	Uzgajalište	I/8 Pisarovniski ribnjaci		485	
4.	Otvoreno	I/124 Bratina	LD Srnjak Bratina	2608	srna obična, zec obični, fazan - gnjetlovi
5.	Otvoreno	I/125	LU Vepar	5060	srna obična,

		Pisarovina - Jamnica	Jamnica Pisarovinska		svinja divlja, zec obični, fazan - gnjetlovi
6.	Otvoreno	I/126 Kupčinsko polje	LD Šljuka Donja Kupčina	2855	srna obična, svinja divlja, zec obični, fazan - gnjetlovi
7.	Otvoreno	I/127 Jamnička Gorica	LU Šljuka Jamnička Velika	1894	srna obična, zec obični, fazan - gnjetlovi

Izvor: Internetske stranice Ministarstva poljoprivrede, Središnja lovna evidencija, dostupno na: https://lovistarh.mps.hr/lovstvo_javnost/Loviste.aspx?id=628

Na području Općine registrirana su slijedeća lovačka društva i lovačke udruge: LU „Vepar“ i LD „Golub“ – Jamnica Pisarovinska, LD „Srnjak“ – Bratina, LD „Šljuka“ – Donja Kupčina, LD „Šljuka“ – Jamnička Velika, a organizirana su pod Lovnim uredom Jastrebarsko koje pripada Lovčkom savezu Zagrebačke županije.

Pored lovačkih društava, na području Općine djeluje i nekoliko športsko ribičkih udruga: Savez športsko ribolovnih udruga Pisarovina, ŠRD „Smuč“ – Donja Kupčina, ŠRU „Sredičko“ – Lijevo Sredičko, ŠRU „Som“ – Pisarovina te ŠRD „Keder“ Bratina.

5.5. Turizam

Turizam predstavlja jednu od najdinamičnijih i najznačajnijih gospodarskih grana u Republici Hrvatskoj koja se, posljednjih godina, pozicionirala u sam vrh svjetske turističke potražnje, osobito kada je u pitanju turistički proizvod mora i sunca. S druge strane, razvoj turističke ponude Kontinentalne Hrvatske još uvijek nije na zadovoljavajućem nivou te su potrebni daljnji naponi kako na nacionalnom, tako i na regionalnom i lokalnom nivou, s ciljem snažnijeg turističkog aktiviranja kontinentalnog prostora te produljenja sezone.

Zahvaljujući svojoj reljefnoj raznolikosti, očuvanosti prirode, lovnim i ribolovnim područjima, bogatstvu vodenih površina i kulturno povijesnog nasljeđa te povoljnom geoprometnom položaju i blizini Grada Zagreba, Općina Pisarovina ima sve preduvjete za snažniji razvoj turizma na svom području, osobito izletišnog, sportsko-rekreacijskog, cikloturizma te ruralnog i kulturnog turizma.

Prepoznavajući značaj turizma za ukupni gospodarski razvoj Općine, 2011. godine osnovana je Turistička zajednica Općine Pisarovina (TZOP), a za potrebe obavljanja stručnih i administrativnih poslova osnovan je Turistički ured koji je započeo s radom u studenom

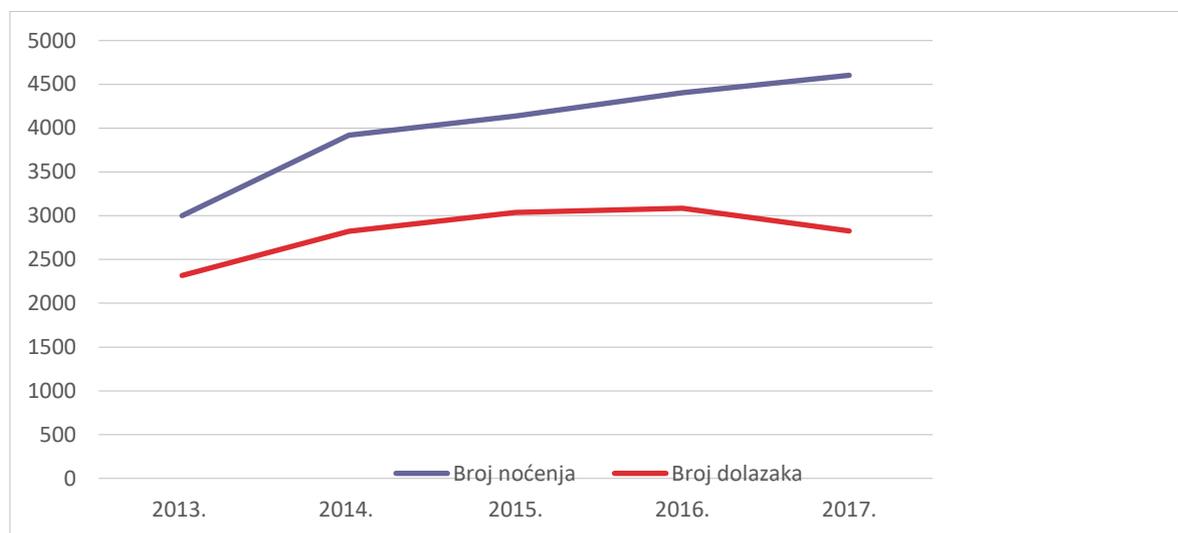

2011. godine. Uvjeti za osnivanje Turističkog ureda osigurani su sredstvima iz proračuna Općine Pisarovina.

Kontinuirni rad na unapređenu turističke infrastrukture te podizanju kvalitete postojeće i stvaranju nove turističke ponude tijekom posljednjih godina, rezultirao je i pozitivnim turističkim pokazateljima na nivou Općine.

Promatrajući broj turističkih dolazaka i noćenja na nivou Općine u razdoblju između 2013. – 2017. godine, može se primjetiti porast broja turističkih dolazaka za 18% te porast broja noćenja za 35%, kako je vidljivo na grafikonu ispod.

Grafikon 6.: Kretanje broja turističkih dolazaka i noćenja na području Općine Pisarovina u razdoblju od 2013. – 2017. godine

Izvor: TZ Općine Pisarovina

Također, primjetan je pad broja turističkih dolazaka u 2017. godini u odnosu na 2016. godinu za 7%, dok je istovremeno zabilježen veći dolazak stranih gostiju za 2% te noćenja za 4% (Tablica 26.).

Tablica 26.: Broj turističkih dolazaka i noćenja u Općini Pisarovina u razdoblju od 2016. – 2017.

	DOLASCI		NOĆENJA	
	2016.	2017.	2016.	2017.
DOMAĆI	2354	2079	3127	3271
STRANI	731	748	1279	1333
UKUPNO	3085	2863	4406	4604

Izvor: TZ Pisarovina

Rast broja noćenja rezultat je i porasta broja smještajnih kapaciteta, koji je u razdoblju od 2013. – 2017. porastao s 90 na 129 kreveta. Razlog tome je rast privatne inicijative te

otvaranje ruralnih kuća za odmor, vikendica i ostalih oblika nehotelskog pružanja usluga (Tablica 27.).

Tablica 27.: Broj postojećih kreveta po vrstama smještajnih objekata u Općini Pisarovina

Smještajni objekti	Broj kreveta				
	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.
Sobe	28	28	28	28	32
Apartmani	44	44	44	44	44
Kuća za odmor	12	12	14	14	36
Vikendice	6	6	7	17	17
Ukupno	90	90	93	103	129

Izvor: TZ Općine Pisarovina

Na području Općine Pisarovina nalaze se sljedeći smještajni objekti:

- Apartmani i kuće – Ekopark Kraš s kapacitetom od 83 kreveta
- Sobe za iznajmljivanje Jo – Lame s 14 kreveta
- Apartman u domaćinstvu Pavek s 4 kreveta i dvije sobe sa po dva kreveta
- Eko kuća u domaćinstvu „Lavander“ u Bratini s dva ležaja i jednim pomoćnim
- Kuća za iznajmljivanje Marlenes Residence u Bratini s 16 kreveta
- Kuća za iznajmljivanje Bogdanović u Peneziću s 6 kreveta
- Tradicionalna kućica Greenwood Cottage u Jamnici Pisarovinskoj s 6 kreveta

Slika 7: Ekopark Krašograd

I pored ovih pozitivnih pomaka, turizam na području Općine, kao i velikog dijela kontinentalne Hrvatske, i dalje bilježi vrlo skromne gospodarske rezultate, te je potrebno nastaviti rad na njegovom poticanju, a osobito vidljivosti, tj. promidžbi postojećih turističkih sadržaja i destinacija.

Od značajnijih turističkih destinacija na području Općine svakako treba spomenuti njeno bogato kulturno – povijesno nasljeđe, koje uključuje i 6 zaštićenih te 1 preventivno zaštićeno kulturno dobro Republike Hrvatske.

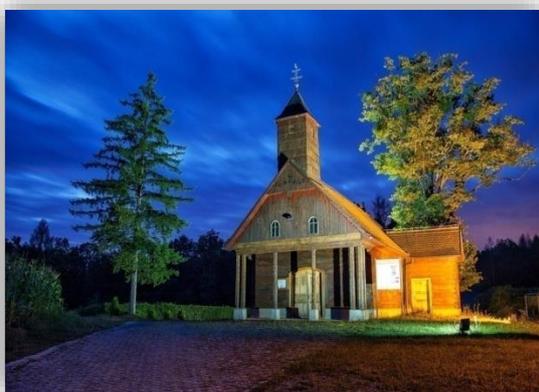
Slika 8: Crkva sv. Martina u Jamnici Pisarovinskoj

Zaštićeno kulturno dobro **Crkva sv. Martina u Jamnici Pisarovinskoj** predstavlja biser ovoga kraja. Smještena je na južnoj strani Vukomeričkih gorica te svojim položajem vlada nad čitavim krajem. To je lijepa građevina čija gotička konstrukcija potječe iz 13. stoljeća. Patroncij ove crkve, sv. Martin, ukazuje da su je podigli templari. Gradnja crkve dovršena je 1746. godine. Glavni oltar iz 1741., ukrašen s osam kipova i obiljem ornamentalnih motiva, u cijelosti je sačuvao svoj barokni drvorezbarski namještaj. U crkvi se

nalaze još tri oltara iz nešto kasnijeg vremena, a zanimljiva je ex voto slika s ljudima u nošnji iz 1779. godine i kalež iz 1712. Drvena kurija pokraj župne crkve koja je podignuta 1785. godine sačuvana je do danas kao rijetkost hrvatskog domaćeg graditeljstva.

Slika 9: Crkva sv. Duha u Lučelnici

Slika 10.: Crkva Presvetog Trojstva u Dvorancima

U mjestu Lučelnici koje se nalazi na brežuljkastom području, smještena je zanimljiva drvena **Crkva sv. Duha** sa vrijednim baroknim oltarom iz 1749. godine. Crkva se svrstava među najznačajnije drvene crkve na području Općine Pisarovina. Od drvenih kapelica tu je još i **Crkva Presvetog Trojstva u Dvorancima**, sagrađena u 18. i obnovljena u 19. stoljeću. Građena je na seoski tradicijski način, kako su se gradile i drvene kuće i gospodarski objekti onoga doba, a unutarnji prostor natkriven je drvenim oslikanim tabulatom te je sačuvan barokni inventar iz vremena njenog nastanka.

Slika 11.: Crkva Sv. Vida; glavni oltar iz 1863. godine.

U Podgorju Jamničkom nalazi se zaštićeno kulturno dobro **Crkva Sv. Vida**. Svojim oblikovnim karakteristikama Crkva Sv. Vida izdvaja se od ostalih sakralnih građevina istog razdoblja u okolici Pisarovine. To je zidana crkva, koja je sagrađena u šumi 1857. godine u jednostavnim oblicima historicizma. Ima oslikan tabulat i drveno pjevalište a sačuvan je i vrijedan barokni inventar.

U Donjoj Kupčini, najmnogoljudnijem naselju Općine Pisarovina, nalaze se dva zaštićena kulturna dobra: **Crkva sv. Marije Magdalene** i **Zavičajni muzej Donja Kupčina**. Župu u Donjoj Kupčini osnovao je 1560. godine zagrebački biskup Juraj Drašković. Župna crkva sv. Marije Magdalene nekada drvena, građena je 1672. godine. Na njenom mjestu sagrađena je nova crkva 1749. godine pod pokroviteljstvom vlastelinstva Erdody u Jastrebarskom. Crkva je početkom ovog stoljeća izgubila velik dio figuralnog ukrasa svojih brojnih oltara dok je netaknuta ostala samo propovjedaonica iz 1762. To je malena prenosiva propovjedaonica koja je služila za propovjedi izvan crkve na velike blagdane. Izrazito je pučkog karaktera, a uske stranice njena višestrukog lomljenog ogradnog parapeta ukrašene su naivnim slikama evanđelista i lovor – vijencima vezanim u petlje.

Zavičajni muzej Donja Kupčina drugi je po veličini muzej na otvorenom u Hrvatskoj. U prostoru muzeja nalazi se zanimljiv sklop seoskih kuća: drvenih prizemnica i čardaka, zajedno sa gospodarskim objektima te izloženim etnografskim predmetima. Zgrade tradicijskog graditeljstva su izuzetne kulturne i povijesne vrijednosti i predstavljaju tipične stambene i gospodarske objekte sela Pokuplja, Turopolja i Hrvatske Posavine.

Slika 12. Zavičajni muzej Donja Kupčina

Unutrašnjost muzeja je uređena bogatim tekstilnim inventarom, tradicijskim kućnim namještajem, uporabnim i ukrasnim predmetima, poljodjelskim oruđem, spravama za

obradu tekstila te oruđem za dizanje i vuču drvenih zgrada, kao i brojnim drugim predmetima tradicijske kulturne baštine Donje Kupčine i njene okolice.

Slika 13. Zavičajni muzej Donja Kupčina, unutrašnjost muzeja

Pored bogatog kulturno – povijesnog nasljeđa, drugi veliki turistički potencijal Općine čini bogatstvo njenog prirodnog krajobraza. Slikovitost pisarovinskog kraja, ravnice i brežuljci prošarani starim hrastovima šumama, vijugavost rijeka koje se spuštaju prema bistroj Kupi čini ovo područje izuzetno zanimljivom turističkom destinacijom. Duž toka čiste i tople Kupe nižu se male pjeskovite plaže koje privlače kupaće i vikend izletnike. Kupa privlači i brojne ribiče koji tu mogu loviti šarana, amura, klena, linjaka, soma, štuku, smuđa i dr. Također, u ribolovu se može uživati i na Pisaroviniskim ribnjacima. Područje Općine Pisarovina sa svojih 7 lovišta nudi i mogućnost razvoja lovnog turizma.

Nadalje, na području Općine Pisarovina nalazi se lokalitet **Jamnička Kiselica** gdje se nalaze izvorišta mineralne vode, popularne „Jamnice“. Mineralna vrela otkrivena su još daleke 1770. godine, a prva kemijska analiza kisele vode napravljena je 1772. godine po nalogu carice Marije Terezije, da bi 1828. godine, prvi puta u ovom dijelu Europe, bile napunjene boce namjenjene tržištu. Iste godine u blizini izvora sagrađeno je svratište i kupalište, a 1852. godine na njegovom mjestu podignuta je danas postojeća zgrada koja je obnovljena 1899. godine u duhu historicizma te je izgrađena nova zgrada punionice i paviljon, a modernizirani su i proizvodni pogoni. Navedeni graditeljski sklop danas ima status preventivno zaštićenog kulturnog dobra Republike Hrvatske.

Od ostalih turistički zanimljivih destinacija, svakako treba izdvojiti i spomen kuću „Titanik 100“, za koju je zaslužna skupina entuzijasta iz udruge „Titanik 100“. Na brodu Titanic bilo je 30 hrvatskih iseljenika, a jedan od putnika bio je i Stjepan Turčin iz Bratine, odakle i potiče inspiracija za nastanak spomen kuće vezane za najpoznatiju pomorsku nesreću na svijetu.

Slika 14.: Spomen kuća „Titanik 100“

5.5.1. Manifestacije

Tradicionalne manifestacije kroz prezentaciju običaja pisarovinskog kraja također čine značajan dio turističke ponude Općine, a za njih su prvenstveno zaslužni Turistička zajednica Općine Pisarovina (TZOP), Općina Pisarovina te brojne udruge, klubovi i društva s područja Općine koji već duži niz godina organiziraju sljedeće manifestacije:

	NAZIV MANIFESTACIJE	OPIS MANIFESTACIJE	NOSITELJ
1.	Kupske večeri	Sportsko – kulturno – zabavna manifestacija s dugom tradicijom održavanja koja svoje korijene vuče iz Plemenitaškog sajma, godišnje priredbe koja se na istom prostoru održavala tijekom 19. stoljeća. U novija vremena, u organizaciji TZOP, održava se dva puta godišnje – u lipnju i srpnju. Kupske večeri prezentiraju sva bogatstva pisarovinskog kraja kroz razna sportska, kulturno – umjetnička te gastro i zabavna događanja. Održavaju se na Starom sajmištu pored mosta na rijeci Kupi, kraj stare punionice Jamnice.	TZOP, Općina Pisarovina
2.	Koncert u Zavičajnom muzeju Donja Kupčina	Etno koncert u Zavičajnom muzeju održava se krajem kolovoza ili početkom rujna, a vikend prije započinjanja održavanja radionica na temu izrade tradicijskih predmeta. Na sam dan koncerta muzej je otvoren za obilazak, a u večernjim satima u dvorištu muzeja nastupaju kulturno –	TZOP, Zavičajni muzej Donja Kupčina

		umjetnička društva i etno izvođači i skupine. Manifestacijom se nastoji promovirati i sačuvati kulturno blago pisarovinskog kraja, oživjeti stari zanati i vještine te bogatim programom etno glazbe i gastro ponudom privući sve generacije u Zavičajni muzej.	
3.	Dani Kruha	Manifestacija koja omogućava prezentaciju lokalnih proizvoda kroz kušanje tradicijske hrane kao i sajam suvenira i domaćih proizvoda. Održava se svake godine povodom Dana kruha u listopadu.	OŠ „Vladimir Nazor“, TZOP
4.	Proslava Dana sv. Martina i Dana Općine	Povodom Dana Općine, Općina Pisarovina i TZOP organiziraju prigodni kulturno-zabavni program uz gastro ponudu i prezentaciju lokalnih tvrtki, obrta i OPG-a s područja Općine.	Općina Pisarovina, TZOP
5.	Božićni koncert	Nastup crkvenih zborova, vokalnih grupa i KUD-ova s božićnim napjevima te nastup dječjih skupina s igrokazima na temu Božića.	TZOP
6.	Doček Nove Godine	Svake godine organizira se već tradicionalni doček Nove Godine na otvorenom, na Trgu Stjepana Radića u Pisarovini uz bogati glazbeno zabavni program i ugostiteljsku ponudu.	Općina Pisarovina, TZOP
7.	Kupska atletska utrka	Sportska manifestacija koja animira mještane Pisarovine, osobito djecu i mlade, na bavljenje sportom te promiče ideju o zdravom načinu života. Promocija Kupske atletske utrke van Pisarovine ujedno je i promocija kulturnih i prirodnih ljepota Pisarovine na potezu od centra, kroz Dvorance i Selsko Brdo prema Lijevom Sredičkom. Održava se drugog vikenda u lipnju.	TZOP
8.	Biciklijada	Sportska manifestacija koja se održava u mjesecu svibnju ili lipnju s ciljem privlačenja posjetitelja iz Zagreba, Jastrebarskog, Karlovca te domaćeg stanovništva i njihovog	TZOP

međusobnog druženja uz rekreacijsku vožnju biciklom i posjet Zavičajnom muzeju u Donjoj Kupčini.

Slika 15.: Slike s manifestacija u Općini Pisarovina

6. DRUŠTVENE DJELATNOSTI I INFRASTRUKTURA

Društvena infrastruktura najuže je povezana s razvitkom i razmještajem stanovništva, a njenim razvojem postiže se viši i bolji standard te kvaliteta života. Zatvaranje područnih škola, nedostak ili velika udaljenost dječjih vrtića, nepostojanje objekata za kulturne ili društvene aktivnosti, sportskih sadržaja, nedostatak ili neadekvatnost zdravstvene skrbi, uzrokovat će iseljavanje mladog stanovništva u područja s boljim uvjetima života.

6.1. Institucije javne uprave

Općina Pisarovina ustrojena je 1993. godine kao jedinica lokalne samouprave na području Zagrebačke županije. U administrativnom sjedištu Općine, smještena je općinska uprava koju čine:

- Općinsko vijeće (13 članova)
- Načelnik
- Zamjenica načelnika
- Jedinostveni upravni odjel Općine

U Jedinostvenom upravnom odjelu osim pročelnika zaposleni su još stručni suradnik za financije, administrativni tajnik, knjigovodstveni operater te komunalni redar.

Na području Općine osnovani su mjesni odbori kao oblik neposrednog sudjelovanja stanovnika u odlučivanju o lokalnim poslovima od neposrednog i svakodnevog utjecaja na život i rad stanovnika. Na području Općine ustrojeno je 9 mjesnih odbora:

1. MO Pisarovina sa naseljima: Pisarovina, Topolovec Pisarovinski, Jamnica Pisarovinska, Velika Jamnička i Podgorje Jamničko
2. MO Bratina
3. MO Bregana Pisarovinska sa naseljima: Bregana Pisarovinska i Gorica Jamnička
4. MO Donja Kupčina
5. MO Dvoranci
6. MO Lučelnica
7. MO Gradec Pokupski
8. MO Selsko Brdo
9. MO Lijevo Sredičko.

Temeljem Odluke Općinskog vijeća 2009. godine osnovan je Savjet mladih Općine Pisarovina s ciljem aktivnog uključivanja mladih u javni život Općine. Savjet ima predsjednicu te zamjenika predsjednice.

6.2. Obrazovanje

U Republici Hrvatskoj formalna naobrazba se dijeli na šest stupnjeva:

- Predškolsko obrazovanje
- Osnovnoškolsko obrazovanje
- Srednjoškolsko obrazovanje
- Dodiplomsko obrazovanje
- Diplomsko obrazovanje
- Postdiplomsko obrazovanje

U tekstu koji slijedi bit će spomenute one razine obrazovanja koje su značajne za Općinu Pisarovina.

6.2.1. Predškolski odgoj

Na području Općine Pisarovina postoji institucionalno organiziran predškolski odgoj. U Pisarovini smješten je dječji vrtić koji je započeo s radom 2005. godine, kad je koncesiju nad objektom imao Dječji vrtić „Didi“. Općina Pisarovina postaje osnivač odgojno-obrazovne ustanove Dječji vrtić „Potočić Pisarovina“ 2010. godine. U trenutku preuzimanja vrtić je imao dvije odgojno-obrazovne skupine djece, a trenutačno broji šest odgojno-obrazovnih skupina. Taj kapacitet vrtića zadovoljava potrebe za smještajem djece s područja Općine u jaslicama i vrtiću, a u tijeku su i radovi na dogradnji i opremanju polivalentne dvorane uz vrtić kojim će se povećati prostor i poboljšati uvjeti potrebni za kvalitetno odvijanje programa predškolskog odgoja.

Slika 16.: Dječji vrtić "Potočić Pisarovina"

Prema Godišnjem planu za 2018/19. godinu, u vrtiću će se realizirati redoviti 10-satni program, program predškole te program engleske igraonice.

U redoviti 10-satni program upisano je 106-ero raspoređeno u 6 odgojno-obrazovnih skupina, kako slijedi:

Tablica 28.: Pregled odgojnih skupina po dobi i broju djece

ODGOJNA SKUPINA	DOB DJECE	BROJ DJECE
Mlađa jaslička „Patuljci“	1-2 godine	12
Mješovita jaslička „Ježići“	1-3 godine	12
Starija jaslička „Slonići“	Djeca u 3.-oj godini	15
Mlađa vrtićka „Ježići“	Djeca u 4.-oj godini	18
Srednja vrtićka „Zečići“	Djeca u 5.-oj godini	24
Starija vrtićka „Sovice“	5- do polaska u školu	25

Izvor: Godišnji plan i program odgojno-obrazovnog rada za pedagošku godinu 2018/19

Program predškole za djecu koja su u godini pred polazak u školu, a nisu obuhvaćena redovitim 10-satnim programom u pedagoškoj godini 2018/19 pohađa 20-ero djece.

Kraći program engleskog jezika pohađa 23-oje djece.

Za kvalitetu odgoja te provedbu programa u Dječjem vrtiću „Potočić Pisarovina“ brine se:

- 12 odgojitelja,
- stručni tim vrtića koga čini: ravnateljica, pedagoginja, logopedinja i zdravstvena voditeljica, te
- 4 djelatnika pomoćno – tehničkog osoblja

Rad Dječjeg vrtića financira se sredstvima iz općinskog proračuna te od participacije roditelja.

6.2.2. Osnovnoškolsko obrazovanje

Djelatnost osnovnoškolskog obrazovanja na području Općine Pisarovina provodi se u matičnoj Osnovnoj školi „Vladimir Nazor“ u Pisarovini, koju pohađaju učenici od 1. – 8. razreda, te četverogodišnjim područnim školama u naseljima Bratina i Donja Kupčina.

Za veliki broj učenika koji u školu dolaze iz okolnih naselja postoji organiziran školski prijevoz.

U okviru škole izgrađena je 2005. godine velika školska športska dvorana u kojoj se, pored nastave tjelesne kulture, održavaju i školske priredbe te razne druge manifestacije.

U matičnoj školi od školske 2014./2015. godine, djeluje i poseban razredni odjel za učenike s teškoćama u razvoju, a tijekom 2017. godine uređena je i učionica u prirodi koju koriste svi učenici škole.

Tijekom školske 2018./2019. godine po prvi put u matičnoj školi započelo je izvođenje nastave u jednoj smjeni te je organiziran i produženi boravak čime je omogućena bolja organizacija nastave te više slobodnog vremena za izvannastavne aktivnosti, a u cilju daljnjeg unaprijeđenja uvijeta izvođenja osnovnoškolskog obrazovanja u slijedećem razdoblju planira se i dogradnja matične osnovne škole u Pisarovini, za što je već izrađena projektna dokumentacija (Općina Pisarovina financirala je izradu Idejnog projekta), te ishođena građevinska dozvola.

Slika 17.: OŠ „Vladimir Nazor“, Pisarovina

Odgojno-obrazovni program u matičnoj i područnim školama tijekom školske 2018./2019. godine provodi se za ukupno 291-og učenika u 19 razrednih odjela. Škola zapošljava ukupno 47 djelatnika, od čega 33 učitelja i 14 pomoćno-tehničkih i administrativnih djelatnika (Tablica 29.).

Tablica 29.: Broj upisane djece, razrednih odjela i zaposlenih u matičnoj i područnim školama u školskoj 2018/2019 godini

Naziv ustanove	Broj upisane djece	Broj razrednih odjela	Zaposleni	
			Učitelji	Ostali
Osnovna škola Vladimir Nazor, Pisarovina	237	14	28	12
Područna škola Bratina	22	2	2	1
Područna škola Donja Kupčina	32	3	3	1
Ukupno	291	19	33	14

Izvor: Osnovna škola „Vladimir Nazor“, Pisarovina

Proteklih godina uočeno je konstantno smanjenje broja učenika u matičnoj i područnim školama što je u skladu sa općim trendom pada broja stanovnika u Republici Hrvatskoj. U

usporedbi s brojem učenika u školskoj 2014./2015. godini broj učenika na području Općine u školskoj 2018./2019. godini smanjio se za 17% (Tablica 30.).

Tablica 30.: Kretanje broja djece u osnovnim školama u Općini Pisarovina u razdoblju od 2014./2015. do 2018./2019.

	2014/2015		2015/2016		2016/2017		2017/2018		2018/2019	
	Broj učenika	Broj odjela								
OŠ Vladimir Nazor, Pisarovina	284	15	251	15	242	15	243	14	236	13
PŠ Bratina	35	3	26	3	23	2	20	2	22	2
PŠ Donja Kupčina	33	3	33	3	34	3	33	3	32	3
Posebni razredni odjel	-	-	1	1	1	1	1	1	1	1
UKUPNO	352	21	311	22	300	21	297	20	291	19

6.3. Zdravstvena i socijalna zaštita

Zdravstvena zaštita na području Općine Pisarovina ostvaruje se putem ispostave Doma zdravlja Zagrebačke županije u Jastrebarskom. U ambulanti u naselju Pisarovina rade 2 tima opće/obiteljske medicine, jedan tim dentalne medicine te jedan tim njege u kući.

U ljekarničkoj djelatnosti na području Općine djeluje 1 ljekarna.

Za pružanje socijalne zaštite za područje Općine Pisarovina nadležan je Centar za socijalnu skrb Jastrebarsko, osnovan za područje Grada Jastrebarskog te općina Klinča Sela, Krašić, Žumberak i Pisarovina. Djelatnost socijalne skrbi Centra odvija se kroz Odjel novčanih davanja i zaštite odraslih te Odjel za djecu, mlade i obitelj.

Općina Pisarovina posvećuje veliku pažnju skrbi potrebitih kroz Program socijalne skrbi koji obuhvaća pomoć invalidima, pomoć u stanovanju te razne druge oblike pomoći socijalno ugroženom stanovništvu. Kroz program međugeneracijske solidarnosti, Općina sufinancira projekt „Pomoć u kući“ koji provodi uduga Sv. Martin Pisarovina. Udruga sv. Martin Pisarovina djeluje od 2014. godine, s ciljem srkbi o socijalno ugroženim i osjetljivim skupinama te poboljšanja kvalitete života starijih i nemoćnih osoba, osoba oboljelih od dijabetesa i drugih marginaliziranih skupina. Udruga trenutno ima 4 zaposlena radnika i 75 korisnika usluge pomoći u kući s područja općina Pisarovina, Pokupsko, Lasinja i Klinča Sela.

Veterinarsku djelatnost na području Općina Pisarovina obavlja veterinarska ambulanta Pisarovina u sastavu Veterinarske stanice Jastrebarsko d.o.o.

6.4. Športsko – rekreativni sadržaji

Sportsku infrastrukturu u Općini Pisarovina čini 1 sportska dvorana u naselju Pisarovina te 9 sportskih igrališta i to: 2 u Pisarovini, 2 u Donjoj Kupčini, te po jedno u Lijevom Sredičkom, Lučelnici, Bratini, Bregani Pisarovinskoj i Gradec Pokupskom.

Za najmlađe stanovnike Općine Pisarovina uređeno je 6 dječjih igrališta, i to u naseljima Pisarovina, Bratina, Bregana Pisarovinska, Lučelnica, Lijevo Sredičko i Donja Kupčina.

Osim ulaganja u sportsku infrastrukturu potiče se i rad sportskih udruga kojih je na području Općine 26, te čine 44% od ukupnog broja udruga.

Od njih 5 je lovačkih udruga i klubova:

- Lovачka udruga „Šljuka“ jamnička Velika,
- Lovачko društvo „Srnjak“ Bratina,
- Lovачko društvo „Šljuka“ Donja Kupčina,
- Lovачko društvo „Golub“ Pisarovina,
- Lovачka udruga „Vepar“ Jamnica Pisarovinska;

5 sportsko – ribolovnih društava i udruga:

- Savez športsko ribolovnih udruga Pisarovina,
- Sportsko ribolovno društvo „Keder“ Bratina,
- Športsko ribolovna udruga Sredičko,
- Športsko ribolovna udruga „Som“ Pisarovina,
- Sportsko ribolovno društvo „Smuđ“ Donja Kupčina;

4 nogometna i malonogometna kluba:

- Malonogometni klub „Lučelnica“,
- Malonogometni klub „Bratina“,
- Nogometni klub „Jamnica“,
- Nogometni klub „Donja Kupčina“ Donja Kupčina;

4 konjička kluba:

- Konjički klub Windi,
- Konjički klub Hidalgo,
- Konjički klub Geronimo,
- Konjički klub „Galoper“;

1 rukometni klub:

- Rukometni klub „Jamnica“;

1 streljački klub:

- Streljački klub Bratina;

2 kluba borilačkih vještina:

- Karate klub „Jamnica“,
- Judo klub Pisarovina;

1 bodybuilding klub:

- Bodybuilding klub „New line“;

2 udruge rekreativnog sporta:

- Udruga sportske rekreacije „Tri generacije“ i
- Udruga građana za rekreaciju „Jamnica zdrav život“ Pisarovina.

U Općini djeluje Zajednica športskih udruga Općine Pisarovina osnovana 1996. godine koja je svojom programskom aktivnošću omogućila pojedinačnim klubovima racionalnije i efikasnije djelovanje i raspolaganje sredstvima. Udruga se financira iz proračuna Općine Pisarovina po Programu za razvoj sporta. Članstvo Zajednice čine dva nogometna kluba, dva malonogometna kluba, jedan rukometni klub, jedan judo klub, Udruga za rekreaciju građana, Savez športsko ribolovnih udruga Pisarovina s tri udružena člana te Nogometno središte Jastrebarsko.

6.5. Vatrogasni i društveni domovi

Društveni domovi obogaćuju društveni život stanovnika na području Općine time što osiguravaju prostor za organiziranje različitih manifestacija, te isto tako osiguravaju prostor za rad udruga. Na području Općine nalazi se ukupno 7 objekata društvenih domova i to u naseljima: Pisarovina, Donja Kupčina, Lučelnica, Lijevo Sredičko, Selsko Brdo, Gradec Pokupski i Bregana Pisarovinska.

Osim društvenih domova na području Općine nalazi se 6 vatrogasnih domova koji prvenstveno služe obavljanju djelatnosti dobrovoljnih vatrogasnih društava u datim naseljima te za potrebe mještana. Isti se nalaze u naseljima Pisarovina, Bratina, Donja Kupčina, Lijevo Sredičko, Selsko Brdo te Gradec Pokupski.

Tijekom proteklog razdoblja Općina Pisarovina je kontinuirano ulagala u adaptaciju i modernizaciju navedenih objekata, tako da su isti danas većim dijelom obnovljeni te svojim izgledom, funkcionalnošću i opremljenošću zadovoljavaju sve uvjete za kvalitetan rad svih

koji ih koriste. U slijedećem razdoblju planirana je adaptacija društvenih domova u Lučelnici, Bregani Pisarovinskoj i Donjoj Kupčini te izgradnja Vatrogasnog centra u Poduzetničkoj zoni Pisarovina.

6.6. Kultura

Kulturni život u Općini dobro je razvijen. U naselju Donja Kupčina postoji Zavičajni muzej koji predstavlja vrijedan primjer zaštite tradicijske kulture. Zbirka predmeta Zavičajnog muzeja obuhvaća predmete koji se sustavno prikupljaju od sredine 1960-ih godina, omogućujući na taj način uvid u postupne gospodarske, sociološke i kulturološke promjene sela i njegovih stanovnika. Zavičajni muzej, osim što svojim sadržajem privlači brojne posjetitelje i školske ekscurzije, mjesto je i gdje se održavaju različite kulturne manifestacije tijekom godine. Tako se u Zavičajnom muzeju održava tradicionalni etno koncert te organiziraju radionice izrade tradicijskih predmeta. Od značajnih kulturnih manifestacija sa dugom tradicijom održavanja treba spomenuti i „Kupske večeri“ koje se u novije vrijeme održavaju dva puta godišnje u lipnju i srpnju.

Na području Općine djeluju dva kulturno-umjetnička društva: „Bratinečko srce“ Bratina i „Magdalena“ Donja Kupčina, ali i brojne udruge koje u sklopu svojih aktivnosti obuhvaćaju i kulturne djelatnosti.

6.7. Udruge

Udruge svojim djelovanjem unapređuju kvalitetu društvenog života, a zauzimajući se za zaštitu ljudskih prava i sloboda, zaštitu okoliša i prirode, pozitivno utječu na trajne društvene promjene u lokalnoj zajednici.

Prema podacima Općine Pisarovina, na prostoru Općine Pisarovina djeluje 60 udruga, kako slijedi u Tablici 31.

Tablica 31.: Popis udruga prema djelatnostima na području Općine Pisarovina

Redni broj	Naziv udruge	Područje djelovanja
1.	Pisarovinske mažoretkinje	Kultura i umjetnost
2.	Zajednica športskih udruga Općine Pisarovina	Sport
3.	Vatrogasna zajednica Općine Pisarovina	Humanitarna, zaštita i spašavanje
4.	Lovačka udruga „Šljuka“ Jamnička Velika	Gospodarska
5.	Savez športsko ribolovnih udruga	Sportska, gospodarstvo

	Pisarovina	
6.	Ugostiteljsko turistička udruga Hrvatske	Gospodarska
7.	Karate klub „Jamnica“	Sportska
8.	Dobrovoljno vatrogasno društvo Lučelnica 2017	Zaštita i spašavanje
9.	Rukometni klub „Jamnica“	Sportska
10.	Kulturno umjetničko društvo „Bratinečko srce“ Bratina	Kultura i umjetnost
11.	Crkveni pjevački zbor sv. Ane, Bratina	Kulturna
12.	Malonogometni klub „Bratina“	Sportska
13.	Paintball klub „Tyrannosaurus Rex“	Ostale djelatnosti
14.	Lovačka udruga „Vepar“ Jamnica Pisarovinska	Gospodarska
15.	Konjički klub Windy	Sportska
16.	„Crkveni pjevački zbor Sveti Martin“	Kulturna
17.	Udruga poljoprivrednika općine Pisarovina „Poljoprivrednik“	Gospodarska
18.	Nogometni klub „Jamnica“	Sportska
19.	Konjički klub Hidalgo	Sportska
20.	Dobrovoljno vatrogasno društvo Lijevo Sredičko	Humanitarna, zaštita i spašavanje
21.	Konjički klub Geronimo	Sportska
22.	Bodybuilding klub „New line“	Sportska
23.	Dobrovoljno vatrogasno društvo „Bratina“	Humanitarna, zaštita i spašavanje
24.	Nogometni klub „Donja Kupčina“ Donja Kupčina	Sportska
25.	Sportsko ribolovno društvo „Smuč“ Donja Kupčina	Gospodarska, sport, zaštita okoliša i prirode
26.	Uduga umirovljenika Općine Pisarovina	Socijalna
27.	Konjički klub „Galoper“	Sportska
28.	Pčelarska udruga „Kupska dolina“	Gospodarstvo
29.	Udruga „Titanic 100“	Kultura i umjetnost, ostale djelatnosti
30.	Udruga sportske rekreacije „Tri generacije“	Sportska
31.	Sportsko ribolovno društvo „Keder“ Bratina	Sportska
32.	Klub studenata općine Pisarovina	Okupljanje i zaštita djece, mladeži, obitelji
33.	Kulturno umjetničko društvo „Donja Kupčina“	Kulturna
34.	Dobrovoljno vatrogasno društvo Selsko Brdo	Humanitarna, zaštita i spašavanje
35.	Udruga Sv. Martin Pisarovina	Demokratska politička kultura,

		gospodarstvo, ljudska prava, socijalna djelatnost, zaštita zdravlja
36.	Športsko ribolovna udruga Sredičko	Sportska
37.	Udruga „Innovus“	Tehnička kultura, gospodarstvo, međunarodna suradnja, obrazovanje, znanost i istraživanje, održivi razvoj
38.	Aeroklub Ars Volandi	Sportska, tehnička kultura
39.	Streljački klub Bratina	Sportska
40.	DIŠEĆE ROŽE DVORANCI	Kultura i umjetnost, kulturna
41.	Udruga građana za rekreaciju „Jamnica zdrav život“ - Pisarovina	Sportska
42.	Dobrovoljno vatrogasno društvo Gradec Pokupski	Zaštita i spašavanje
43.	Udruga branitelja domovinskog rata Općine Pisarovina	Branitelji i stradalnici, ljudska prava, socijalna djelatnost, kultura i umjetnost
44.	Moto klub „Jahači vjetra“	Ostale djelatnosti
45.	Udruga poduzetnika Pisarovine	Gospodarska
46.	Športsko ribolovna udruga „Som“ Pisarovina	Gospodarska
47.	Kulturno umetničko društvo „Magdalena“ Donja Kupčina	Kultura i umjetnost
48.	Udruga klaster kulturne i gospodarske baštine „Stara škola“	Kulturna
49.	Zemljišna zajednica Lučelnica III	Ostale djelatnosti
50.	Lovačko društvo „Srtnjak“ Bratina	Gospodarska
51.	Udruga proizvođača jagoda Zagrebačke županije „Jagodni prsten“	Gospodarska
52.	Plava krila – udruga pacijenata oboljelih od plućne hipertenzije	Zaštita zdravlja
53.	Lovačko društvo „Šljuka“ Donja Kupčina	Gospodarska
54.	Judo klub Pisarovina	Sportska
55.	Lovačko društvo „Golub“ Pisarovina	Gospodarska
56.	Dobrovoljno vatrogasno društvo Pisarovina	Humanitarna, zaštita i spašavanje
57.	„URES“ Udruga za promicanje održivog razvoja i ekološke svijesti	Ekološka
58.	Udruga dijabetičara Pisarovina	Zdravstvena
59.	Dobrovoljno vatrogasno društvo Donja Kupčina	Humanitarna, zaštita i spašavanje
60.	Malonogometni klub „Lučelnica“	Sport, zaštita zdravlja

Izvor: Registar udruga, listopad 2018.

Kako je vidljivo iz gornje tablice, udruge s područja Općine svojim djelovanjem pokrivaju vrlo širok spektar društvenih djelatnosti unapređujući i obogaćujući društveni život. Iz gornje

tablice vidljivo je da su najzastupljenije sportske udruge, zatim udruge iz područja gospodarstva te kulture i umjetnosti, kao i udruge zaštite i spašavanja u zajednici te udruge koje se bave socijalnom djelatnošću, zaštitom zdravlja i dr. Budući da mnoge udruge nemaju sustavne izvore financiranja, u cilju održanja i unapređenja njihova rada, a imajući u vidu doprinos koji daju društvenoj zajednici u kojoj djeluju, Općina Pisarovina pomaže njihovo djelovanje sredstvima iz svoga proračuna.

7. KULTURNO-POVIJESNA I PRIRODNA BAŠTINA

Na području Općine Pisarovina postoji bogato kulturno povijesno nasljeđe koje je na lokalnom planu od posebne važnosti za razvoj kulturnog turizma. Prema podacima Ministarstva kulture, na području Općine registrirano je 6 zaštićenih te 1 preventivno zaštićeno kulturno dobro.

Tablica 32.: Zaštićena kulturna dobra na području Općine Pisarovina

Oznaka dobra	Mjesto	Naziv	Klasifikacija
Z-2353	Donja Kupčina	Crkva sv. Marije Magdalene	Sakralna graditeljska baština
Z-1585	Donja Kupčina	Zavičajni muzej Donja Kupčina, Donja Kupčina bb	Profana graditeljska baština
Z-2355	Dvoranci	Crkva Presvetog Trojstva	Sakralna graditeljska baština
Z-2631	Jamnica Pisarovinska	Crkva sv. Martina sa župnim dvorom	Sakralna graditeljska baština
Z-2356	Lučelnica	Crkva sv. Duha	Sakralna graditeljska baština
P-5414	Pisarovina	Graditeljski sklop stare upravne zgrade Jamnica	Profana graditeljska baština
Z-2070	Podgorje Jamničko	Crkva sv. Vida	Sakralna graditeljska baština

Izvor: Ministarstvo kulture; Registar kulturnih dobara, listopad 2018.

Kulturna dobra koja se u sklopu ovlasti lokalnih organa uprave štite mjerama Prostornog plana su:

U skupini Arheološka baština:

- Središnji dijelovi naselja Gradec Pokupski i Lijevo Sredičko (srednjovijekovno, moguće i prapovijesno naselje)
- Lokacija nekadašnjeg groblja uz kapelu Sv. Vida u Velikoj Jamničkoj
- Lokalitet nekadašnje kurije Delišimunović u Velikoj Jamničkoj
- Lokalitet uz vilu Gračec u Bratini
- Lokaliteti „Lomača“, „Pod gradom“, „Žeravinec“ u Donjoj Kupčini te „Podkamen“ u Lijevom Sredičkom

U skupini Povijesne graditeljske cjeline:

- Dijelovi seoskih naselja Lučelnica (zaselak Sačerići), Podgorje Jamničko (zaselak Špišići), Gorica Jamnička (zaselak Bradaći) i Selsko Brdo (zaselak Tomići), te kontaktne zone oko vile Gračec u Bratini i kapele Sv. Trojstva u Dvorancima.

U skupini Graditeljski sklop:

- Skupine tradicijskih okućnica u Donjoj Pisarovini, Bratini, Donjoj Kupčini, Dvorancima, Lučelnici, Velikoj Jamničkoj.

U skupini Povijesne civilne građevine:

- Upravna zgrada „Jamničke kiselice“ s paviljonom „Janino vrelo“ i zgradom stare punionice, vila upravne zrade ribnjaka u Pisarovini, vila u Ulici I. G. Kovačića 2 u Pisarovini, vila Gračec u Bratini, te gospodarske zgrade u Bratini i Lučelnici.

U skupini Povijesne sakralne građevine:

- Kapele Pohođenja Marijinog u Lijevom Sredičkom, Sv. Leonarda u Gradecu Pokupskom i Sv. Duha u Lučelnici, kapelice poklonci u Donjoj Kupčini, Trpećeg Isusa u Selskom Brdu, BDM u Pisarovini, u Dvorancima i Sv. Josipa u Jamnici Pisarovinskoj, te brojna raspela, u pravilu na raskrižjima putova, u naseljima: Bratina, Bregana Pisarovinska, Donja Kupčina, Dvoranci, Lučelnica, Pisarovina, Selsko Brdo i Velika Jamnička.

U skupini Memorijalna baština:

- Grobnica na groblju u Lijevom Sredičkom, groblje uz župnu crkvu Sv. Martina u Jamnici Pisarovinskoj, te groblja u Donjoj Kupčini, Dvorancima, Gradecu Pokupskom, Lijevom Sredičkom i Lučelnici, spomen ploče NOB-a u Donjoj Kupčini, Lučelnici i Pisarovini, te spomenik „Borcima Pokuplja“ u Pisarovini.

U skupini Krajobrazna baština:

- Perivoj uz vilu Uprave ribnjaka u Pisarovini te kultivirani krajolik zone vinograda oko crkve i groblja u Jamnici Pisarovinskoj, te nekoliko poteza kvalitetnih vizura na području Lučelnice i uz cestu Pisarovina – Jamnica Pisarovinska.

Arhitektura izvornih domaćinstava slična je i ukazuje na tradicijsko naslijeđe koje je proizašlo iz lokalne kulture i obrta. Iznimke sačinjavaju dekoracije u drvetu. Tipične stambene zgrade su izduženog tlocrta i podijeljene na tri dijela. Sve su kuće prizemnice s dvostrešnim krovom koji može biti skošen s jedne strane zabata. **Ekološka mreža**

Ekološka mreža Republike Hrvatske proglašena je Uredbom o ekološkoj mreži (NN 124/13, 105/15), a predstavlja sustav ekološki značajnih područja i ekoloških koridora koja su ujedno i dio europske ekološke mreže Natura 2000. Svako područje opisano je ciljevima očuvanja i

smjernicama za mjere zaštite koje su namijenjene održavanju ili uspostavljanju povoljnog stanja ugroženih i rijetkih stanišnih tipova i/ili divljih vrsta.

Prema podacima HAOP-a, unutar granica Općine Pisarovina nalaze se tri područja ekološke mreže:

- POP HR1000001 Pokupski bazen – područja očuvanja značajna za ptice
- POVS HR2000642 Kupa – područja očuvanja značajna za vrste i stanišne tpove
- POVS HR2000451 Ribnjaci Pisarovina – područja očuvanja značajna za vrste i stanišne tipove

8. SWOT ANALIZA

SWOT analiza je najpoznatiji i najčešće korišteni ekonomski alat utemeljen na postojećoj socio-ekonomskoj situaciji, odnosno analizi stanja, te predstavlja uređenu, organiziranu i selektiranu osnovnu analizu datog područja. Sam termin SWOT engleskog je podrijetla i odnosi se na snage (**S**trengths), slabosti (**W**eaknesses), prilike (**O**pportunities) i prijetnje (**T**hreats).

Snage i slabosti su unutarnji čimbenici razvoja – čimbenici koje je moguće mijenjati i nad kojima postoji izvjesna kontrola, dok su prilike i prijetnje vanjski čimbenici koje nije moguće mijenjati i nad kojima ne postoji kontrola, ali moguće ih je iskoristiti u cilju razvoja ili kako bi se zaštitili od njihovog negativnog utjecaja.

Kako bi se stvorili dobri temelji za određivanje razvojnih pravaca, u SWOT analizi je obuhvaćeno više područja, i to:

1. Gospodarstvo (poduzetništvo i obrtništvo, poljoprivreda, turizam)
2. Infrastruktura i zaštita okoliša (prometna infrastruktura, komunalna infrastruktura i okoliš)
3. Društvene djelatnosti i civilno društvo (društvena infrastruktura i društvene djelatnosti, organizacije civilnog društva)

Shematski prikaz.: Matrica SWOT analize

	POMAŽU OSTVARITI CILJEVE	ŠTETE OSTVARENJU CILJEVA
UNUTARNJE OKRUŽENJE	SNAGE (S TRENGTHS)	SLABOSTI (W EAKNESSES)
VANJSKO OKRUŽENJE	PRILIKE (O PPORTUNITIES)	PRIJETNJE (T HREATS)

Izvor: Obrada autora

8.1. Tematska cjelina: Gospodarstvo

SNAGE	SLABOSTI
<ul style="list-style-type: none"> • Povoljan geoprometni položaj (udaljenost od Zagreba 25 km) • Prepoznata važnost stvaranja preduvjeta za privlačenje investicija:<ul style="list-style-type: none"> - Aktivna Poduzetnička zona Pisarovina (aktivnih 11 poduzetnika u zoni; u zoni postoji sva potrebna komunalna infrastruktura) - Postojanje poticajnih mjera za investitore u Poduzetničkoj zoni • Aktivnost 130 poslovnih subjekata registriranih na području Općine • Tradicija zanatstva i obrtništva • Niska stopa nezaposlenosti • Značajan udio obradivih poljoprivrednih površina (49,2% površine Općine Pisarovina) • Aktivnost 451 poljoprivrednog gospodarstva na 3.537,42 ha korištenog poljoprivrednog zemljišta • Tradicija poljodjelstva • Tradicija stočarstva (govedarstva, svinjogojstva) • Ekološki očuvana okolina pogodna za razvoj ekološke poljoprivrede • Blizina emitivnih tržišta (udaljenost od Zagreba 25 km) • Postojanje potencijala za uspostavu sustava navodnjavanja • Aktivnost više udruga u gospodarstvu (Pčelarska udruga „Kupska dolina“, Udruga proizvođača jagoda ZŽ „Jagodni prsten“) • Značajne ribnjčarske površine (Ribnjaci Pisarovina ukupne površine 456 ha) • Značajne šumske površine gospodarske namjene (više od 34% ukupne površine Općine) • Lovno područje s raznovrsnim fondom divljači (7 lovišta) • Postojeća športsko-rekreacijska	<ul style="list-style-type: none"> • Nedostatak radne snage usljed negativnog prirodnog prirasta i depopulacije • Nepovoljna obrazovna struktura stanovništva (prevladava stanovništvo s niskom stručnom spremom: 51,5%, dok je visokoobrazovanih svega 6,8%) • Manjkava infrastruktura (potreba izgradnje kanalizacije, potreba izgradnje brze ceste Pisarovina – autobus Zagreb-Karlovac) • Nedostatak inovativnosti u poduzetništvu • Opadanje interesovanja mladih za tradicijskim zanatima • Nedovoljna informiranost poduzetnika i obrtnika o mogućnostima korištenja vanjskih izvora financiranja • Nedovoljno iskorišten potencijal obradivih poljoprivrednih površina • Rascjepkanost poljoprivrednog zemljišta • Nedovoljna umreženost poljoprivrednih proizvođača • Nedovoljan razvoj dopunskih djelatnosti u poljoprivredi (prerade, agroturizma) • Nepostojanje organizirane proizvodnje te prodaje i otkupa poljoprivrednih proizvoda i prerađevina • Nepostojanje organiziranog stručnog savjetovanja i edukacija poljoprivrednih proizvođača • Sve manje mladih ljudi zainteresiranih za bavljenje poljoprivredom • Nedovoljna iskorištenost Programa ruralnog razvoja • Nedostatnost smještajnih kapaciteta za snažniji razvoj turizma

ponuda:

- uređen Športski ribnjak Pisarovina s bogatim ribljim fondom te mogućnost športskog ribolova na rijeci Kupi te potoku Kupčini
- Eko-park Krašograd s uređenim športskim terenima
- 4 konjička kluba
- 7 lovišta
- Postojeća kulturna ponuda:
  - **Manifestacije** visoke sadržajnosti i visoke kvalitete programa – Kupske večeri; Etno koncert u Zavičajnom muzeju Donja Kupčina; Kupska atletska utrka; Biciklijada te ostale tradicionalne manifestacije poput obilježavanja Dana kruha, Dana Općine i sl.
  - **Kulturna baština** – 7 zaštićenih kulturnih dobara sakralne i profane graditeljske baštine uključujući Zavičajni muzej Donja Kupčina i Crkvu sv. Martina; manje aglomeracije tradicijske arhitekture; očuvanost običaja
- Vrijedna prirodna baština:
  - POP HR1000001 Pokupski bazen,
  - POVS HR2000451 Ribnjaci Pisarovina
  - Bogatstvo hrastove šume (Draganičke šume, Vukomeričke gorice), bogatstvo voda i izvori mineralne vode (vrela Jamnica, rijeka Kupa i pritoke)
- Mogućnost razvoja različitih oblika selektivnog turizma (cikloturizma, lovnog i ribolovnog turizma, izletničkog turizma, seoskog turizma)
- Izrađen Marketing projekt turističkog razvoja Općine Pisarovina 2012. – 2020.)
- Aktivnost Turističke zajednice Pisarovina
- Postojeći smještajni kapaciteti: 6
- Nedovoljna suradnja dionika turističkog sektora s dionicima gospodarskog, javnog i civilnog sektora

smještajnih objekata s 129 kreveta	
PRILIKE	PRIJETNJE
<ul style="list-style-type: none"> • Razvoj postojećih i osnivanje novih potpornih institucija za razvoj poduzetništva u Županiji • Mogućnost korištenja strukturnih fondova za poticanje i jačanje malog i srednjeg poduzetništva • Uvođenje novih programa potpore poduzetnicima i razvoj postojećih • Mogućnost korištenja strukturnih fondova za razvoj poduzetničkih zona • Uvođenje novih poticajnih mjera za investitore u poduzetničkim zonama • Maksimalni intenzitet potpore za projekte mladih poduzetnika – do 100% • Mogućnost korištenja povoljnih ESIF zajmova za sufinanciranje odobrenih projekata poduzetnika • Dostupnost povoljnih kreditnih linija za poduzetništvo (HBOR) • Potencijal razvoja ekološke poljoprivrede • Mogućnost povezivanja OPG-a i turizma • Mogućnost korištenja sredstava iz EPFRRR-a (modernizacija i povećanje konkurentnosti OPG-a, povećane dodane vrijednosti poljoprivrednim proizvodima, modernizacija tehnologija, strojeva, alata i dr.) • Mogućnost osnivanja poljoprivredne zadruge • Razvoj poljoprivredne tržišne infrastrukture • Povećana potražnja za ruralnim turizmom • Mogućnost korištenja ESI fondova i nacionalnih programa za razvoj i unapređenje turizma	<ul style="list-style-type: none"> • Kriza i recesija globalnog gospodarstva • Pojačana međunarodna konkurencija – jeftini proizvodi s istoka • Nepovoljni uvjeti financiranja gospodarstva • Nepovoljna poduzetnička klima • Slaba kupovna moć stanovništva • Odljev stručnih i visokoobrazovanih kadrova u veće gospodarske centre • Nedostatak kompetentne radne snage • Niske otkupne cijene primarnih poljoprivrednih proizvoda • Visoki kriteriji za ostvarivanje poticaja u poljoprivredi kojima poljoprivrednici ne mogu udovoljiti • Staračka poljoprivredna gospodarstva • Izostajanje investicijskih turističkih projekata uslijed neriješenih imovinsko-pravnih odnosa i visokih troškova investicije • Elementarne nepogode

8.2. Infrastruktura i zaštita okoliša

SNAGE	SLABOSTI
<ul style="list-style-type: none"> • Kvalitetno prostorno planiranje kao preduvjet ulaganja u komunalnu infrastrukturu u skladu s željama razvoja • Kontinuirano ulaganje u izradu projektne i tehničke dokumentacije • Kontinuirano ulaganje u prometnu infrastrukturu • Razvijena mreža državnih, županijskih i lokalnih cesta • Razvijena mreža nerazvrstanih cesta (120 km) koje su gotovo u cijelosti asfaltirane • Planirana izgradnja brze ceste Pisarovina – autocesta Zagreb – Karlovac • 100% pokrivenost sustavom električne energije • Izgrađena telekomunikacijska mreža (100%) • Zadovoljavajuća pokrivenost osnovnim širokopoljnim internetom • Gotovo potpuna pokrivenost vodoopskrbnim sustavom (99%) • Kontinuirano ulaganje u izgradnju i modernizaciju sustava vodoopskrbe • Započeto ulaganje u izgradnju sustava odvodnje • Mogućnost ulaganja u izgradnju toplinskih sustava na biomasu zbog blizine sirovine (gnojiva i organski otpad iz farmi u oklici) • Kontinuirano ulaganje u održavanje i modernizaciju sustava javne rasvjete • Kontinuirano ulaganje u rekonstrukciju i obnovu javnih objekata s ciljem smanjenja troškova energije i energetske efikasnosti • Postojanje groblja u 6 naselja te prateće infrastrukture (mrtvačnice postoje uz 4 groblja) • Donešen Plan gospodarenja otpadom	<ul style="list-style-type: none"> • Veliki trošak održavanja komunalne infrastrukture • Loša kvaliteta županijskih cesta i nedostatak brze ceste • Mala mogućnost utjecaja Općine na proces izgradnje brze ceste • Potreba ulaganja u izgradnju/rekonstrukciju nerazvrstanih cesta • Potreba ulaganja u izgradnju/rekonstrukciju nogostupa i biciklističkih staza • Potreba izgradnje autobusnog kolodvora u naselju Pisarovina te autobusnih stajališta u naseljima • Niska zainteresiranost Grada Zagreba za uspostavljanje linija gradskog prometa • Loša kvaliteta sustava elektroopskrbe • Potreba dovršetka izgradnje vodovodne mreže • Nedovoljno izgrađen sustav odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda • Nepostojanje sustava plinoopskrbe • Nedostatak vlastitih financijskih sredstava za brži razvoj komunalne infrastrukture • Potreba modernizacije sustava javne rasvjete uvođenjem energetski učinkovite javne rasvjete – visoki troškovi javne rasvjete • Potreba izgradnje prateće infrastrukture uz postojeća groblja te uređenja i rekonstrukcije postojećih groblja • Nedovoljna osvještenost stanovništva o potrebi razvrstavanja otpada

<ul style="list-style-type: none"> • 100% kućanstava obuhvaćeno organiziranim prikupljanjem otpada • Ulaganje u selektiranje otpada (9 zelenih otoka na području Općine te mjesečni odvoz papira i plastike iz kućanstava) • Ekološki očuvan prostor • Kontinuirano ulaganja u saniranje divljih odlagališta na području Općine • Izgrađeno reciklažno dvorište u Poduzetničkoj zoni Pisarovina	
PRILIKE	PRIJETNJE
<ul style="list-style-type: none"> • Jače korištenje vanjskih izvora financiranja (fondova EU) za realizaciju infrastrukturnih projekata • Mogućnost financiranja projektno – tehničke dokumentacije i izgradnje nerazvrstanih cesta s popratnim sadržajima kroz Program ruralnog razvoja – intenzitet potpore do 100% prihvatljivih troškova • Mogućnost financiranja razvoja komunalne infrastrukture kroz Operativni program „Konkurentnost i kohezija 2014. – 2020.“ • Uvođenje energetske učinkovite i ekološki prihvatljive LED javne rasvjete uz poporu Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitosti	<ul style="list-style-type: none"> • Nedovoljno financijskih sredstava za izgradnju i unapređenje prometne infrastrukture • Usporenost državne administracije u ishođenju tehničkih dozvola za infrastrukturne projekte • Usporeno ulaganje u izgradnju i održavanje lokalnih i državnih cesta • Visoki troškovi za izgradnu kanalizacijske mreže • Štetni utjecaj na okoliš zbog dugotrajno neadekvatne kanalizacijske mreže • Visoki troškovi plinifikacije • Visoki troškovi izgradnje mreže toplovoda

8.3. Društvene djelatnosti i civilno društvo

SNAGE	SLABOSTI
<ul style="list-style-type: none"> • Dostupnost i dobra kvaliteta odgojno - obrazovne infrastrukture: Dječji vrtić „Potočić“ Pisarovina, Osnovna škola Vladimir Nazor (matična + 2 područne škole) • Brojnost i dobra razina uređenosti društvenih (6 objekata) i vatrogasnih domova (6 objekata) te drugih objekata okupljanja u zajednici (Dom kulture Pisarovina, preuređena Stara škola u Pisarovini u Multimedijalni	<ul style="list-style-type: none"> • Potreba kontinuiranog ulaganja u izgradnju i obnovu odgojno-obrazovne infrastrukture • Potreba kontinuiranog ulaganja u izgradnju i obnovu dječjih i sportskih igrališta • Potreba kontinuiranog ulaganja u objekte društvenih i vatrogasnih domova • Nepostojanje ustanova srednjoškolskog i visokoškolskog

<p>centar)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uređeno pet dječjih igrališta • Sportska infrastruktura dobro uređena (izgrađena sportska dvorana u Pisarovini te 9 sportskih igrališta na području Općine) • Dostupnost osnovne zdravstvene zaštite (U Ambulanti u Pisarovini djeluju 2 tim opće/obiteljske medicine, 1 tim dentalne medicine i 1 tim njege u kući) • Postojanje programa i projekata socijalne skrbi potrebitih, osobito starijih i nemoćnih • Aktivnost 62 udruga koje svojim djelovanjem pokrivaju široki spektar društvenog života na području Općine • Podrška Općine udrugama i njihovim aktivnostima • Osnovan Savjet mladih	<p>obrazovanja te ustanova neformalnog i cjeloživotnog obrazovanja</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nedostatak kapaciteta za smještaj i brigu starih i nemoćnih • Ograničena financijska sredstva udruga i njihova financijska ovisnost o općinskom proračunu • Nedovoljna informiranost udruga o načinima korištenja nacionalnih i EU sredstava za financiranje projekta
PRILIKE	PRIJETNJE
<ul style="list-style-type: none"> • Korištenje vanjskih izvora financiranja za obnovu, izgradnju i rekonstrukciju javne društvene infrastrukture (Program održivog razvoja lokalne zajednice) • Inicijative udruga u kreiranju društvenih i zabavnih sadržaja (apliciranje na natječaje za dobivanje potpora) • Mogućnost utjecanja na rješavanje problema u zajednici – aktivno sudjelovanje u razvoju lokalne zajednice • Jača suradnja udruga s javnim sektorom i udruga međusobno • Suradnja s drugim udrugama u RH i inozemstvu • Mogućnost besplatne promocije na društvenim mrežama	<ul style="list-style-type: none"> • Demografsko starenje, depopulacija i negativan prirodni prirast • Ograničena sredstva iz viših razina proračuna usmjerena na odgojno-obrazovni sektor • Sve veće potrebe socijalne skrbi u suvremenom društvu • Ograničena sredstva proračuna i promjena propisa može dovesti do snižavanja standarda primarne zdravstvene zaštite • Nedovoljna ulaganja u suvremenu zdravstvenu opremu • Nedostatak financijskih sredstava za izgradnju i održavanje zgrada i programa u kulturi • Gašenje udruga zbog nedostatka financijskih sredstava • Izostanak potpore lokalne zajednice • Nedostatak volontera • Nedostatak motivacije

PROGRAMSKI DIO

---

9. METODOLOŠKI OKVIR

Izmjenama i dopunama Strategije razvoja Općine Pisarovina za razdoblje od 2014. – 2020. pristupilo se temeljem Odluke Općinskog vijeća od 11. 09. 2018., a s ciljem ažuriranja postojećih podataka te nadogradnje, tj. uvrštavanja novih projekata u postojeću Strategiju.

Sam proces izrade izmjena i dopuna Strategije temeljio se na postupcima prikupljanja podataka iz svih dostupnih izvora, kao i organizaciji i provedbi radnih i konzultacijskih sastanaka na temelju participativne metodologije strateškog planiranja. Participacijski pristup podrazumijeva uključivanje u proces planiranja svih zainteresiranih dionika društveno-gospodarskog razvoja kako iz javnog, tako i privatnog i civilnog sektora. Na ovaj način omogućava se donošenje kvalitetnijih odluka o razvojnim potrebama i prioritetima, te kasnije šira podrška njihovoj implementaciji. Iz tog razloga, Odlukom načelnika Općine Pisarovina o osnivanju i imenovanju članova Radne skupine od 20. 09. 2018., formirana je posebna Radna skupina za izradu prijedloga Izmjena i dopuna Strategije. U Radnu skupinu imenovani su:

- Tomo Kovačić – Općinski načelnik Općine Pisarovina, predsjednik
- Štefica Radinić – Zamjenica Općinskog načelnika Općine Pisarovina, zamjenica predsjednika
- Snježana Skenderović – članica
- Tomo Sedlarić – predstavnik Sportske zajednice Općine Pisarovina, član
- Ivan Stepić – predstavnik Vatrogasne zajednice Općine Pisarovina, član
- Branka Smolković-Cerovski – predstavnica Osnovne škole „Vladimir Nazor“ Pisarovina, članica
- Vesnica Mađer – predstavnica Dječjeg vrtića „Potočić Pisarovina, član
- Igor Rubeša – vijećnik Općinskog vijeća Općine Pisarovina, član
- Vlatka Rikić – vijećnica Općinskog vijeća Općine Pisarovina, članica
- Katarina Stepušin Gručić – predstavnica Savjeta mladih Općine Pisarovina, članica
- Dražen Pavek – predstavnik Turističke zajednice Općine Pisarovina
- Zlatko Vularić – OPG Zlatko Vularić
- Ivan Kovačić – član
- Ivanka Rogić – članica
- Domagoj Bračić – član
- Milan Medić – predstavnik LAG-a Vallis Colapis, član
- Marica Britvec Šetek – predstavnica Hrvatskih šuma d.o.o., član

Uloge članova radne skupine bile su aktivno sudjelovanje na radnim sastancima, sudjelovanje u izradi vizije te definiranju strateških ciljeva prema tematskim područjima, prikupljanje podataka neophodnih za ažuriranje postojeće Strategije, lektoriranje, te korekcije svih dijelova dokumenta. U tom smislu osobito treba naglasiti nesebičan doprinos načelnika Općine Pisarovina g. Tome Kavačića te ostalih službenika Općine Pisarovina.

Obradom osnovnih značajki područja Općine Pisarovina i trenutne situacije u infrastrukturi, gospodarstvu, društvenim djelatnostima i civilnom društvu, izrađena je SWOT analiza kojom su identificirani unutarnji i vanjski utjecaji izraženi kroz snage i slabosti, prilike i prijetnje, odnosno obuhvaćeni svi segmenti relevantni za razvoj ovog područja.

Na temelju SWOT analize definirani su razvojni ciljevi te prioritete i mjere, kao i načini njihova postizanja te aktivnosti tijela lokalne uprave i drugih sudionika uključenih u njihovu provedbu.

Cjelokupna izrada Izmjena i dopuna Strategije, koncipirana je na način koji svoja polazišta temelji na načelima održivog razvoja i zaštite okoliša imajući u vidu dobrobit kako sadašnjih tako i budućih generacija stanovnika Općine Pisarovina.

Metodološki pristup izradi izmjena i dopuna Strategije tako karakteriziraju participativnost procesa, planiranje temeljeno na relevantnim podacima, transparentnost i multidisciplinarnost pristupa.

Shematski prikaz: Faze izrade Izmjena i dopuna Strategije razvoja Općine Pisarovina

10. VIZIJA

Vizija predstavlja izraz dugoročnih ciljeva Općine Pisarovina, odnosno željenog stanja u budućnosti. Kao takva, vizija je izraz težnji, a ne nužno činjenica, i predstavlja sliku onoga što želimo postati i ciljeve koje želimo ostvariti, te služi kao inspiracija i motivacija koja usmjerava djelovanje lokalne zajednice.

Razvojna vizija Općine Pisarovina u ažuriranom dijelu nije se mijenjala, budući je dosadašnja utemeljena na fundamentalim vrijednostima stanovnika Općine Pisarovina i dugoročnim ciljevima koji su tematski i dalje ostali neizmjenjeni, te glasi:

„Stavljanjem u funkciju kvalitete življenja ljudskih, prirodnih, položajnih, infrastrukturnih, kulturno – povijesnih resursa svim građanima Općine i generacijama koje dolaze, stvoriti uvjete za kvalitetan život, život dostojan čovjeka, život koji mora biti približno isti kao što je u srednje razvijenim državama Europske Unije. Ostvarivanjem ciljeva razvoja otvoriti za građane Općine Pisarovina dovoljno radnih mjesta po svim razvojnim područjima.“

Općina Pisarovina usmjerena je na nastavljanje intenzivnog razvoja Općine s ciljem stavljanja u funkciju kvalitete života svih postojećih resursa kojima raspolaže.

U ostvarivanju razvoja Općina je orijentirana na razvoj gospodarstva, i to prije svega malog i srednjeg poduzetništva i obrtništva, turizma, poljoprivrede, zatim na unapređenje postojeće i izgradnju nove infrastrukture te zaštitu okoliša kao i razvoj društvenih djelatnosti i civilnog društva.

Sva nabrojana područja svoje ciljeve usmjeravaju u pravcu stvaranja uvjeta za kvalitetan život svih građana Općine, vodeći računa o održivom razvoju i interesu budućih generacija.

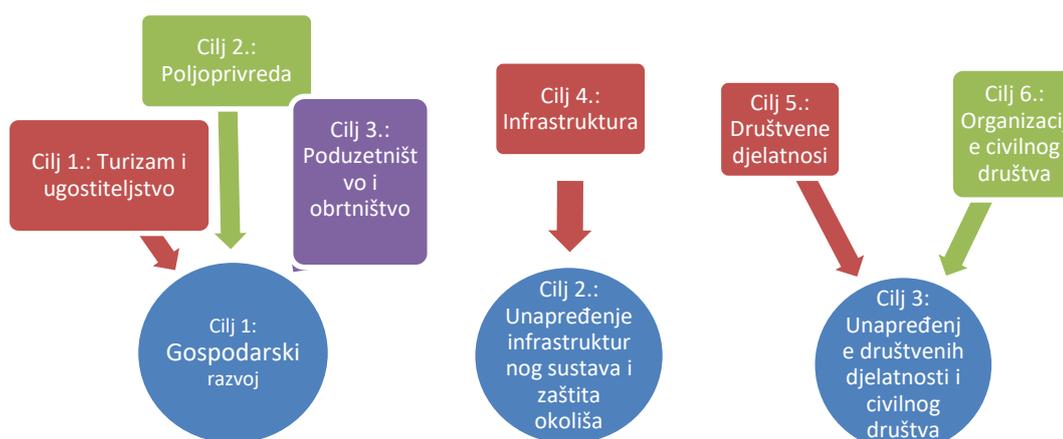
11. STRATEŠKI CILJEVI, PRIORITETI I MJERE ZA RAZVOJ OPĆINE PISAROVINA

Strateški ciljevi imaju ključnu važnost pri ostvarivanju vizije gospodarskog razvoja Općine Pisarovina. Njima se opisuju namjeravani ishodi te isti moraju biti jasno formulirani, vremenski definirani, međusobno usklađeni, društveno i okolišno prihvatljivi. Definirani su na temelju identificiranih snaga, slabosti, prilika i prijetnji iskazanih u SWOT analizi, odnosno temeljem svih prethodnih istraživanja, analiza, konzultacija, te moraju biti usklađeni sa strateškim dokumentima višeg reda na regionalnoj, nacionalnoj i EU razini.

Sagledavajući način na koji su u postojećem razvoju dokumentu definirani razvojni ciljevi i prioriteti, uočeno je da su isti u pojedinim područjima predetaljno razrađeni, tj. da sadrže projektne zadatke koji nisu globalnog već ciljanog značaja, iz kojeg razloga se u ažuriranom dijelu ovog strateškog dokumenta nastojalo da im se da jedan globalniji karakter, a sve sa ciljem njihove veće sveobuhvatnosti, lakšeg snalaženja i jednostavnije prezentacije prilikom prijave projekata za financiranje iz fondova EU, te samim time, povećanja uporabne vrijednosti samog dokumenta.

U tom smislu postojećih 6 ciljeva sa pripadajućim prioritetima i mjerama (1. Turizam i ugostiteljstvo; 2. Poljoprivreda; 3. Poduzetništvo i obrtništvo; 4. Infrastruktura; 5. Društvene djelatnosti; 6. Organizacije civilnog društva) svedeno je na 3 razvojna cilja (1. Gospodarski razvoj; 2. Unapređenje infrastrukturnog sustava i zaštita okoliša; 3. Unapređenje društvenih djelatnosti i civilnog društva), dok su prioriteti i mjere izmjenjeni u pravcu njihove veće sveobuhvatnosti, odnosno izbjegavajući definiranje konkretnih projektnih zadataka. Konkretni projektni zadaci kao takvi dati su u prilogu ovog dokumenta.

Shematski prikaz: Uporedni prikaz ciljeva u postojećem i ažuriranom dijelu Strategije:

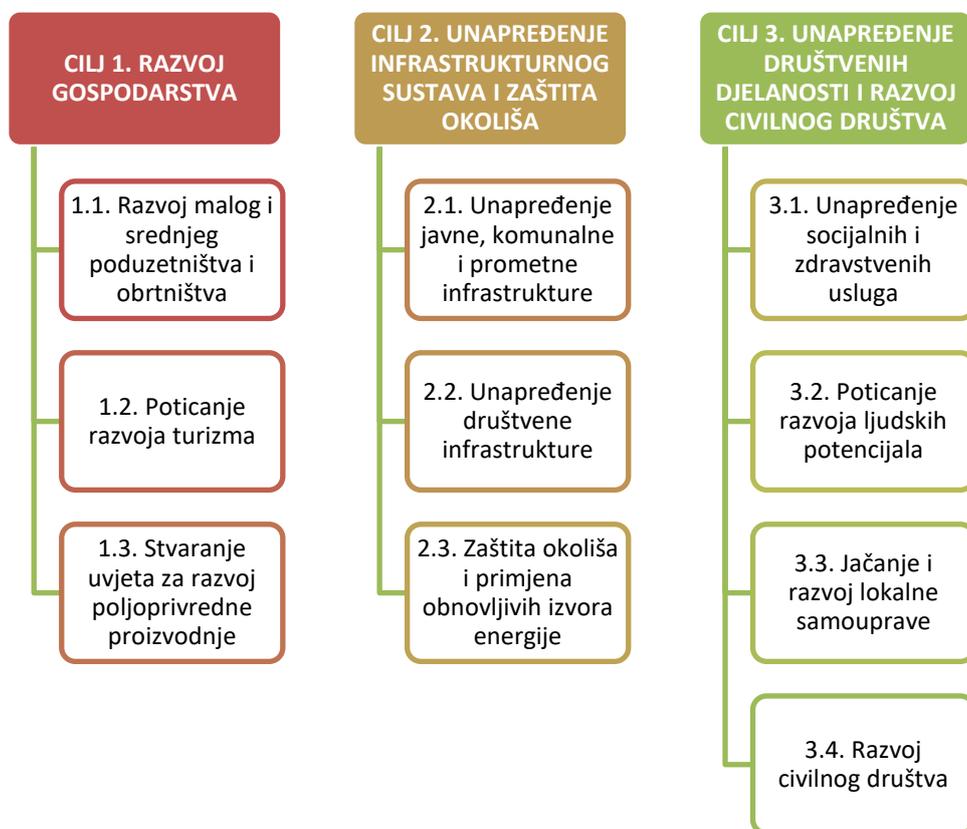

Razvojni ciljevi Općine Pisarovina, te pripadajući prioriteti i konkretne mjere kojima se ostvaruju, kreirani su uz pomoć komunikacije s članovima radne skupine za izradu Izmjena i

dopuna Strategije, a usmjereni su na unapređenje kvalitete života svih stanovnika Općine Pisarovina.

Shematski prikaz strateških ciljeva i prioriteta Općine Pisarovina za razdoblje do 2020.

12. STRATEŠKI CILJ 1.: RAZVOJ KONKURENTNOG GOSPODARSTVA

S obzirom na raspoložive razvojne potencijale i postojeću razinu razvijenosti gospodarstva Općine Pisarovina, osnovni smjerovi razvoja gospodarstva u Općini prepoznati su u malom i srednjem poduzetništvu i obrtništvu, razvoju turizma i poljoprivredi.

Temeljem osnovne analize stanja utvrđeno je da je na području Općine registrirano ukupno 130 poduzetnika i obrtnika, pretežito u djelatnostima proizvodnje i prerade, trgovine, usluga prijevoza i ugostiteljstva te građevinarstva i poljoprivrede.

Kako malo i srednje poduzetništvo i obrtništvo ima vodeću uloga u ostvarivanju gospodarske konkurentnosti Općine te time stvaranju novih radnih mjesta, jačanje istih primarni je prioritet Općine Pisarovina. U tom smislu predviđene su mjere daljnjeg ulaganja u poduzetničku infrastrukturu na području Općine, jačanja konkurentnosti MSP-a i obrta na tržištu, poticanja obnove tradicijskih zanata i razvoja poduzetnika početnika, jačanja ljudskih potencijala te aktivnosti privlačenja investicija i promocije Općine kao atraktivne lokacije za ulaganje.

Na području Općine Pisarovina aktivna je jedna poduzetnička zona – Poduzetnička zona Pisarovina koja je po svom teritorijalnom obuhvatu klasificirana kao velika zona (> 100 ha). U Zoni trenutno djeluje 11 poduzetnika koji zapošljavaju ukupno 387 djelatnika. Do sada izgrađena komunalna i prometna infrastruktura u Zoni zadovoljava potrebe postojećih investitora, a s ciljem unapređenja uvjeta rada postojećih te privlačenja novih investitora, u slijedećem razdoblju planira se daljnje komunalno opremanje Zone: izgradnja javne rasvjete, daljnja izgradnja cestovne infrastrukture, parkirališta, nogostupa, zelene infrastrukture. Izgradnjom parkirališta i unapređenjem prometne infrastrukture u Zoni bit će stvoreni i preduvjeti za izgradnju dugo planiranog autobusnog kolodvora u Općini Pisarovina, čime će se poboljšati uvjeti javnog prijevoza, što je od izuzetnog značaja za Općinu s obzirom na veliku frekvenciju putnika (radnika i učenika) na relaciji između područja Grada Zagreba i Općine Pisarovina.

S obzirom da je trend ulaganja u izgradnju i opremanje poduzetničkih zona u porastu, te da većina jedinica lokalne samouprave na svom području imaju definirane poduzetničke zone opremljene osnovnom infrastrukturom, s ciljem isticanja prednosti Općine Pisarovina (relativno povoljno zemljište kompletno infrastrukturno opremljeno, blizina grada Zagreba, komunalne olakšice), te privlačenja i ubrzanja dolaska investitora ostaje potreba kontinuiranog rada na promoviranju te brendiranju Općine kao atraktivne lokacije za ulaganje.

Temeljem podataka dobivenih kroz osnovnu analizu stanja te konzultacija s radnom skupinom i predstavnicima Općine Pisarovina, utvrđeno je kako nedovoljan broj poduzetnika na području Općine koristi potporne mjere za osnivanje i razvoj poduzetništva, što se može pripisati nedostatku informacija o istima, te nedostatku institucija za pružanje stručne

pomoći i podrške u poduzetništvu. S tim u vezi potrebno je stalno ulagati u edukaciju i informiranje poduzetnika i obrtnika kako bi u što većoj mjeri koristili postojeće mogućnosti financiranja i potporna sredstava, osobito sredstva EU fondova. Također, jedna od mjera u okviru ovog prioriteta je i poticanje poduzetnika početnika u okviru koje je predviđena izgradnja poduzetničkog inkubatora u Općini Pisarovina. Poduzetnički inkubatori, kao poduzetničke potporne institucije, vrlo su značajan činilac održanja i uspješnog razvoja poduzetnika početnika.

Kako suvremeno gospodarstvo počiva na znanju, u cilju jačanja održivosti i konkurentnosti MSP-a i obrta na tržištu, pored ulaganja u unapređenje poslovanja i modernizaciju proizvodnje i usluga, nužno je kontinuirano ulagati u ljudske resurse kroz razvoj novih modela izobrazbe, osposobljavanja i usavršavanja poduzetnika te provedbu edukacija za stjecanje novih znanja i vještina poduzetnika.

Na području Općine Pisarovina postoji duga tradicija bavljenja zanatskim vještinama (šivenjem, izradom narodnih nošnji, košarstvom, opančarstvom i sl.), a s obzirom na trend opadanja interesa mladih za istim, u cilju njihovog očuvanja i održanja ove vrijedne kulturne baštine, važno je promicati i poticati bavljenje istima te osigurati potpore, edukaciju i osposobljavanje mladih za stare zanate, ali i za učenje novih.

Razvoj turizma je drugi prioritet gospodarskog razvoja Općine Pisarovina. Općina Pisarovina obiluje kulturno-prirodnim bogatstvima koji zbog blizine Grada Zagreba predstavljaju izuzetno zanimljiv turistički potencijal. S ciljem planskog i organiziranog pristupa razvoju ove gospodarske grane, tijekom proteklog razdoblja osnovana je Turistička zajednica Općine Pisarovina te izrađen Marketing projekt turističkog razvoja za razdoblje 2012. – 2020. (u nastavku teksta Marketing projekt). Aktivnost Turističke zajednice imala je za posljedicu porast turističkih pokazatelja: povećanje broja noćenja i broja dolazaka turista, povećanje broja poslovnih subjekata u području turizma, povećanje broja smještajnih kapaciteta. Međutim, promatrano sa stanovišta gospodarskog značaja za ukupni gospodarski razvoj Općine, ovi rezultati još su uvijek vrlo skroman doprinos istom. Kako bi se postigli što uspješniji rezultati u sektoru turizma potrebno je dalje jačati kapacitete za rad TZ-a (poticati programe i projekte TZ-a te jačati stručne kapacitete djelatnika TZ-a, osobito za pripremu i upravljenje EU projektima), a imajući u vidu i protok vremena nužno je revidirati postojeći Marketing projekt te izraditi detaljni akcijski plan za svaku proračunsku godinu.

Nadalje, s ciljem proširenja turističke ponude i sadržaja na području Općine postoji potreba za unapređenjem javne turističke infrastrukture kroz izgradnju biciklističkih staza, šetnica, vidikovaca, izgradnju i uređenje tematskih i poučnih staza te postavljanja info pultova i turističke signalizacije. U slijedećem razdoblju planira se izgradnja Turističko - izletničkog centra na Kupi sa uređenjem plaže, kupališta, izgradnjom hostela te kampa za izviđače i autokampa, za što je već kupljeno zemljište te ishođena lokacijska dozvola. Realizacija

navedenog projekta doprinijet će proširenju turističke ponude i povećanju smještajnih kapaciteta te turističkoj valorizaciji rijeke Kupe.

Osim turizma na vodi i uz vodu, Općina Pisarovina ima mogućnost razvoja i niza drugih selektivnih oblika turizma kao što su sportsko-rekreacijski turizam (sportski ribolov i lov, jahanje, cikloturizam), duhovno-kulturni turizam, seoski turizam te s njim u vezi eko i gastro turizam te izletnički turizam. Kako bi isti oživjeli potrebno je poticati povezivanje turističkih dionika, intenzivirati suradnju javnog i privatnog sektora te poticati sinergijsko djelovanje poljoprivrednih i turističkih djelatnosti, odnosno ojačati poljoprivredna gospodarstva za pružanje turističkih usluga. U tom smislu potrebno je raditi na edukaciji i informiranju poljoprivrednih gospodarstava o mogućnostima razvoja turizma i korištenju EU i drugih izvora financiranja projekata u turizmu.

Na području Općine nalaze se brojna kulturna dobra, osobito sakralni objekti, ali i brojni primjeri profane tradicijske graditeljske baštine, koja imaju značajan turistički potencijal, a čija je zaštita i očuvanje od primarne važnosti za Općinu, ali i Republiku Hrvatsku, kao što je Zavičajni muzej Donja Kupčina koji predstavlja vrijedan primjer zaštite tradicijske kulture. Zbirka predmeta Zavičajnog muzeja obuhvaća predmete koji se sustavno prikupljaju od sredine 1960-ih god., omogućujući na taj način uvid u postupne gospodarske, sociološke i kulturološke promjene sela i njegovih stanovnika. Općina Pisarovina je do sada kontinuirno ulagala u održavanje i unapređenje izložbene postavke te uređenje objekata u Zavičajnom muzeju, što se planira i tijekom slijedećeg razdoblja.

Na području Općine nalazi se i izvorište jedne od najpopularnijih mineralnih voda u Hrvatskoj – Jamnice. Mineralna vrela Jamnice otkrivena su još 1770. godine, da bi ubrzo, prvi put na ovom području Europe, bile napunjene prve boce namjenjene tržištu. U to vrijeme započela je i izgradnja sklopa zgrada, koje su danas u privatnom vlasništvu i imaju status zaštićenog kulturnog dobra. U budućnosti postoji mogućnost da se, uz suradnju sa postojećim vlasnicima, ovi resursi iskoriste u turističke svrhe te budu važan dio prepoznatljivosti Općine Pisarovina. Ovdje je svakako zanimljivo spomenuti i činjenicu da je naselje Donja Kupčina u Općini Pisarovina naselje s najvećim brojem roda u Zagrebačkoj županiji, a ribnjaci Pisarovina važan ornitološki lokalitet te služe kao gnjezdilište ptica močvarnica i važna postaja na njihovom putu u toplije krajeve. Također, još jedna zanimljivost Općine je spomen kuća „Titanik 100“ posvećena najpoznatijem brodolomu u povijesti čovječanstva i Stjepanu Turčinu, porijeklom iz Bratine, koji se, zajedno sa još 30 hrvatskih državljana nalazio na brodu. Sve ove potencijale te prirodno kulturne specifičnosti Općine treba iskoristiti kao mogućnost za izgradnju prepoznatljivog imidža Općine koji bi kao takav služio promoviranju turističke ponude te privlačenju turista u navedenu destinaciju.

Treći prioritet gospodarskog razvoja Općine je stvaranje uvjeta za razvoj poljoprivredne aktivnosti. Poljoprivreda za gospodarski razvoj Općine ima izuzetnu važnost, budući da na području Općine poljoprivredno zemljište zauzima više od 49% ukupne općinske površine.

Na području Općine postoji tradicija bavljenja poljodjelstvom i stočarstvom, osobito govedarstvom, svinjogojstvom te uzgojem peradi, a posljednjih godina, uslijed trenda potražnje za zdravim namirnicama, sve je zastupljeniji uzgoj koza te proizvodnje različitih kozjih proizvoda, poput sira i mlijeka, koji su vrlo traženi na tržištu, otuda i porast broja koza na području Općine.

Ratarstvo je još uvijek najvažnija poljoprivredna grana u Općini, međutim, s obzirom na povoljne prirodne uvjete (kiselost tla, klima), sve je zastupljeniji uzgoj borovnice, aronije, jagoda i drugog bobičastog voća koje je dohodovno isplativija kultura od žitarica.

S druge strane, poteškoće s kojima se suočava poljoprivredna proizvodnja u Općini slične su onima s kojima se suočavaju i poljoprivredni proizvođači u cijeloj RH, a to su gubljenje interesa mladih za poljoprivrednu proizvodnju te posljedično starenje poljoprivrednih gospodarstava, zapuštenost i nekultiviranost dobrog dijela obradivih poljoprivrednih površina, male poljoprivredne površine, nedovoljno ulaganje u osnovnu poljoprivrednu infrastrukturu te u sustave navodnjavanja uslijed nedostatka financijskih sredstava, zastarjela poljoprivredna mehanizacija, nedovoljna informiranost o mogućnostima financiranja ulaganja kroz Program ruralnog razvoja, nedovoljna umreženost poljoprivrednih proizvođača te nedostatnost tržišne infrastrukture za poljoprivredne proizvode.

Zbog svega navedenog potrebno je raditi na poboljšanju održivog upravljanja poljoprivrednim zemljištem (riješiti imovinsko-pravna pitanja, poticati okrupnjavanje parcela i kultivaciju zapuštenih obradivih površina).

S ciljem osiguranja osnovnih infrastrukturnih pretpostavki za razvoj poljoprivrednog sektora nužno je ulagati u izgradnju i modernizaciju poljoprivredne infrastrukture, a posebice u sustave navodnjavanja, čijom bi se primijenom osigurao veći prinos poljoprivredne proizvodnje te smanjile negativne posljedice klimatskih promjena.

Kako je uočeno da na prostoru Općine nedostaju zadružni oblici udruživanja poljoprivrednika, a u cilju njihovog zajedničkog nastupa na tržištu te lakšeg plasmana proizvoda, potrebno je poticati umrežavanje poljoprivrednih proizvođača u zadruge.

Također, budući se radi o prostoru očuvane prirode i nazagađenog tla, poljoprivredni razvoj trebao bi se usmjeravati u pravcu ekološke proizvodnje. U tom smislu potrebno je osigurati edukaciju i stručnu potporu poljoprivrednika za ekološku proizvodnju. Važno je napomenuti kako je ekološka poljoprivreda u potpunosti integrirana u politiku ruralnog razvoja i ima dugoročno strateško značenje za održivi razvoj čitavog hrvatskog ruralnog prostora. S druge strane, postojeću konvencionalnu proizvodnju potrebno je učiniti održivijom i konkurentnijom kroz revitalizaciju i modernizaciju poljoprivrednih gospodarstava te diversifikaciju proizvodnje na istim.

STRATEŠKI CILJ 1.: RAZVOJ KONKURENTNOG GOSPODARSTVA

PRIORITETI:	MJERE:
1.1. Razvoj malog i srednje poduzetništva i obrtništva	<ul style="list-style-type: none"> 1.1.1. Razvoj poduzetničke zone 1.1.2. Aktivnosti privlačenja investicija i promocija Općine kao atraktivne lokacije za ulaganje 1.1.3. Jačanje konkurentnosti MSP-a i obrta 1.1.4. Poticanje obnove tradicijskih i zanatskih djelatnosti 1.1.5. Poticanje razvoja poduzetnika početnika 1.1.6. Jačanje ljudskih potencijala u MSP-u i obrtništvu
1.2. Poticanje razvoja turizma	<ul style="list-style-type: none"> 1.2.1. Jačanje kapaciteta turističke zajednice 1.2.2. Revizija Marketing plana sa izradom detaljnog akcijskog plana na godišnjoj razini 1.2.3. Razvoj i unapređenje javne turističke infrastrukture 1.2.4. Razvoj selektivnih oblika turizma 1.2.5. Osnaživanje OPG-a za pružanje ugostiteljskih/turističkih usluga 1.2.6. Turističko brendiranje Općine
1.3. Stvaranje uvjeta za razvoj poljoprivredne proizvodnje	<ul style="list-style-type: none"> 1.3.1. Učinkovito upravljanje i korištenje poljoprivrednog zemljišta 1.3.2. Poticanje rekonstrukcije, modernizacije i diversifikacije poljoprivredne proizvodnje 1.3.3. Izgradnja i modernizacija poljoprivredne infrastrukture 1.3.4. Unapređenje povezivanja i udruživanja poljoprivrednih proizvođača 1.3.5. Poticanje ekološke poljoprivrede 1.3.6. Edukacija poljoprivrednih proizvođača

13. STRATEŠKI CILJ 2.: UNAPREĐENJE INFRASTRUKTURNOG SUSTAVA I ZAŠTITA OKOLIŠA

Opremljenost adekvatnom infrastrukturom, kao i zaštita okoliša, temeljne su pretpostavka održivog socio-ekonomskog razvoja jednog područja, stoga su navedenim ciljem predviđeni slijedeći prioriteti: unapređenje javne, komunalne i prometne infrastrukture, unapređenje društvene infrastrukture te zaštita okoliša i primjena obnovljivih izvora energije (OIE).

Važnost opskrbe pitkom vodom, kao i važnost sustava odvodnje otpadnih voda, nije potrebno posebno napominjati, budući da predstavljaju prioritetne potrebe stanovništva, te imaju veliki utjecaj na stanje u okolišu. Temeljem provedene analize vidljivo je da je izgrađenost sustava vodoopskrbe na području Općine Pisarovina vrlo dobra, tj. 99% kućanstava pokriveno je sustavom vodoopskrbe, a u cilju osiguranja 100%-tne pokrivenosti planira se daljnja izgradnja nedostajuće vodoopskrbne mreže. Također, ostaje potreba kontinuiranog održavanje postojećeg vodoopskrbnog sustava te sanacije kvarova na istom, kao i unapređenja i proširenja sustava nadzora i upravljanja s ciljem smanjivanja gubitaka vode na vodovodnoj mreži. Na ovaj način omogućit će se kvalitetna opskrba pitkom vodom svih stanovnika Općine te spriječiti neracionalna porošnja.

Na području Općine izgrađenost sustava javne odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda ne prati u istoj mjeri izgrađenost vodoopskrbnog sustava. To za posljedicu ima negativan utjecaj na okoliš i standard života stanovništva, stoga je jedan od prioritetnih zadataka Općine, kada su u pitanju infrastrukturni projekti, izgradnja sustava odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda na cijelom području Općine.

Uspostavu sustava javne odvodnje na području Općine, sa pratećim uređajima za pročišćavanje otpadnih voda, Općina planira osigurati kroz izgradnju tri manja samostalna sustava koji bi pokrivali sljedeća tri područja Općine:

1. područje Pisarovine i Poslovne zone Pisarovina, Velike Jamničke i Bratine,
2. područje Donje Kupčine,
3. područje Lijevo Sredičkog.

Na preostalim područjima Općine koji nisu uključeni u ova tri sustava, odvodnja će se rješavati manjim uređajima koji će obuhvaćati svaki zaselak pojedinačno ili više zaselaka zajedno, ovisno o konfiguraciji terena.

Do sada je kanalizacijska mreža izgrađena samo u užem centru naselja Pisarovina i području PZ Pisarovina, te je izgrađen uređaj za pročišćavanje otpadnih voda kapaciteta 4.500 ES uz rub Poslovne zone. U sljedećem razdoblju planirano je daljnje proširenje kanalizacijske mreže oslonjene na navedeni uređaj za pročišćavanje otpadnih voda, koje uključuje izgradnju kanalizacijske mreže na području Donje Pisarovine i Jamnice Pisarovinske, te izgradnju kanalizacijske mreže u Donjoj Kupčini, sa uređajem za pročišćavanje od 1.500 ES, za koje je

već izrađena projektna dokumentacija, te ishoda građevinska dozvola i za koje se Općina nada ishoditi neophodna financijska sredstva.

S ciljem zaštite okoliša te ostvarenja energetske i troškovne uštede u narednom razdoblju planirana je daljnja modernizacija javne rasvjete u Općini primjenom ekološki prihvatljivije i energetske učinkovitije LED tehnologije. Do sada je na području Općine izmjenjeno 500 zastarjelih rasvjetnih tijela a u sljedećem razdoblju planira se zamjena i preostalih 1 200 rasvjetnih tijela. Zamjenom postojeće rasvjete LED rasvjetom ostvarit će se značajne troškovne uštede, koje se prema procjenama kreću od 30% - 70% dosadašnjih troškova koje su JLS izdvajale za javnu rasvjetu, te smanjiti negativni utjecaj na okoliš.

Budući da na području Općine nije izgrađen plinski sustav za opskrbu plinom, u budućem razdoblju potrebno je raditi na izgradnji istog i time omogućiti stanovništvu i gospodarskim subjektima u Općini izbor između različitih vrsta energenata. Plinifikacija Općine omogućila bi smanjivanje troškova poslovanja gospodarskih subjekata (cijena po jedinici energije daleko je niža od ostalih energenata), smanjivanje zagađenja okoliša (najmanja emisija ugljičnog dioksida po jedinici energije) te povećanje ukupnog životnog standarda stanovnika na području Općine.

Kada je u pitanju prometna infrastruktura, analizom stanja utvrđeno je da je na prostoru Općine Pisarovina mreža državnih, županijskih i lokalnih cesta dobro razvijena te da omogućava dobru prometnu povezanost Općine s okolnim gradovima (Zagreb, Velika Gorica, Sisak, Karlovac). U sljedećem razdoblju planira se i izgradnja brze ceste koja će povezati naselje Pisarovinu i autoput Zagreb-Karlovac. Izgradnja navedene brze ceste od prioritetne je važnosti za Općinu, međutim, kako ista nije u nadležnosti Općine, smanjena je mogućnost utjecaja općinske uprave na njenu izgradnju, kao i utjecaj na dinamiku realizacije ovog projekta.

Na području Općine postoji oko 120 km nerazvrstanih cesta. Budući da su prema Zakonu o cestama (NN 84/11, 22/13, 54/13, 148/13, 92/14) nerazvrstane ceste u nadležnosti jedinica lokalne samouprave, javlja se problem njihovog održavanja zbog ograničenih proračunskih sredstava te će Općina u budućem periodu navedeni problem rješavati jačim korištenjem Programa ruralnog razvoja za sufinanciranje izgradnje/rekonstrukcije lokalnih i nerazvrstanih cesta na području Općine. Također, u cilju povećanja sigurnosti u prometu poželjno je postaviti svjetlosnu signalizaciju na područjima velike frekvencije prometa. Na prostoru Općine nalaze se i šumski i poljski putevi koje je, s ciljem lakšeg pristupa poljoprivrednim i šumskim površinama, također potrebno održavati te ulagati u izgradnju novih. Kako bi se ostvarila veća sigurnost pješaka te pridonijelo izgledu mjesta u budućem razdoblju planira se i izgradnja nogostupa na državnoj cesti D-36, županijskim cestama Ž 3106, Ž 1037 i Ž 3108.

Također, jedan od prioriteta Općine, kada je u pitanju prometna infrastruktura, je i izgradnja autobusnog kolodvora koja se planira u Poslovnoj zoni Pisarovina. Trenutno su u tijeku radovi na izgradnji prilazne prometne infrastrukture čime će biti ostvareni uvjeti za izgradnju

budućeg autobusnog kolodvora kojim će se omogućiti veća kvaliteta javnog prijevoza u Općini.

Mjerom izgradnje i modernizacije ostale javne, komunalne i prometne infrastrukture obuhvaćeno je, pored ostalog, izgradnja i uređenje groblja i mrtvačnica. Naime, na području Općine postoji 6 groblja i 4 mrtvačnice te postoji potreba za uređenjem parkirališnih prostora oko groblja te izgradnjom mrtvačnica u Dvorancima i Gradecu Pokupskom.

Što se tiče telekomunikacijske infrastrukture, cijelo područje Općine pokriveno je fiksnom telefonijom kao i dostupnošću mobilne mreže, čime je omogućeno i spajanje računala na internetsku mrežu osnovnim širokopojasnim pristupom. Kako razvoj gospodarstva i suvremeni način života zahtjevaju kontinuirano ulaganje u nove tehnologije, s ciljem osiguranja bržeg prijenosa podataka za svako kućanstvo, predviđena je mjera daljnjeg razvoja i unapređenja postojeće komunikacijske infrastrukture kroz nastavak izgradnje infrastrukture širokopojasnog interneta te izgradnje hot spot lokacija u Općini. Kvalitetna telekomunikacijska infrastruktura pridonijet će kvaliteti života stanovnika te kvaliteti poslovanja poslovnih subjekata u Općini, a ujedno je i preduvjet razvoja turističkih aktivnosti.

Osim prometne i komunalne infrastrukture, veliki značaj za socijalno-gospodarski razvoj Općine ima i kvaliteta društvene infrastrukture čije unapređenje je također predviđeno jednim od prioriteta u okviru ovog strateškog cilja. Do sada je Općina Pisarovina kontinuirano ulagala u razvoj društvene infrastrukture na svom području (izgrađen je dječji vrtić, sportska dvorana, obnovljen značajan dio društvenih domova i sakralnih objekta), te se isto namjerava činiti i u budućnosti. Predloženim prioritetom stoga su obuhvaćene mjere daljnjeg poboljšanja uvjeta za izvođenje predškolskog i osnovnoškolskog obrazovanja, izgradnje, adaptacije i održavanja sportsko-rekreativne infrastrukture i dječjih igrališta, daljnje izgradnje i adaptacije društvenih i vatrogasnih domova te drugih centara okupljanja u zajednici, unapređenja kulturne infrastrukture te razvoja stanovanja.

Kada je u pitanju unapređenje uvjeta za izvođenje predškolskog i osnovnoškolskog obrazovanja, trenutno je u tijeku projekt dogradnje i opremanja polivalentne dvorane uz Dječji vrtić „Potočić Pisarovina“, za što su dijelom osigurana sredstva od Ministarstva za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku. Ovim projektom bit će stvoren prostor za organiziranje različitih događanja i manifestacija te će se poboljšati kvaliteta odvijanja programa u vrtiću.

Također, budući da posljednjih godina odgojno-obrazovni sustav doživljava niz promjena ostaje potreba kontinuiranog ulaganja u razvoj inovativnih programa te realizaciju projekata i aktivnosti koje djeci omogućavaju razvoj dodatnih znanja i vještina.

Sportska infrastruktura na području Općine dobro je razvijena, za što je zaslužno 6 sportskih terena i školska sportska dvorana te 6 dječjih igrališta. Ostaje potreba kontinuiranog ulaganja

u održavanje istih ali i, s obzirom na značaj sporta za ispravan razvoj najmlađih te zdravlje stanovnika različite dobi, izgradnja novih sportskih terena i dječjih igrališta. Postoji i potreba za dogradnjom svlačionica u Pisarovini za smještaj sprava za vježbanje te izgradnje svlačionica u Donjoj Kupčini.

Kada su u pitanju društveni domovi, na području Općine postoji 7 društvenih domova. Do sada su isti dobrim dijelom obnovljeni pa je za sljedeće razdoblje planirano uređenja društvenih domova u Lučelnici, Bregani Pisarovinskoj, Lijevom Sredičkom, te dovršetak uređenja doma u Donjoj Kupčini, kao i adaptacija društvenog doma u Pisarovini u Centar mladih i kazališnu dvoranu. Realizacijom ovih projekata omogućit će se povećanje broja i kvalitete društvenih i kulturnih sadržaja u Općini.

Na području Općine nalazi se i 6 vatrogasnih domova. Vatrogasna zajednica Općine Pisarovina broji 7 dobrovoljnih vatrogasnih društava s preko 450 članova. S ciljem osiguranja boljih uvjeta za rad i uvježbavanje DVD-a te poslovanja Vatrogasne zajednice u sljedećem razdoblju planirana je izgradnja Vatrogasnog centra na području Poslovne zone Pisarovina.

Također, od drugih značajnijih projekata društvene infrastrukture planiranih u budućem razdoblju, izdvajaju se adaptacija Stare škole u Lijevom Sredičkom i njena prenamjena u Centar za edukaciju i boravak u prirodi, te prenamjena Stare škole u Pisarovini u Multimedijalni centar uz dogradnju galerijskog prostora kao i uređenje Memorijalnog centra na prostoru nekadašnjeg izbjegličkog naselja s kapelom, drvenim kućicama i bazenom.

Provedbom predloženih mjera te realizacijom navedenih projekata i aktivnosti, unaprijedit će se uvjeti u odgoju i obrazovanju te podići kvaliteta društvenog i kulturnog života u zajednici, što će u konačnici imati pozitivan utjecaj na demografske pokazatelje na području Općine.

Također, s ciljem poticanja demografske obnove stanovništva, a imajući u vidu da se u Općini Pisarovina, kao i na području čitave Republike Hrvatske, posljednjih godina bilježi negativan prirodni prirast te proces starenja stanovništva, kako bi se privukle mlade obitelji u Općinu predviđene su mjere poticane stanogradnje koje će uključiti osiguranje besplatnog zemljišta za gradnju kuće s kompletno izgrađenom infrastrukturom.

Zaštita okoliša i primjena obnovljivih izvora energije temeljni je preduvjet održivog razvoja, stoga predstavlja jedan od ključnih prioriteta razvoja Općine Pisarovina. S ciljem zaštite okoliša i postizanja održivog razvoja u okviru navedenog prioriteta predviđene su mjere unapređenja sustava gospodarenja otpadom, razvoja energetske učinkovitosti i povećanja udjela OIE, izgradnje toplinskog sustava na bioplin te podizanja ekološke svijesti stanovništva.

Gospodarenje otpadom prioritetno je pitanje zaštite okoliša, te jedno od najzahtjevnijih područja kada je u pitanju usklađivanje sa standardima Europske unije.

S ciljem planskog i organiziranog djelovanja na ovom polju Općina Pisarovina donijela je Plan gospodarenja otpadom za razdoblje 2016. – 2022. godine. Sukladno Planu te odgovarajućoj zakonskoj regulativi, tijekom 2018. godine izgrađeno je reciklažno dvorište u Poduzetničkoj zoni Pisarovina, a planira se i nabava mobilnog reciklažnog dvorišta.

Na taj način, putem reciklažnih dvorišta, omogućit će se odvojeno prikupljanje gotovo svih vrsta otpada na području Općine, za razliku od zelenih otoka na kojima se obično omogućava odvojeno prikupljanje samo stakla, papira i plastike.

Također, kada su u pitanju zeleni otoci kojih na području Općine ima 9, iskustva sa terena pokazuju da se isti nisu pokazali korisnim kada je u pitanju ostvarivanje njihove svrhe, te se u narednom razdoblju planira smanjiti njihov broj, a na ostalima postaviti video nadzor kako bi se uspostavila bolja kontrola nad odvajanjem otpada.

U okviru ove mjere predviđene su i aktivnosti sanacije neuređenih odlagališta otpada. Što se istih tiče treba reći da je Općina do sada kontinuirano ulagala u saniranje istih te da trenutno, na području Općine, nema neuređenih odlagališta otpada. U budućem razdoblju Općina će, sukladno potrebama, sanirati sve eventualne pojave divljih odlagališta otpada.

Jedna od mjera u okviru navedenog prioriteta je i veća primjena obnovljivih izvora energije. Osim što razvoj i korištenje OIE doprinosi smanjenju utjecaja uporabe fosilnih goriva na okoliš, time što omogućava diversifikaciju energije doprinosi i sigurnosti opskrbe istom, tj. smanjenju ovisnosti o uvozu energenata te otvaranju novih radnih mjesta i razvitku poduzetništva. Ulaskom u punopravno članstvo EU, Republika Hrvatska je zajedno s drugim državama članicama, preuzela obvezu povećanja uporabe energije iz obnovljivih izvora, pri čemu bi u 2020. godini udio energije iz obnovljivih izvora u bruto neposrednoj potrošnji trebao iznositi najmanje 20%, promatrano na razini EU.

Stoga, tendencija je i Općine Pisarovina jače korištenje OIE, kako u okviru javnog sektora, tako i u smislu poticanja privatnih investicija ovog tipa. U tom smislu u planu je i izgradnja bioplinskog postrojenja „Eco-biogas“ kapaciteta 1,2 MW u Poduzetničkoj zoni Pisarovina, koje će kao nusproizvod imati toplinsku energiju koja bi se, pored ostalog, distribuirala toplovodima po PZ Pisarovina te koristila za grijanje prostorija i proizvodnih pogona u Poduzetničkoj zoni. U tom smislu, planirana je i izgradnja toplinskog sustava u Poduzetničkoj zoni te centru Pisarovine. Također, budući da se radi o najjeftinijem obliku energije, u budućem razdoblju planira se izgraditi bazen za potrebe Općine za čije bi se grijanje koristila toplinska energija dobivena na ovaj način.

Nadalje, imajući u vidu da je ekološka svijest stanovništva još uvijek na vrlo niskoj razini, na što ukazuje i neučinkovitost sustava zelenih otoka, ostaje potreba razvijanja ekološke svijesti stanovništva kroz kontinuirano educiranje i informiranje stanovništva o važnosti odvojenog selektiranja otpada te korištenja obnovljivih izvora energije. Na ovaj način omogućit će se prevencija nastanka otpada te pravilno odvajanje otpada i njegovo ponovno korištenje,

odnosno recikliranje. Osobito je važno organiziranje edukativnih radionica u vrtićima i školama za najmlađe stanovnike Općine, kako bi se, već od najmlađih godina, stekli pozitivni obrasci ponašanja kada je u pitanju zaštita i očuvanje okoliša.

STRATEŠKI CILJ 2.: UNAPREĐENJE INFRASTRUKTURNOG SUSTAVA OPĆINE I ZAŠTITA OKOLIŠA

PRIORITETI:	MJERE:
2.1. Unapređenje javne, komunalne i prometne infrastrukture	<ul style="list-style-type: none"> 2.1.1. Rekonstrukcija, modernizacija i izgradnja vodoopskrbnog sustava 2.1.2. Izgradnja sustava odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda 2.1.3. Unapređenje sustava javne rasvjete 2.1.4. Izgradnja sustava plinofikacije 2.1.5. Izgradnja/modernizacija nerazvrstanih cesta 2.1.6. Izgradnja/modernizacija nogostupa i biciklističkih staza 2.1.7. Sanacija opasnih mjesta i postavljanje prometne signalizacije 2.1.8. Izgradnja autobusnog kolodvora 2.1.9. Izgradnja/modernizacija ostale javne, komunalne i prometne infrastrukture (grobља, mrtvačnice, parkovi, parkirališta, prilazi, podzemni prolazi, autobusna stajališta itd.) 2.1.10. Razvoj i unapređenje komunikacijske infrastrukture
2.2. Unapređenje društvene infrastrukture	<ul style="list-style-type: none"> 2.2.1. Poboljšanje uvjeta za izvođenje predškolskog i osnovnoškolskog obrazovanja 2.2.2. Izgradnja, adaptacija i održavanje sportsko-rekreacijske infrastrukture 2.2.3. Izgradnja, održavanje i opremanje dječjih igrališta 2.2.4. Izgradnja/adaptacija društvenih i vatrogasnih domova te drugih centara okupljanja u zajednici 2.2.5. Unapređenje kulturne infrastrukture 2.2.6. Razvoj stanovanja
2.3. Zaštita okoliša i primjena obnovljivih izvora energije	<ul style="list-style-type: none"> 2.3.1. Unapređenje sustava gospodarenja otpadom 2.3.2. Razvoj energetske učinkovitosti i povećanje udjela obnovljivih izvora

energije

2.3.3. Izgradnja toplinskog sustava na bioplin

2.3.4. Podizanje razine svijesti stanovništva o važnosti zaštite okoliša, razvrstavanju otpada te o prednostima korištenja OIE

14. STRATEŠKI CILJ 3.: UNAPREĐENJE DRUŠTVENIH DJELATNOSTI I RAZVOJ CIVILNOG DRUŠTVA

Visoka kvaliteta života podrazumijeva visoku kvalitetu usluga za stanovništvo, stoga je potrebno stvoriti uvjete za kvalitetno obavljanje društvenih djelatnosti, razviti mrežu socijalnih i zdravstvenih usluga u zajednici, osigurati mogućnosti za osobni i profesionalni razvoj svih stanovnika Općine te poticati razvoj organizacija civilnog društva.

U svrhu unapređenja kvalitete života u zajednici, Općina Pisarovina teži biti primjer socijalne osjetljivosti za najugroženije skupine stanovništva, osobito obitelji s malom djecom i zaposlenim majkama, osobama s invaliditetom te osobama treće životne dobi. Kroz Program socijalne skrbi te Program međugeneracijske solidarnosti Općina pruža razne oblike pomoći socijalno ugroženom stanovništvu poput troškova prijevoza invalida, troškova stanovanja i pogrebnih troškova socijalno ugroženih stanovnika, troškova prehrane učenika iz socijalno ugroženih obitelji, sufinanciranja rada invalida i humanitarnih organizacija, pomoći za opremu novorođenčadi, potpora učenicima i studentima te njege osoba treće životne dobi koju kroz program „Pomoć u kući“ provodi udruga Sv. Martin za općine Pisarovina, Klinča Sela, Lasinja i Pokupsko. Imajući u vidu značaj socijalne skrbi za kvalitetu života najugroženijih socijalnih skupina, navedenim prioritetom predviđene su mjere daljnjeg unapređenja već postojećih te razvoj novih socijalnih usluga. Ovdje osobito treba naglasiti potrebu poticanja razvoja udomiteljstva i izgradnje objekata za smještaj starijih i nemoćnih osoba, budući da na području Općine ne postoji niti jedan dom za starije iako je i Općina Pisarovina, kao i cijela Republika Hrvatska, suočena s problemom starenja stanovništva. Nadalje, predviđene su i mjere daljnjeg jačanja volonterstva i rada udruga u području socijalnih usluga, a sve s ciljem stvaranja boljih uvjeta života te uspješnog integriranja najugroženijih skupina stanovništva u gospodarski i društveni život zajednice.

Kako je jedan od temeljnih uvjeta konkurentnog gospodarstva kvaliteta ljudskih resursa, nužno je kontinuirano ulaganje u obrazovanje s ciljem unapređenja dostupnosti i kvalitete odgoja i obrazovanja te unapređenja formalno stečenog obrazovanja kroz programe cjeloživotnog učenja. Provedba navedene mjere koja se odnosi na poticanje cjeloživotnog učenja, više je nego nužna, imajući u vidu da je obrazovna struktura na području Općine nezadovoljavajuća. Prema podacima Državnog zavoda za statistiku, Popis 2011., obrazovna

struktura na području Općine je sljedeća: od ukupno 3.100 stanovnika starih 15 i više godina 51,5 % ih ima nisku stručnu spremu, 41,7 % ih ima srednju stručnu spremu, dok 6,8 % stanovništva ima završeno visoko obrazovanje. Promatrajući navednu strukturu prema kategorijama može se zaključiti kako je postotak osoba s niskom i srednjom stručnom spremom nepovoljan te je provedba aktivnosti koje će biti usmjerene cjeloživotnom obrazovanju više nego potrebna ukoliko se radna snaga nastoji uskladiti s potrebama tržišta rada.

Veliku važnost u razvoju Općine imaju i organizacije civilnog društva. Na području Općine Pisarovina djeluju čak 62 udruge, od kojih su najbrojnije iz područja sporta, gospodarstva, kulture i umjetnosti, te vatrogastva i socijalnih djelatnosti. Svojim djelovanjem navedene udruge unapređuju kvalitetu društvenih sadržaja na području Općine, zauzimaju se za zaštitu ljudskih prava i sloboda, zaštitu okoliša, održivi razvoj, humanitarna i socijalna uvjerenja, ali i zagovaraju interese različitih društvenih skupina čime pozitivno utječu na trajne društvene promjene u lokalnoj zajednici, stoga je daljnji razvoj organizacija civilnog društva jedna od temeljnih pretpostavki održivog socioekonomskog razvitka Općine Pisarovina. U svom radu udruge se sve češće susreću sa različitim problemima, od kojih je svakako najzastupljeniji problem koji se odnosi na financijski aspekt rada udruga. Većina udruga ne raspolaže dovoljnim sredstvima za samostalno financiranje svog rada, te su često ovisne o financijskim potporama JLS-a. Stoga je, upravo u cilju jačanja samoodrživosti udruga, potrebno jačati kapacitete civilnog sektora u području upravljanja organizacijama, korištenja vanjskih izvora financiranja, pripreme i provedbe projekata i sl.

Također, jedan od uočenih problema kada su u pitanju udruge je njihovo gašenje nakon ostvarivanja postavljenih ciljeva. U tom smislu potrebno je poticati udruge na razvijanje novih programa i aktivnosti od značaja za gospodarski, kulturni i općedruštveni napredak lokalne zajednice, a s ciljem razmjene iskustava i unapređenja kvalitete programa udruga poticati suradnju sa srodnim civilnim organizacijama na lokalnoj, državnoj i međunarodnoj razini.

Za razvoj lokalne zajednice ključan je i kontinuirani razvoj ljudskih potencijala lokalne samouprave. Samo educiran, informiran i kompetentan kadar koji je sposoban nositi se sa sve zahtjevnijim i složenijim poslovima koje jedinice lokalne samouprave moraju obavljati, može biti temelj dinamike brzog razvoja Općine. Također, u cilju efikasnog rješavanja razvojnih ograničenja Općine nužno je jačanje integralnog planiranja i suradnje Općine sa svim sektorima, Županijom i drugim JLS-ima i institucijama u Republici Hrvatskoj i inozemstvu.

STRATEŠKI CILJ 3. UNAPREĐENJE DRUŠTVENIH DJELATNOSTI I RAZVOJ CIVILNOG DRUŠTVIA

PRIORITETI:

3.1. Unapređenje socijalnih i zdravstvenih usluga

MJERE:

3.1.1. Razvoj mreže socijalnih usluga u zajednici

3.1.2. Poticanje volonterizma u pružanju

	socijalnih usluga i pomoći starim i nemoćnim osobama u obavljanju svakodnevnih aktivnosti
3.2. Poticanje razvoja ljudskih potencijala	3.1.3. Razvoj zdravstvene i zaštitne kulture građana
3.3. Jačanje i razvoj lokalne samouprave	3.2.1. Poticanje obrazovanja
	3.2.2. Poticanje cjeloživotnog učenja
	3.3.1. Razvoj ljudskih potencijala
	3.3.2. Unapređenje partnerstva i suradnje s drugim općinama i institucijama u RH i inozemstvu
3.3. Razvoj civilnog društva	3.4.1. Jačanje kapaciteta organizacija civilnog društva
	3.4.2. Poticanje suradnje sa srodnim civilnim organizacijama na lokalnoj, državnoj i međunarodnoj razini
	3.4.3. Jačanje postojećih i osnivanje novih OCD-a u cilju razvoju sadržaja i pružanja usluga od općeg interesa

15. RAZRADA MJERA ZA OSTVARIVANJE STRATEŠKIH CILJEVA OPĆINE PISAROVINA

Za intervencije u prioritetnim područjima za Općinu Píсарovína, a u svrhu ostvarivanja ciljeva definirane su sljedeće provedbene mjere:

CILJ 1.: Razvoj konkurentnog gospodarstva

PRIORITET 1.1.: Razvoj malog i srednjeg poduzetništva i obrtništva	
MJERA 1.1.1.: Razvoj poduzetničke zone	
CILJ MJERE:	Stvoriti najbolje uvjete za poslovanje već postojećim poduzetnicima te privući nove investitore u zonu
AKTIVNOSTI:	<ul style="list-style-type: none"> • Održavanje i daljnje infrastrukturno opremanje poduzetničke zone Píсарovína (izgradnja javne rasvjete, daljnja izgradnja postojeće cestovne infrastrukture, izgradnja rotora, izgradnja parkirališta i nogostupa te zelene infrastrukture u zoni, izvedba sustava plinifikacije, izrada projekta toplovoda) • Postavljanje video nadzora u zoni • Daljnji razvoj poticajnih mjera za poslovne subjekte u zoni • Pojednostavljanje administrativnih procedura za poduzetnike koji žele ulagati i raditi u PZ Píсарovína • Poboľjšati mogućnost prijevoza za radnike do Poduzetničke zone • Izrada projektno-tehničke dokumentacije i apliciranje projekata za sufinanciranje iz državnog proračuna i EU fondova
NOSITELJ:	Općina Píсарovína
OČEKIVANI REZULTATI	<ul style="list-style-type: none"> • Infrastrukturno opremljena poduzetnička zona • Privučeni novi investitori • Otvorena nova radna mjesta • Povećan standard života stanovnika Općine
INDIKATORI:	<ul style="list-style-type: none"> • Broj novih projekata u zoni usmjerenih na infrastrukturnu izgradnju • Broj novih poslovnih subjekata u zoni • Broj novozaposlenih u zoni
RAZDOBLJE PROVEDBE:	2018. – 2020.

CILJ 1.: Razvoj konkurentnog gospodarstva

PRIORITET 1.1.: Razvoj malog i srednjeg poduzetništva i obrtništva	
MJERA 1.1.2.: Aktivnosti privlačenja investicija i promocija Općine kao atraktivne lokacije za ulaganje	
CILJ MJERE:	Sveobuhvatno upoznavati potencijalne investitore s uvjetima i mogućnostima ulaganja u zoni, kontinuirano promovirati i brendirati Općinu Píсарovína kao poduzetničku Općinu s razvijenom i kvalitetnom poslovnom infrastrukturom pogodnom za investiranje.

AKTIVNOSTI:	<ul style="list-style-type: none"> • Izrada Marketning plana poduzetničke zone Pisarovina • Aktivnosti lokalnog, nacionalnog i međunarodnog marketinga • Direktni kontakti sa zainteresiranim kompanijama kako bi im se pružile dodatne informacije o uvjetima i mogućnostima ulaganja • Izrada ponudbenih materijala za investitore • Organiziranje sajмова i biznis susreta s ciljem privlačenja lokalnih i regionalnih investitora
NOSITELJ:	Općina Pisarovina, Regionalna razvojna agencija ZŽ, poduzetnici
OČEKIVANI REZULTATI	<ul style="list-style-type: none"> • Izrađen Marketing plan Poduzetničke zone Pisarovina • Provedene OUTREACH kampanje • Izrađeni materijali za potencijalne ulagače • Prezentacija i marketing Općine na sajmovima i biznis susretima
INDIKATORI:	<ul style="list-style-type: none"> • Broj potencijalnih investitora koji su posjetili Općinu • Broj održanih prezentacija za potencijalne investitore u Zoni
RAZDOBLJE PROVEDBE:	2018. – 2020.

CILJ 1.: Razvoj konkurentnog gospodarstva

PRIORITET 1.1.: Razvoj malog i srednjeg poduzetništva i obrtništva

MJERA 1.1.3.: Jačanje konkurentnosti MSP-a i obrta

CILJ MJERE:	Podići razinu gospodarske konkurentnosti lokalnih poduzetnika i obrtnika ulaganjem u unapređenje poslovanja te modernizaciju proizvodnje i usluga – usklađivanje s EU standardima
AKTIVNOSTI:	<ul style="list-style-type: none"> • Uvođenje novih tehnologija u proizvodne procese • Razvoj novih proizvoda temeljenih na visokoj dodatnoj vrijednosti • Promidžba poduzetnika – sudjelovanje na sajmovima, konferencijama • Poticanje suradnje i poslovnog udruživanja poduzetnika u klastere • Priprema projektnih prijedloga i apliciranje na nacionalne i EU fondove i programe
NOSITELJ:	Općina Pisarovina, poslovni subjekti
OČEKIVANI REZULTATI	<ul style="list-style-type: none"> • Povećana razina konkurentnosti MSP-a i obrtnika • Razvijeni novi proizvodi i usluge • Unapređena i modernizirana proizvodnja • Ostvareni bolji poslovni rezultati • Otvorena nova radna mjesta
INDIKATORI:	<ul style="list-style-type: none"> • Broj projekata usmjerenih na povećanje konkurentnosti MSP-a i obrta • Iznos ulaganja u nove tehnologije i modernizaciju poslovanja

	<ul style="list-style-type: none"> • Broj novih proizvoda visoke dodane vrijedosti • Visina ostvarene potpore iz nacionalnih i EU fondova i programa • Broj učlanjenih poduzetnika i obrtnika u klaster poduzetnika
RAZDOBLJE PROVEDBE:	2018. – 2020.

CILJ 1.: Razvoj konkurentnog gospodarstva

PRIORITET 1.1.: Razvoj malog i srednjeg poduzetništva i obrtništva	
MJERA 1.1.4.: Poticanje obnove tradicijskih i zanatskih djelatnosti	
CILJ MJERE:	Očuvati i promovirati tradicijske i zanatske djelatnosti, potaknuti interes mladih za tradicijskim i zanatskim zanimanjima
AKTIVNOSTI:	<ul style="list-style-type: none"> • Razvoj poticajnih mjera za razvoj zanatskih i tradicijskih zanimanja • Organiziranje manifestacija s ciljem prezentacije zanatskih zanimanja i tradicijskih djelatnosti • Organiziranje radionica starih zanata • Promocija zanatskih i tradicijskih djelatnosti u osnovnoj školi – osmišljavanje programa i aktivnosti za razvoj sklonosti i interesa djece za bavljenje zanatskim i tradicijskim zanimanjima
NOSITELJ:	Općina Pisarovina, Osnovna škola, obrtici, udruge
OČEKIVANI REZULTATI	<ul style="list-style-type: none"> • Povećan interes mladih za bavljenje zanatskim i tradicijskim zanimanjima • Očuvani obrti i zanati • Samozapošljavanje
INDIKATORI:	<ul style="list-style-type: none"> • Broj radionica/edukacija na temu starih zanata • Broj programa/aktivnosti usmjerenih na povećanje interesa djece za tradicijske zanate u osnovnim školama • Broj organiziranih manifestacija s cilje prezentiranja tradicijskih djelatnosti i zanata
RAZDOBLJE PROVEDBE:	2018. – 2020.

CILJ 1.: Razvoj konkurentnog gospodarstva

PRIORITET 1.1.: Razvoj malog i srednjeg poduzetništva i obrtništva	
MJERA 1.1.5.: Poticanje razvoja poduzetnika početnika	
CILJ MJERE:	Unaprijediti poduzetničku kulturu, pružiti podršku novim poduzetničkim pothvatima s posebnim naglaskom na mlade poduzetnike kroz izgradnju poduzetničkog inkubatora, pružiti potrebne informacije za pokretanje i realizaciju poslovnih ideja, potaknuti samozapošljavanje
AKTIVNOSTI:	<ul style="list-style-type: none"> • Izgradnja i osnivanje poduzetničkog inkubatora • Pružanje stručne potpore zainteresiranim budućim poduzetnicima • Organizacija edukacija za razvoj poduzetničkih vještina i

NOSITELJ: OČEKIVANI REZULTATI INDIKATORI: RAZDOBLJE PROVEDBE:	stavova
	<ul style="list-style-type: none"> • Subvencioniranje projekata poduzetnika početnika • Educiranje o poticajnim mjerama HZZ-a i povoljnom financiranju kroz EU fondove i kredite za poduzetnike početnike • Priprema projektnih prijedloga i apliciranje na nacionalne i EU fondove
	Općina Pisarovina, poslovni subjekti, HZZ
	<ul style="list-style-type: none"> • Razvoj novih poduzeća i obrta • Potaknute nove poduzetničke ideje • Ostvareno samozapošljavanje
	<ul style="list-style-type: none"> • Broj projekata poduzetnika početnika financiranih sredstvima iz EU fondova • Broj novoosnovanih poduzeća i obrta • Broj provedenih edukacija
	2018. – 2020.

CIJL 1.: Razvoj konkurentnog gospodarstva

PRIORITET 1.1.: Razvoj malog i srednjeg poduzetništva i obrtništva

MJERA 1.1.6.: Jačanje ljudskih potencijala u MSP-u i obrtništvu

CILJ MJERE:	Unaprediti kompetencije poduzetnika i obrtnika potrebne za uspješno pozicioniranje na tržištu
AKTIVNOSTI:	<ul style="list-style-type: none"> • Razvoj novih modela izobrazbe, osposobljavanja i usavršavanja poduzetnika • Obučavanje poduzetnika za primjenu novih tehnologija i inovacija • Provedba edukacija za stjecanje novih znanja i vještina • Informiranje i educiranje poduzetnika o mogućnostima korištenja EU fondova i povoljnog kreditiranja
NOSITELJ: OČEKIVANI REZULTATI	Općina Pisarovina, poslovni subjekti
	<ul style="list-style-type: none"> • Unapređenje kompetencija poduzetnika i obrtnika • Unapređeno poslovanje • Ostvarena nova radna mjesta
INDIKATORI:	<ul style="list-style-type: none"> • Broj provedenih edukacija • Broj poduzetnika koji su stekli nova znanja i vještine • Broj poduzetnika koji koriste programe cjeloživotnog učenja
RAZDOBLJE PROVEDBE:	2018. – 2020.

CIJL 1.: Razvoj konkurentnog gospodarstva

PRIORITET 1.2.: Poticanje razvoja ruralnog turizma

MJERA 1.2.1.: Jačanje kapaciteta Turističke zajednice

CILJ MJERE:	Potporna djelovanju turističke zajednice s ciljem osiguranja kvalitetnih uvjeta rada te povećanja efikasnosti u cilju turističkog
-------------	---

AKTIVNOSTI:	razvoja Općine Pisarovina	
	<ul style="list-style-type: none"> • Podrška programima i projektima koje provodi Turistička zajednica Pisarovina • Jačanje stručnih kapaciteta djelatnika TZ • Osposobljavanje djelatnika za pripremu i upravljanje EU projektima • Priprema programa i projekata za sufinanciranje iz državnog proračuna i fondova EU	
	NOSITELJ:	Općina Pisarovina, Turistička zajednica Pisarovina
	OČEKIVANI REZULTATI	<ul style="list-style-type: none"> • Bolji turistički pokazatelji turističke destinacije Općine Pisarovina • Osigurane uredske prostorije za djelovanje Turističkog ureda • Razvijeni novi programi/projekti u turizmu
INDIKATORI:	<ul style="list-style-type: none"> • Broj projekata u turizmu/iznos ostvarenih bespovratnih sredstava • Broj turističkih dolazaka/noćenja	
RAZDOBLJE PROVEDBE:	2018. – 2020.	

CILJ 1.: Razvoj konkurentnog gospodarstva

PRIORITET 1.2.: Poticanje razvoja ruralnog turizma

MJERA 1.2.2.: Revizija Marketing projekta turističkog razvoja Općine Pisarovina 2012. – 2020. sa izradom detaljnog akcijskog plana na godišnjoj razini

CILJ MJERE:	Revidirati postojeći marketing plan i izraditi detaljni akcijski plan na godišnjoj razini s ciljem efikasnog upravljanja razvojem turizma Općine Pisarovina te kontinuirane promocije turističke destinacije Općine Pisarovina
AKTIVNOSTI:	<ul style="list-style-type: none"> • Analiza stanja postojeće turističke ponude i sadržaja te potreba u turizmu • Analiza i revizija postojećeg Marketing plana u turizmu • Izrada detaljnog akcijskog plana na godišnjoj razini
NOSITELJ:	TZ Općine Pisarovina, Općina Pisarovina
OČEKIVANI REZULTATI	<ul style="list-style-type: none"> • Postavljena jasna vizija razvoja turizma destinacije • Valorizirani svi turistički potencijali destinacije • Razvijen moderan marketinški pristup promociji turističke ponude Općine • Ostvareni bolji turistički pokazatelji (broj turističkih dolazaka/noćenja)
INDIKATORI:	<ul style="list-style-type: none"> • Broj novih programa turističke promocije • Broj turističkih dolazaka/noćenja turista
RAZDOBLJE PROVEDBE:	2018. – 2020.

CILJ 1.: Razvoj konkurentnog gospodarstva

PRIORITET 1.2.: Poticanje razvoja ruralnog turizma

MJERA 1.2.3.: Razvoj i unapređenje javne turističke infrastrukture	
CILJ MJERE:	Stvoriti preduvijete za razvoj turizma na području Općine
AKTIVNOSTI:	<ul style="list-style-type: none"> • Razvoj i uređenje javne turističke infrastrukture: tematskih, poučnih i biciklističkih staza, izletišta, igrališta, bazena, info pulta, centra za posjetitelje i sl. • Izgradnja Turističko-izletničkog centra sa plažom, kupalištem, hostelom, kampom za izviđače i autokampom • Povećanje smještajnih kapaciteta • Obnova atraktivnih kulturno-povijesnih sadržaja • Postavljanje znakova turističke signalizacije
NOSITELJ:	Općina Pisarovina, poduzetnici u turizmu, institucije u kulturi
OČEKIVANI REZULTATI	<ul style="list-style-type: none"> • Unapređena turistička infrastruktura na području Općine
INDIKATORI:	<ul style="list-style-type: none"> • Razvijene tematske poučne staze • Uređene biciklističke rute • Uređena izletišta i igrališta • Postavljen info-pult • Broj novih kreveta • Broj projekata revitalizacije kulturno-povijesne baštine u svrhu razvoja turizma • Broj postavljenih znakova turističke signalizacije • Broj turističkih dolazaka/noćenja
RAZDOBLJE PROVEDBE:	2018. – 2020.

CILJ 1.: Razvoj konkurentnog gospodarstva

PRIORITET 1.2.: Poticanje razvoja ruralnog turizma	
MJERA 1.2.4.: Razvoj selektivnih oblika turizma	
CILJ MJERE:	Obogatiti turističku ponudu Općine Pisarovina kako bi se zadržali postojeći i privukli novi turisti kroz kreiranje i unapređenje turističkih proizvoda i njihovo povezivanje u turističke pakete za različite skupine
AKTIVNOSTI:	<ul style="list-style-type: none"> • Izraditi Program razvoja selektivnih oblika turizma temeljem analize potencijala i mogućnosti • Educirati pružatelje usluga u turizmu o održivom korištenju prirodnih i kulturnih resursa • Educirati pružatelje usluga u turizmu o mogućnostima razvoja određenih oblika turizma:<ul style="list-style-type: none"> - Razvoj sportsko – rekreacijskog turizma (sportski ribolov i lov, jahanje, biciklizam, aero sportovi, climbing) - Razvoj turizma na vodi i uz vodu temeljenog na prirodnoj baštini (rijeka Kupa, potok Kupčina, Pisarovinski ribnjaci) - Razvoj kulturnog i duhovnog turizma temeljenog na kulturnoj baštini (sakralni objekti, tradicijsko graditeljstvo – pokupske kuće, Zavičajni muzej Donja

NOSITELJ: OČEKIVANI REZULTATI INDIKATORI: RAZDOBLJE PROVEDBE:	<p>Kupčina)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Razvoj seoskog i rezidencijalnog turizma – osnivanje i razvoj malih uslužnih gospodarstava (usluga prehrane i noćenja) - Razvoj eko turizma temeljenog na prirodnoj baštini te kroz poticanje proizvodnje i prerade eko proizvoda (zdrave hrane) na obiteljskim gospodarstvima - Razvoj gastro turizma na temelju autohtone ugostiteljske ponude - Razvoj turističke ponude kroz prezentaciju tradicijskih obrta - Unapređenje lovnog i ribolovnog turizma te povezivanje s drugim oblicima turizma - Razvoj izletničkog i zdravstvenog turizma temeljenog na prirodnoj baštini (izvori mineralne vode Jamnice) - Razvoj tradicionalnih i poticanje organiziranja novih manifestacija s ciljem turističke promocije Općine (Kupske večeri, etno koncert u Zavičajnom muzeju i dr, pčelarske manifestacije, i sl.) - Razvoj postojećih i stvaranje novih atraktivnosti Općine („Jana polis“, Muzej voda, „Titanik 100“, Put bijelih roda, i sl.)
	Općina Pisarovina, Turistička zajednica, poslovni subjekti, udruge
	<ul style="list-style-type: none"> • Podignuta razina kvalitete turističke ponude • Razvijeni novi turistički proizvodi • Povećan broj turističkih dolazaka • Stvorena nova radna mjesta
	<ul style="list-style-type: none"> • Broj novih turističkih sadržaja • Broj turističkih dolazaka/noćenja • Broj novih manifestacija
	2018. – 2020.

CIJL 1.: Razvoj konkurentnog gospodarstva

PRIORITET 1.2.: Poticanje razvoja ruralnog turizma

MJERA 1.2.5.: Osnaživanje OPG-a za pružanje ugostiteljskih/turističkih usluga

CIJL MJERE:

Potaknuti razvoj seoskog turizma na OPG-ima, umrežiti OPG-e u kreiranju turističke ponude na poljoprivrednim gospodarstvima

AKTIVNOSTI:

- Informiranje i edukacija nositelja OPG-a o mogućnostima i uvjetima za obavljanje turističkih i ugostiteljskih djelatnosti na OPG-ima
- Educiranje nositelja OPG-a o mogućim izvorima financiranja i dostupnim bespovratnim sredstvima za bavljenje seoskim turizmom (ugostiteljske usluge, usluge pružanja smještaja i druge dopunske djelatnosti)
- Donošenje poticajnih mjera za razvoj agroturizma na

NOSITELJ: OČEKIVANI REZULTATI	području Općine
	<ul style="list-style-type: none"> • Priprema projekata i apliciranje za sredstva nacionalnih i EU fondova i programa
INDIKATORI:	Općina Pisarovina, OPG-i
	<ul style="list-style-type: none"> • Ostvareno samozapošljavanje • Unapređena turistička ponuda destinacije • Olakšan plasman domaćih proizvoda • Povećan broj turističkih dolazaka/noćenja
RAZDOBLJE PROVEDBE:	<ul style="list-style-type: none"> • Broj OPG-a koji se bave agroturizmom • Broj smještajnih kapaciteta i objekata za usluživanje hrane i pića na seoskim imanjima • Broj noćenja i turističkih dolazaka • Broj projekata za razvoj seoskog turizma • Visina ulaganja i ostvarenih bespovratnih potpora
	2018. – 2020.

CILJ 1.: Razvoj konkurentnog gospodarstva

PRIORITET 1.2.: Poticanje razvoja ruralnog turizma

MJERA 1.2.6.: Turističko brendiranje Općine

CILJ MJERE: AKTIVNOSTI:	Razvoj turističkog identiteta temeljenog na posebnostima Općine
	<ul style="list-style-type: none"> • Izgradnja turističkog brenda Općine temeljenog na bogatoj kulturnoj i prirodnoj baštini • Plansko marketinški obraditi postojeću turističku ponudu i projekte u razvoju za svaku tekuću godinu • Provesti marketing za postojeću ponudu i projekte u razvoju – stvaranje vizuala, fotografija i video materijala • Osigurati participaciju svih dionika u kreiranju brenda destinacije
NOSITELJ: OČEKIVANI REZULTATI	Općina Pisarovina, udruge, poslovni subjekti, OPG-i
	<ul style="list-style-type: none"> • Općina Pisarovina profilirana kao turistička destinacija
INDIKATORI:	<ul style="list-style-type: none"> • Broj promotivnih materijala i promotivnih aktivnosti • Broj turističkih dolazaka/noćenja
RAZDOBLJE PROVEDBE:	2018. – 2020.

CILJ 1.: Razvoj konkurentnog gospodarstva

PRIORITET 1.3.: Stvaranje uvjeta za razvoj poljoprivredne proizvodnje

MJERA 1.3.1.: Održivo upravljanje i korištenje poljoprivrednog zemljišta

CILJ MJERE: AKTIVNOSTI:	Poboljšati održivo gospodarenje poljoprivrednim zemljištem
	<ul style="list-style-type: none"> • Rješavanje imovinsko-pravnih odnosa • Komasacija poljoprivrednog zemljišta • Poticanje revitalizacije zapuštenog poljoprivrednog zemljišta • Smanjivanje kemijske, biološke i prekomjerne mehaničke degradacije poljoprivrednog zemljišta

NOSITELJ:	<ul style="list-style-type: none"> • Educiranje poljoprivrednika o važnosti i načinima održivog korištenja poljoprivrednog zemljišta • Priprema programa i projekata za sufinansiranje iz nacionalnih i EU fondova
OČEKIVANI REZULTATI	Općina Pisarovina, poljoprivredna gospodarstva, Zagrebačka županija
INDIKATORI:	<ul style="list-style-type: none"> • Smanjen broj neobrađenih poljoprivrednih površina • Učinkovito i održivo upravljanje poljoprivrednim zemljištem
RAZDOBLJE PROVEDBE:	<ul style="list-style-type: none"> • Promjena vlasničke strukture poljoprivrednog zemljišta • Promjena veličine poljoprivrednog zemljišta • Broj OPG-a • Količina proizvodnje po OPG-u • Broj edukativnih radionica za poljoprivrednike o potrebama i prednostima okrupnjavanja zemljišta
	2018. – 2020.

CILJ 1.: Razvoj konkurentnog gospodarstva

PRIORITET 1.3.: Stvaranje uvjeta za razvoj poljoprivredne proizvodnje	
MJERA 1.3.2.: Poticanje rekonstrukcije, modernizacije i diversifikacije poljoprivredne proizvodnje	
CILJ MJERE:	Povećati i unaprijediti poljoprivrednu proizvodnju te povećati konkurentnost poljoprivrednih proizvođača
AKTIVNOSTI:	<ul style="list-style-type: none"> • Modernizacija poljoprivredne mehanizacije • Uvođenje novih tehnologija, certificiranja, zaštite i standardizacije poljoprivrednih proizvoda • Poticanje razvoja dopunskih djelatnosti na PG-ima: proizvodnja, prerada, agroturizam i dr. • Informiranje i educiranje poljoprivrednih proizvođača o mogućnostima korištenja bespovratnih sredstava EU fondova za ulaganje u zemljište, opremu, mehanizaciju, gospodarske objekte, objekte za proizvodnju, preradu i skladištenje poljoprivrednih proizvoda, pokretanje nepoljoprivredne djelatnosti i dr. • Priprema zahtjeva i prijava na natječaje za korištenje sredstava EPFRR-a
NOSITELJ:	Općina Pisarovina, OPG-i
OČEKIVANI REZULTATI	<ul style="list-style-type: none"> • Povećana produktivnost i konkurentnost poljoprivrednih proizvođača • Stvorena dodana vrijednost • Smanjeni troškovi proizvodnje • Stvorena nova radna mjesta • Obogaćena turistička ponuda
INDIKATORI:	<ul style="list-style-type: none"> • Broj moderniziranih OPG-a • Broj novih dopunskih djelatnosti na OPG-ima

RAZDOBLJE PROVEDBE:	<ul style="list-style-type: none"> • Broj polaznika edukacija • Visina ostvarenih bespovratnih sredstava
	2018. – 2020.

CIJL 1.: Razvoj konkurentnog gospodarstva

PRIORITET 1.3.: Stvaranje uvjeta za razvoj poljoprivredne proizvodnje	
MJERA 1.3.3.: Izgradnja i modernizacija poljoprivredne infrastrukture	
CIJL MJERE:	Osigurati osnovne infrastrukturne pretpostavke za razvoj i daljnje unapređenje poljoprivrednog sektora
AKTIVNOSTI:	<ul style="list-style-type: none"> • Izgradnja/održavanje poljoprivrednih puteva i prometnica • Izgradnja hidromelioracijskih objekata i uređaja • Zaštita od erozije i drugi radovi uređenja poljoprivrednog zemljišta • Priprema projekata i programa za sufinanciranje iz državnog proračuna i EU fondova
NOSITELJ:	Općina Pisarovina
OČEKIVANI REZULTATI	<ul style="list-style-type: none"> • Izgrađene/adaptirane/sanirane poljoprivredne prometnice • Izgrađeni drugi infrastrukturni objekti na ruralnom području
INDIKATORI:	<ul style="list-style-type: none"> • Broj i iznos investicija u izgradnju/adaptaciju/sanaciju i opremanje infrastrukturnih objekata • Broj pripremljenih projekata izgradnje i obnove infrastrukture
RAZDOBLJE PROVEDBE:	2018. – 2020.

CIJL 1.: Razvoj konkurentnog gospodarstva

PRIORITET 1.3.: Stvaranje uvjeta za razvoj poljoprivredne proizvodnje	
MJERA 1.3.4.: Unapređenje povezivanja i udruživanja poljoprivrednih proizvođača	
CIJL MJERE:	Poboljšati položaj malih poljoprivrednih proizvođača na tržištu, olakšati uvjete proizvodnje i plasmana poljoprivrednih proizvoda
AKTIVNOSTI:	<ul style="list-style-type: none"> • Poticanje udruživanja poljoprivrednih proizvođača na lokalnoj razini • Povezivanje sa srodnim domaćim i stranim udrugama • Razmjena znanja i iskustva • Poticanje modernog zadrugarstva s ciljem standardizacije kvalitete, stabilnosti ponude i zajedničkog nastupanja na tržištu te nabave zajedničke opreme za preradu i skladištenje poljoprivrednih proizvoda • Stvaranje perspektive za financiranje zajedničkih programa i projekata iz fondova EU
NOSITELJ:	Općina Pisarovina, OPG-i, organizacije proizvođača
OČEKIVANI REZULTATI	<ul style="list-style-type: none"> • Dugoročna održivost i razvoj malih i srednjih poljoprivrednih gospodarstava kroz moderno

INDIKATORI:	zadugarstvo
	<ul style="list-style-type: none"> • Prijenos znanja između proizvođača • Povećanje broja udruga i zadruga poljoprivrednika • Osiguranje stabilnosti isporuke i cijena poljoprivrednih proizvoda • Dostupnost finansijskih sredstava fondova EU kroz pripremu i provedbu zajedničkih projekata
RAZDOBLJE PROVEDBE:	<ul style="list-style-type: none"> • Broj organizacija proizvođača • Iznos investicija u sufinansiranje aktivnosti organizacija proizvođača
	2018. – 2020.

CILJ 1.: Razvoj konkurentnog gospodarstva

PRIORITET 1.3.: Stvaranje uvjeta za razvoj poljoprivredne proizvodnje	
MJERA 1.3.5.: Poticanje ekološke poljoprivredne proizvodnje	
CILJ MJERE:	Postići veće korištenje poljoprivrednog zemljišta za razvoj ekološke poljoprivrede, pridonijeti razvoju eko-turizma te očuvanju okoliša
AKTIVNOSTI:	<ul style="list-style-type: none"> • Poticanje ekološke poljoprivrede • Jačanje kapaciteta OPG-a u ekološkoj proizvodnji • Edukacija poljoprivrednika o ekološkim, ekonomskim i socijalnim prednostima ekološke poljoprivredne proizvodnje • Edukacija i stručna potpora u osiguravanju eko certifikata • Razvoj tržišta eko proizvoda • Razvoj ekološke poljoprivrede u sinergiji sa turističkim djelatnostima • Priprema projekata i programa za sufinansiranje iz državnog proračuna i EU fondova
NOSITELJ:	Općina Pisarovina, ŽŽ, Ministarstvo poljoprivrede
OČEKIVANI REZULTATI	<ul style="list-style-type: none"> • Povećanje održivosti poljoprivredne proizvodnje
INDIKATORI:	<ul style="list-style-type: none"> • Broj novih investicija u ekološkoj proizvodnji • Veličina površine poljoprivrednog zemljišta u ekološkoj proizvodnji • Broj edukativnih radionica o mogućnostima i prednostima ekološke proizvodnje • Broj edukativnih radionica i stručne potpore u osiguravanju eko certifikata • Broj novih poljoprivredno-turističkih proizvoda
RAZDOBLJE PROVEDBE:	2018. – 2020.

CILJ 1.: Razvoj konkurentnog gospodarstva

PRIORITET 1.3.: Stvaranje uvjeta za razvoj poljoprivredne proizvodnje	
MJERA 1.3.6.: Edukacija poljoprivrednih proizvođača	

CILJ MJERE:	Povećati kompetencije i informiranost poljoprivrednih proizvođača, potaknuti investicije u poljoprivredi, ojačati poljoprivredne aktivnosti, potaknuti stvaranje novih radnih mjesta
AKTIVNOSTI:	<ul style="list-style-type: none"> • Organizacija i provedba edukacija o mogućnostima financiranja ulaganja u poljoprivredna gospodarstva kroz Program ruralnog razvoja do 2020. • Organizacija i edukacija o mogućnostima diversifikacije poljoprivredne proizvodnje • Poticanje cjeloživotnog učenja i stručne izobrazbe u sektoru poljoprivrede
NOSITELJ:	Općina Pisarovina, poljoprivredna gospodarstva, Zagrebačka županija
OČEKIVANI REZULTATI	<ul style="list-style-type: none"> • Provedene edukacije o jačanju konkurentnosti i mogućnostima financiranja ulaganja u poljoprivredna gospodarstva • Povećana konkurentnost i gospodarska održivost poljoprivrednih proizvođača na području Općine • Veća iskorištenost sredstava Programa ruralnog razvoja
INDIKATORI:	<ul style="list-style-type: none"> • Broj organiziranih i provedenih edukacija • Broj educiranih poljoprivrednika • Broj podnesenih zahtjeva na natječanje namjenjene poljoprivrednicima/visina ostvarene bespovratne potpore • Broj novozaposlenih u poljoprivredi
RAZDOBLJE PROVEDBE:	2018. – 2020.

CILJ 2.: Razvoj infrastrukturnog sustava Općine i zaštita okoliša

PRIORITET 2.1.: Unapređenje javne, komunalne i prometne infrastrukture

MJERA 2.1.1.: Rekonstrukcija, modernizacija i izgradnja vodoopskrbnog sustava

CILJ MJERE:	Postići 100% pokrivenost vodoopskrbom na području Općine te modernizirati postojeću vodoopskrbnu mrežu radi zaštite i podizanja kvalitete vode te njene maksimalne iskoristivosti. Unaprijediti i proširiti sustav nadzora i upravljanja vodoopskrbom s ciljem smanjivanja gubitaka vode na vodovnoj mreži.
AKTIVNOSTI:	<ul style="list-style-type: none"> • Izrada projektno-tehničke dokumentacije • Apliciranje na natječaje za dodjelu bespovratnih sredstava • Izgradnja dijelova vodoopskrbne mreže na području Općine Pisarovina • Proširenje sustava nadzora i upravljanja vodoopskrbom
NOSITELJ:	Općina Pisarovina, Vode Pisarovina d.o.o.
OČEKIVANI REZULTATI:	<ul style="list-style-type: none"> • Izgrađen sustav vodoopskrbe dostupan svim stanovnicima Općine • Smanjeni gubici vode u vodoopskrbnom sustavu
INDIKATORI:	<ul style="list-style-type: none"> • Postotak pokrivenosti vodoopskrbnom mrežom/duljina izgrađene vodovodne mreže

RAZDOBLJE PROVEDBE:

- % gubitka vode
  - Broj kućanstava priključenih na vodovodnu mrežu
2018. – 2020.

CILJ 2.: Unapređenje infrastrukturnog sustava Općine i zaštita okoliša

PRIORITET 2.1.: Unapređenje javne, komunalne i prometne infrastrukture

MJERA 2.1.2.: Izgradnja sustava odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda

CILJ MJERE:

Izgraditi sustav odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda na području Općine s ciljem unapređenja kvalitete života i zdravlja stanovnika i zaštite životne sredine.

AKTIVNOSTI:

- Ishođenje potrebne dokumentacije i dozvola za izgradnju sustava odvodnje
- Priprema projekata i apliciranje na natječaj za dodjelu bespovratnih sredstava iz EU fondova i državnog proračuna
- Proširenje kanalizacijske mreže na područja Donje Pisarovine i Jamnice Pisarovinske
- Izgradnja kanalizacijske mreže i uređaja za pročišćavanje u Donjoj Kupčini
- Izrada priključnih vodova i kućnih priključaka na sustavu javne odvodnje

NOSITELJ:

Općina Pisarovina, Vode Pisarovina d.o.o.

OČEKIVANI REZULTATI:

- Izgrađen sustav odvodnje otpadnih voda u Općini Pisarovina
- Eliminirani štetni utjecaji otpadnih voda na okoliš
- Poboljšana kvaliteta života stanovnika Općine Pisarovina

INDIKATORI:

- Duljina izgrađenog sustava odvodnje otpadnih voda
- Broj kućanstava priključenih na sustav odvodnje

RAZDOBLJE PROVEDBE

2018. – 2020.

CILJ 2.: Razvoj infrastrukturnog sustava Općine i zaštita okoliša

PRIORITET 2.1.: Unapređenje javne, komunalne i prometne infrastrukture

MJERA 2.1.3.: Unapređenje sustava javne rasvjete

CILJ MJERE:

Modernizirati postojeću javnu rasvjetu te izgraditi novu u Gospodarskoj zoni Pisarovina i novim stambenim zonama, smanjiti troškove javne rasvjete kroz korištenje energetski učinkovite i ekološki prihvatljive rasvjete

AKTIVNOSTI:

- Izrada projektne dokumentacije za izgradnju nove i modernizaciju postojeće javne rasvjete
- Demontaža neučinkovite i ekološki neprihvatljive rasvjetne opreme te nabava i ugradnja energetski učinkovitih LED rasvjetnih tijela i opreme
- Poboljšanje sustava upravljanja javnom rasvjetom
- Priprema projektne dokumentacije i prijava za financiranje projekta modernizacije javne rasvjete iz EU

NOSITELJ: OČEKIVANI REZULTATI:	fondova
	Općina Pisarovina
INDIKATORI:	<ul style="list-style-type: none"> • Modernizirana, ekološki prihvatljiva i energetska učinkovita javna rasvjeta • Provedena javna rasvjeta u svim stambenim i građevinskim zonama
	<ul style="list-style-type: none"> • Razvijen sustav upravljanja javnom rasvjetom • Broj postaljenih ekološki učinkovitih rasvjetnih tijela • Količina smanjenja svjetlosnog onečišćenja • Iznos ušteda potrošnje električne energije
RAZDOBLJE PROVEDBE	2018. – 2020.

CILJ 2.: Razvoj infrastrukturnog sustava Općine i zaštita okoliša

PRIORITET 2.1.: Unapređenje javne, komunalne i prometne infrastrukture

MJERA 2.1.4.: Izgradnja sustava plinifikacije

CILJ MJERE:	Izgraditi plinoopskrbni sustav na području Općine Pisarovina, korištenjem ekonomski i ekološki prihvatljivijeg energenta doprinijeti smanjivanju troškova kućanstava i gospodarskih subjekata te zaštititi okoliša.
AKTIVNOSTI:	<ul style="list-style-type: none"> • Izrada analize potreba i isplativosti sustava na području Općine • Izrada potrebne dokumentacije i ishođenje dozvola za izgradnju sustava plinifikacije • Priprema projekata i apliciranje na natječaj za dodjelu bespovratnih sredstava iz EU fondova i državnog proračuna • Poticajne mjere stanovništvu za priključenje na sustav plinoopskrbe
NOSITELJ: OČEKIVANI REZULTATI:	Općina Pisarovina, MRRFEU
INDIKATORI:	<ul style="list-style-type: none"> • Izgrađen sustav plinifikacije • Dostupnost svim kućanstvima mogućnosti korištenja ekološki prihvatljivijeg energenta
	<ul style="list-style-type: none"> • Postotak pokrivenosti i izgrađenosti plinskom mrežom • Broj kućanstava priključenih na plinsku mrežu • Duljina izgrađene plinske mreže
RAZDOBLJE PROVEDBE	2018. – 2020.

CILJ 2.: Razvoj infrastrukturnog sustava Općine i zaštita okoliša

PRIORITET 2.1.: Unapređenje javne, komunalne i prometne infrastrukture

MJERA 2.1.5.: Izgradnja/modernizacija nerazvrstanih cesta i šumskih putova

CILJ MJERE:	Poboljšanje prometne povezanosti kako unutar Općine tako i s okolnim naseljima, omogućavanje sigurnijeg prometovanje te gospodarskog poticaja kroz izgrađenu i kvalitetnu prometnu infrastrukturu
-------------	---

AKTIVNOSTI:	<ul style="list-style-type: none"> Izrada projektno – tehničke dokumentacije i ishođenje dozvola te priprema dokumentacije za prijavljivanje na nacionalne i EU fondove i programe Asfaltiranje i proširenje nerazvrstanih cesta Izgradnja šumskih putova i prilaznih cesta Izrada projektne dokumentacije i ishođenje građevinskih dozvola za izgradnju pristupnih cesta na buduću brzu cestu Pisarovina – čvor Donja Zdenčina (autocesta A1)
NOSITELJ:	Općina Pisarovina, Hrvatske ceste
OČEKIVANI REZULTATI:	<ul style="list-style-type: none"> Bolja prometna povezanost i sigurnost sudionika u prometu Ostvaren preduvjet razvoja gospodarstva Sanirane i modernizirane ceste i šumski putovi
INDIKATORI:	<ul style="list-style-type: none"> Duljina izgrađenih, moderniziranih i saniranih cesta Duljina uređenih šumskih putova i prilaznih cesta
RAZDOBLJE PROVEDBE	2018. – 2020.

CILJ 2.: Razvoj infrastrukturnog sustava Općine i zaštita okoliša

PRIORITET 2.1.: Unapređenje javne, komunalne i prometne infrastrukture

MJERA 2.1.6.: Izgradnja nogostupa i biciklističkih staza

CILJ MJERE:	Izgraditi nogostupe i uspostaviti funkcionalnu mrežu biciklističkih staza te tako unaprijediti postojeću prometnu infrastrukturu i povećati razinu sigurnosti u cestovnom prometu
AKTIVNOSTI:	<ul style="list-style-type: none"> Priprema projektno – tehničke dokumentacije i prijava projekta na natječaj za dodjelu bespovratnih sredstava Izgradnja nogostupa na državnoj cesti D – 36, i županijskim cestama Ž 3106, Ž 1037, Ž 3108 Izgradnja biciklističkih staza
NOSITELJ:	Općina Pisarovina, Hrvatske ceste
OČEKIVANI REZULTATI:	<ul style="list-style-type: none"> Izgrađeni u uređeni nogostupi Izgrađene biciklističke staze Povećana sigurnost u prometu Unapređena kvaliteta života stanovnika
INDIKATORI:	<ul style="list-style-type: none"> Duljina izgrađenih moderniziranih nogostupa Duljina izgrađenih biciklističkih staza
RAZDOBLJE PROVEDBE	2018. – 2020.

CILJ 2.: Razvoj infrastrukturnog sustava Općine i zaštita okoliša

PRIORITET 2.1.: Unapređenje javne, komunalne i prometne infrastrukture

MJERA 2.1.7.: Sanacija opasnih mjesta i postavljanje prometne signalizacije

CILJ MJERE:	Utjecati na povećanje sigurnosti u cestovnom prometu kroz sanaciju opasnih mjesta i postavljanje dodatne prometne signalizacije, posebice u bilzini škola i vrtića te prevenirati incidentne situacije
--------------------	--

AKTIVNOSTI:	<ul style="list-style-type: none"> Izrada potrebne projektne tehničke dokumentacije za postavljanje prometne signalizacije Prijava projekata na natječaje resornog ministarstva i odgovarajuće programe (Nacionalni program za sigurnost cestovnog prometa) za dodjelu bespovratnih sredstava Postavljanje svjetlosne prometne signalizacije na opasnim mjestima (blizina škola, vrtića i sl.)
NOSITELJ:	Općina Pisarovina
OČEKIVANI REZULTATI:	<ul style="list-style-type: none"> Postavljena svjetlosno – prometna signalizacija Povećana razina sigurnosti u cestovnom prometu
INDIKATORI:	<ul style="list-style-type: none"> Broj postavljenih znakova za davanje svjetlosne signalizacije u prometu
RAZDOBLJE PROVEDBE	2018. – 2020.

CILJ 2.: Razvoj infrastrukturnog sustava Općine i zaštita okoliša

PRIORITET 2.1.: Unapređenje javne, komunalne i prometne infrastrukture	
MJERA 2.1.8.: Izgradnja autobusnog kolodvora	
CILJ MJERE:	Unapređenje javnog prijevoza putnika te time podizanje kvalitete života stanovnika Općine
AKTIVNOSTI:	<ul style="list-style-type: none"> Osigurati zemljište i potrebnu infrastrukturu za izgradnju objekta Ishođenje potrebnih dozvola i dokumentacije za izgradnju autobusnog kolodvora Osiguranje financijskih sredstava za izgradnju objekta Izgradnja autobusnog kolodvora
NOSITELJ:	Općina Pisarovina
OČEKIVANI REZULTATI:	<ul style="list-style-type: none"> Unaprijeđen javni prijevoz putnika Povećano zadovoljstvo korisnika i kvaliteta života stanovnika Općine
INDIKATORI:	<ul style="list-style-type: none"> Izgrađen autobusni kolodvor
RAZDOBLJE PROVEDBE	2018. – 2020.

CILJ 2.: Razvoj infrastrukturnog sustava Općine i zaštita okoliša

PRIORITET 2.1.: Unapređenje javne, komunalne i prometne infrastrukture	
MJERA 2.1.9.: Izgradnja/modernizacija ostale javne, komunalne i prometne infrastrukture (grobља, mrtvačnice, parkovi, parkirališta, prilazi, podzemni prolazi, autobusna stajališta itd.)	
CILJ MJERE:	Unaprijediti ostalu javnu, prometnu i komunalnu infrastrukturu u Općini
AKTIVNOSTI:	<ul style="list-style-type: none"> Izrada projektne – tehničke dokumentacije i ishođenje dozvola Prijava projekata na natječaje za dodjelu bespovratnih sredstava iz državnog proračuna i fondova EU

NOSITELJ: OČEKIVANI REZULTATI: INDIKATORI: RAZDOBLJE PROVEDBE	<ul style="list-style-type: none"> • Izgradnja i uređenje autobusnih ugibališta, parkirališta, mostova, uređenje bujičnih korita i bujičnog sliva potoka, saniranje klizišta i sl. • Izgradnja mrtvačnica u Dvorancima i Gradecu Pokupskom
	Općina Pisarovina
	<ul style="list-style-type: none"> • Povećan standard infrastrukturnog sustava Općine, unapređena ostala javna, komunalna i prometna infrastruktura Općine
	<ul style="list-style-type: none"> • Broj uređenih parkirališta • Broj izgrađenih ugibališta • Broj uređenih mostova i prilaza • Broj uređenih i opremljenih groblja • Broj izgrađenih mrtvačnica • Smanjivanje izlivanja vode iz rijeka i potoka • Broj saniranih klizišta
	2018. – 2020.

CILJ 2.: Razvoj infrastrukturnog sustava Općine i zaštita okoliša

PRIORITET 2.1.: Unapređenje javne, komunalne i prometne infrastrukture

MJERA 2.1.10.: Razvoj i unapređenje komunikacijske infrastrukture

CILJ MJERE:	Unaprijediti telekomunikacijsku infrastrukturu, omogućiti brži prijenos podataka za kućanstva, poslovni i javni sektor, poboljšati pristup internetu i hot spot lokacijama u svrhu povećanja produktivnosti rada i ravnomjernog razvoja područja Općine
AKTIVNOSTI:	<ul style="list-style-type: none"> • Nastavak izgradnje i razvoja infrastrukture širokopojasnog interneta • Izgradnja novih telekomunikacijskih tehnologija (hot spot lokacije) • Priprema projekata za apliciranje na EU fondove i programe
NOSITELJ:	Općina Pisarovina, Zagrebačka županija, telekomunikacijski operateri
OČEKIVANI REZULTATI:	<ul style="list-style-type: none"> • Brži Internet • Olakšano korištenje najnovijih tehnologija u privatnom i poslovnom sektoru • Povećana produktivnost poslovnih subjekta
INDIKATORI:	<ul style="list-style-type: none"> • Izgrađena telekomunikacijska infrastruktura • Broj korisnika širokopojasnog interneta • Povećana brzina prijenosa podataka
RAZDOBLJE PROVEDBE	2018. – 2020.

CILJ 2.: Razvoj infrastrukturnog sustava Općine i zaštita okoliša

PRIORITET 2.2.: Unapređenje društvene infrastrukture

MJERA 2.2.1.: Poboljšanje uvjeta za izvođenje predškolskog i osnovnoškolskog obrazovanja

CILJ MJERE:	Unaprijediti uvjete za kvalitetno obavljanje odgojno-obrazovne djelatnosti na području Općine, zadovoljiti potrebe djece i roditelja, pridonijeti stjecanju novih znanja i vještina
AKTIVNOSTI:	<ul style="list-style-type: none"> • Rekonstrukcija, dogradnja i opremanje postojećih odgojno-obrazovnih ustanova (u tijeku je projekt dogradnje i opremanja polivalentne dvorane uz Dječji vrtić „Potočić Pisarovina“) • Dogradnja škole • Dogradnja prostora za smještaj sprava za vježbanje (teretana) • Razvoj inovativnih programa u dječjim vrtićima i osnovnim školama • Realizacija projekata i aktivnosti koje djeci i mladima omogućavaju razvoj dodatnih znanja i vještina • Priprema programa i projekata za sufinanciranje iz državnog proračuna i EU fondova
NOSITELJ:	Općina Pisarovina
OČEKIVNI REZULTATI:	<ul style="list-style-type: none"> • Osigurani uvjeti za kvalitetno izvođenje odgojno-obrazovnih programa • Poboljšana kvaliteta predškolskog i osnovnoškolskog obrazovanja
INDIKATORI:	<ul style="list-style-type: none"> • m² uređenog novog prostora za predškolske i školske aktivnosti • Broj nove opreme • Broj upisane djece u vrtić i osnovne škole • Broj novih programa i izvannastavnih aktivnosti
RAZDOBLJE PROVEDBE:	2018. – 2020.

CILJ 2.: Razvoj infrastrukturnog sustava Općine i zaštita okoliša

PRIORITET 2.2.: Unapređenje društvene infrastrukture

2.3.5. MJERA 2.2.2.: Izgradnja, adaptacija i održavanje sportsko-rekreacijske infrastrukture

CILJ MJERE:	Unaprijediti športsko-rekreacijsku infrastrukturu i sadržaje na području Općine, doprinijeti unapređenju športskih aktivnosti lokalnog stanovništva, omogućiti kvalitetno provođenje slobodnog vremena, osigurati uvjete za zdrav i aktivan život svih stanovnika Općine Pisarovina, a osobito djece i mladih.
AKTIVNOSTI:	<ul style="list-style-type: none"> • Izrada projektno-tehničke dokumentacije i ishođenje potrebnih dozvola • Izgradnja, uređenje i opremanje novih te rekonstrukcija/adaptacija i održavanje postojećih sportsko-rekreacijskih terena i višenamjenske školske dvorane u Pisarovini • Izgradnja svlačionica u Donjoj Kupčini • Opremanje prostora za rad športskih udruga i klubova • Priprema projektne dokumentacije i prijava na natječaje

NOSITELJ: OČEKIVNI REZULTATI: INDIKATORI: RAZDOBLJE PROVEDBE:	za dobivanje bespovratnih potpora iz nacionalnih i EU fondova i programa
	Općina Pisarovina, Zagrebačka županija
	<ul style="list-style-type: none"> • Izgrađeni novi športsko-rekreacijski tereni • Stvoreni novi športsko-rekreacijski sadržaji • Poboljšana kvaliteta života svih dobnih skupina
	<ul style="list-style-type: none"> • Broj izgrađenih, adaptiranih i opremljenih športskih terena i dvorana • Broj novih športskih sadržaja i programa • Broj mještana i djece uključenih u športsko-rekreacijske aktivnosti • Broj športskih klubova • Broj održanih športskih događanja i natjecanja

CILJ 2.: Razvoj infrastrukturnog sustava Općine i zaštita okoliša

PRIORITET 2.2.: Unapređenje društvene infrastrukture	
MJERA 2.2.3.: Izgradnja, adaptacija i opremanje dječjih igrališta	
CILJ MJERE:	Osigurati sadržaje za najmlađe stanovnike Općine Pisarovina u više naselja, omogućiti kvalitetna i sigurna mjesta za igru i druženje.
AKTIVNOSTI:	<ul style="list-style-type: none"> • Izrada projektne dokumentacije • Izgradnja, obnova i opremanje dječjih igrališta • Održavanje dječjih igrališta • Postavljanje noćne rasvjete i video nadzora
NOSITELJ: OČEKIVANI REZULTATI:	Općina Pisarovina
INDIKATORI:	<ul style="list-style-type: none"> • Izgrađena i uređena dječja igrališta u skladu s EU standardima sigurnosti dječjih igrališta • Očuvana i održavana dječja igrališta • Poboljšana kvaliteta života najmlađih stanovnika Općine
RAZDOBLJE PROVEDBE:	2018. – 2020.

CILJ 2.: Razvoj infrastrukturnog sustava Općine i zaštita okoliša

PRIORITET 2.2.: Unapređenje društvene infrastrukture	
MJERA 2.2.4.: Izgradnja/adaptacija društvenih i vatrogasnih domova te drugih centara okupljanja u zajednici	
CILJ MJERE:	Poboljšati kvalitetu društvene infrastrukture i usluga u zajednici, pridonijeti socijalnoj revitalizaciji područja Općine
AKTIVNOSTI:	<ul style="list-style-type: none"> • Izrada projektno-tehničke dokumentacije i apliciranje na natječaje za dodjelu bespovratnih sredstava za izgradnju i

NOSITELJ: OČEKIVANI REZULTATI:	unapređenje društvene infrastrukture
	<ul style="list-style-type: none"> • Adaptacija i opremanje društvenih domova u Lučelnici, Bregani Pisarovinskoj i Donjoj Kupčini • Izgradnja Vatrogasnog centra • Rekonstrukcija/prenamjena postojećih objekata javne namjene – preuređenje društvenog doma I.G. Kovačić u Pisarovini u Centar mladih i kazališnu dvoranu; uređenje Stare škole u Multimedijски centar i dogradnja galerijskog prostora; adaptacija Stare škole u Lijevo Središkom i prenamjena u Centar za edukaciju i boravak u prirodi
	Općina Pisarovina
	<ul style="list-style-type: none"> • Izgrađen i uređen Vatrogasni centar • Poboљšani uvjeti djelovanja vatrogasne zajednice • Povećana razina kvalitete usluga u zajednici i kvalitete društvene infrastrukture • Stvoreni novi sadržaji za provođenje slobodnog vremena, organiziranje događanja, okupljanje u zajednici i rad udruga • Poboљšana kvaliteta života stanovnika Općine
INDIKATORI:	<ul style="list-style-type: none"> • Broj organizacija civilnog društva koje imaju nove i uređene prostore za djelovanje • Visina ostvarenih bespovratnih potpora za izgradnju i uređenje društvene infrastrukture
RAZDOBLJE PROVEDBE:	2018. – 2020.

CILJ 2.: Razvoj infrastrukturnog sustava Općine i zaštita okoliša

PRIORITET 2.2.: Unapređenje društvene infrastrukture

MJERA 2.2.5.: Unapređenje kulturne infrastrukture

CILJ MJERE:	Unaprijediti kulturne objekte i sadržaje te na taj način doprinijeti kvaliteti života lokalne zajednice
AKTIVNOSTI:	<ul style="list-style-type: none"> • Sustavno praćenje stanja kulturnih dobara na području Općine i predlaganje mjera zaštite • Adaptacija postojećih te izgradnja novih objekata u kulturi • Adaptacija i uređenje objekata u Zavičajnom muzeju u D. Kupčini i kupnja eksponata • Apliciranje projekata izgradnje/obnove objekata u kulturi prema resornim ministarstvima
NOSITELJ: OČEKIVANI REZULTATI	Općina Pisarovina
INDIKATORI:	<ul style="list-style-type: none"> • Revitalizirani postojeći i izgrađeni novi objekti u kulturi • Novi i dostupniji kulturni sadržaji koji doprinose poboljšanju kvalitete života lokalne zajednice • Broj izgrađenih/uređenih objekata u kulturi • Broj organizacija civilnog društva čije je područje djelovanje kultura koje imaju uređen prostor za djelovanje

RAZDOBLJE PROVEDBE:

- Broj novih programa i sadržaja u kulturi
2018. – 2020.

CILJ 2.: Razvoj infrastrukturnog sustava Općine i zaštita okoliša

PRIORITET 2.2.: Unapređenje društvene infrastrukture

MJERA 2.2.6.: Razvoj stanovanja - naseljavanja

CILJ MJERE:

Omogućiti naseljavanje novih stanovnika na području Općine u smislu zaustavljanja negativnih demografskih trendova i podizanja interesa mladih obitelji za naseljavanjem na području Općine

AKTIVNOSTI:

- Definiranje potreba i područja izvedbe
- Izrada projektne dokumentacije i prijava na izvore financiranja
- Osiguranje zemljišta i izrada javne infrastrukture

NOSITELJ:

Općina Pisarovina, Ministarstvo državne imovine

OČEKIVANI REZULTATI

- Osigurano zemljište i izgrađena javna infrastruktura za gradnju obiteljskih kuća
- Zaustavljeni negativni demografski trendovi

INDIKATORI:

- Broj izgrađenih/uređenih i naseljenih objekata novim stanovnicima
- Broj stanovnika

RAZDOBLJE PROVEDBE:

2018. – 2020.

CILJ 2.: Razvoj infrastrukturnog sustava Općine i zaštita okoliša

PRIORITET 2.3.: Zaštita okoliša i primjena obnovljivih izvora energije

MJERA 2.3.1.: Unapređenje sustava gospodarenja otpadom

CILJ MJERE:

Uspostaviti sustav održivog gospodarenja otpadom na području Općine sukladno Planu gospodarenja otpadom Općine Pisarovina; spriječiti nastanak divljih odlagališta te smanjiti štetni utjecaj otpada na okoliš

AKTIVNOSTI:

- Ulaganje u infrastrukturu i objekte potrebne za adekvatno gospodarenje otpadom – izgradnja reciklažnog dvorišta, uređenje zelenih otoka na području svih naselja u Općini
- Osiguranje spremnika i vreća za odvojeno prikupljanje otpada
- Redovito saniranje divljih odlagališta otpada
- Priprema programa i projekata za sufinanciranje iz državnog proračuna i EU fondova

NOSITELJ:

Općina Pisarovina, Komunalno Pisarovina

OČEKIVANI REZULTATI:

- Uspostavljen održiv sustav gospodarenja otpadom
- Povećana kvaliteta života stanovnika Općine
- Smanjen štetni utjecaj otpada na okoliš

INDIKATORI:

- Izgrađeno reciklažno dvorište

	<ul style="list-style-type: none"> • Broj zelenih otoka • Broj spremnika za otpad u kućanstvima i na javnim površinama • Postotak odvojenog otpada • Broj saniranih divljih odlagališta otpada
RAZDOBLJE PROVEDBE:	2018. – 2020.

CILJ 2.: Razvoj infrastrukturnog sustava Općine i zaštita okoliša

PRIORITET 2.3.: Zaštita okoliša i primjena obnovljivih izvora energije

MJERA 2.3.2.: Razvoj energetske učinkovitosti i povećanje udjela obnovljivih izvora energije

CILJ MJERE:	Poboljšati strukturu energetske opskrbe na području Općine koristeći obnovljive izvore energije; ostvariti uštede energije i smanjenje troškova podizanjem energetske učinkovitosti u sektoru zgradarstva, prometa i javne rasvjete; smanjiti štetne emisije CO ₂ i doprinijeti očuvanju okoliša
AKTIVNOSTI:	<ul style="list-style-type: none"> • Energetska obnova zgrada u vlasništvu Općine • Poticanje korištenja OIE – izgradnja bioplinskih postrojenja za proizvodnju električne i toplinske energije, postavljanje solarnih ploča, izgradnja vjetroagregata i sl. • Poticanje primjene zelene tehnologije • Priprema programa i projekata za sufinanciranje iz državnog proračuna i fondova EU
NOSITELJI:	Općina Pisarovina, javni i privatni sektor, građani
OČEKIVANI REZULTATI:	<ul style="list-style-type: none"> • Povećanje energetske učinkovitosti te posljedično smanjivanje troškova za korištenje energije u sektoru zgradarstva, prometa i javne rasvjete • Povećano korištenje čistih izvora energije te smanjivanja negativnog utjecaja na okoliš
INDIKATORI:	<ul style="list-style-type: none"> • Broj objekata na kojima su primjenjene mjere energetske učinkovitosti • Broj projekata vezanih za korištenje obnovljivih izvora energije • % -ak ostvarenih ušteda energije
RAZDOBLJE PROVEDBE:	2018. – 2020.

CILJ 2.: Razvoj infrastrukturnog sustava Općine i zaštita okoliša

PRIORITET 2.3.: Zaštita okoliša i primjena obnovljivih izvora energije

MJERA 2.3.3.: Izgradnja toplinskog sustava na bioplin

CILJ MJERE:	Poboljšati strukturu energetske opskrbe na području PZ Pisarovine i centra Pisarovine koristeći toplinsku energiju koja nastaje kao nusproizvod bioplinskog postrojenja; korištenjem najjeftinijeg oblika energije postići smanjenje troškova; smanjiti štetne emisije CO ₂ i doprinijeti očuvanju okoliša
AKTIVNOSTI:	<ul style="list-style-type: none"> • Izrada projektno-tehničke dokumentacije i ishođenje

NOSITELJI: OČEKIVANI REZULTATI: INDIKATORI: RAZDOBLJE PROVEDBE:	potrebnih dozvola za izgradnju toplovoda
	<ul style="list-style-type: none"> • Izgradnja toplinskih cjevovoda • Priprema programa i projekata za sufinanciranje iz državnog proračuna i fondova EU
	Općina Pisarovina, Komunalno Pisarovina
	<ul style="list-style-type: none"> • Izgradjen toplinski sustav na bioplin • Otpadna toplinska energija iskorištena za daljinsko grijanje subjekata u PZ Pisarovina i centru Pisarovine • Povećano korištenje čistih izvora energije te smanjivanja negativnog utjecaja na okoliš
	<ul style="list-style-type: none"> • Duljina toplinske mreže • Broj subjekata priključenih na toplinsku mrežu
	2018. – 2020.

CILJ 2.: Razvoj infrastrukturnog sustava Općine i zaštita okoliša

PRIORITET 2.3.: Zaštita okoliša i primjena obnovljivih izvora energije

MJERA 2.3.4.: Podizanje razine svijesti stanovništva o važnosti zaštite okoliša, razvrstavanju otpada te o prednostima korištenja OIE

CILJ MJERE:	Educirati i informirati stanovništvo o važnosti recikliranja i značaju selektiranja otpada u vlastitim kućanstvima te korištenju OIE, povećati razinu svijesti o važnosti zaštite okoliša
AKTIVNOSTI:	<ul style="list-style-type: none"> • Organizacija i provođenje radionica na temu pravilnog razvrstavanja otpada i štetnosti otpada za životnu sredinu i zdravlje • Organiziranje javnih tribina na temu selektiranja i odlaganja otpada te korištenje OIE • Izrada i distribucija edukativnih materijala i brošura
NOSITELJ: OČEKIVANI REZULTATI:	Općina Pisarovina, komunalno poduzeće, udruge
	<ul style="list-style-type: none"> • Razvijena ekološka svijest stanovništva • Potaknuta kultura recikliranja • Informirano stanovništvo o primarnoj selekciji otpada
INDIKATORI:	<ul style="list-style-type: none"> • Broj edukacija i radionica na temu zaštite okoliša • Broj sudionika radionica • % selektiranog otpada
RAZDOBLJE PROVEDBE:	2018. – 2020.

CILJ 3.: Unapređenje društvenih djelatnosti i razvoj civilnog društva

PRIORITET 3.1.: Unapređenje socijalnih i zdravstvenih usluga

MJERA 3.1.1.: Razvoj mreže socijalnih usluga u zajednici

CILJ MJERE:	Unapređenje postojećih te razvoj novih socijalnih usluga, poboljšanje uvjeta i kvalitete života socijalno ugroženih skupina te njihovo integriranje u gospodarski i društveni život zajednice, podizanje razine blagostanja društva
-------------	---

AKTIVNOSTI:	<ul style="list-style-type: none"> • Poticanje razvoja izvaninstitucionalnih programa za socijalno ugrožene skupine (programi pomoći u kući, njege u kući, patronaže i sl.) • Poticanje sustava socijalne zaštite starijih i nemoćnih kroz program potpore • Suradnja s udrugama koje se skrbe o starijima i nemoćnima • Izgradnja objekata za smještaj starijih i nemoćnih po modelu javno-privatnog partnerstva • Poticanje udomiteljstva • Poticanje sustava socijalne zaštite obitelji kroz programe potpore (novorođenčad i dr.) • Poticanje sustava socijalne zaštite osoba s invaliditetom kroz program potpora (potpore za prijevoz i dr.) • Priprema projekata i apliciranje na natječaj za dodjelu bespovratnih sredstava iz domene socijalne politike
NOSITELJ:	Općina Pisarovina, Zagrebačka županija, Centar za socijalnu skrb, udruge i privatni investitori
OČEKIVANI REZULTATI	<ul style="list-style-type: none"> • Unapređen sustav socijalne zaštite • Unapređena kvaliteta života starijim i nemoćnim osobama, osobama s invaliditetom, obiteljima i mladima
INDIKATORI:	<ul style="list-style-type: none"> • Broj starijih osoba korisnika sustava socijalne zaštite • Broj osoba s invaliditetom koji koriste potporu za prijevoz • Broj korisnika pomoći za stanovanje • Broj dodjeljenih potpora za opremu novorođena djeteta • Broj udomitelja • Broj objekata za smještaj starih i nemoćnih
RAZDOBLJE PROVEDBE:	2018. – 2020.

CILJ 3.: Unapređenje društvenih djelatnosti i razvoj civilnog društva

PRIORITET 3.1.: Unapređenje socijalnih i zdravstvenih usluga	
MJERA 3.1.2.: Poticanje volonterizma u pružanju socijalnih usluga i pomoći starim i nemoćnim osobama u obavljanju svakodnevnih aktivnosti	
CILJ MJERE:	Potaknuti lokalno stanovništvo na volontiranje u svrhu pomoći starijim i nemoćnim osobama u obavljanju svakodnevnih aktivnosti
AKTIVNOSTI:	<ul style="list-style-type: none"> • Organizacija volonterskih aktivnosti – druženje, šetnja, pomoć u obavljanju svakodnevnih aktivnosti
NOSITELJ:	Općina Pisarovina, udruge, lokalno stanovništvo
OČEKIVANI REZULTATI	<ul style="list-style-type: none"> • Razvoj socijalnih vještina i socijalne osjetljivosti • Povećano životno zadovoljstvo volontera i korisnika • Razvoj međugeneracijske solidarnosti • Smanjivanje broja korisnika domova za starije i nemoćne • Poboljšana kvaliteta života starijih i nemoćnih osoba
INDIKATORI:	<ul style="list-style-type: none"> • Broj volontera

RAZDOBLJE PROVEDBE:	<ul style="list-style-type: none"> • Broj korisnika usluga volontera • %-ak smanjenja broja korisnika domova za starije i nemoćne
	2018. – 2020.

CILJ 3.: Unapređenje društvenih djelatnosti i razvoj civilnog društva

PRIORITET 3.1.: Unapređenje socijalnih i zdravstvenih usluga	
MJERA 3.1.3.: Razvoj zdravstvene i zaštitne kulture stanovnika	
CILJ MJERE:	Unapređenje zdravstvenog stanja i kvalitete življenja stanovnika Općine
AKTIVNOSTI:	<ul style="list-style-type: none"> • Poticanje programa preventivne zdravstvene zaštite • Podizanje svijesti javnosti o zdravom načinu života • Jačanje djelovanja OCD-a u području zdravstva s ciljem zastupanja potreba zajednice (edukacije i savjetovanja, organiziranje kreativnih radionica)
NOSITELJ:	Općina Pisarovina, Zagrebačka županija, GDCK Jastrebarsko, udruge
OČEKIVANI REZULTATI	<ul style="list-style-type: none"> • Razvoj postojećih i poticanje novih programa preventivne zdravstvene zaštite • Povećana svijest stanovnika o značenju prevencije i zdravom načinu života • Ojačani kapaciteti civilnog društva za djelovanje u području preventivne zdravstvene zaštite i zdravog načina života
INDIKATORI:	<ul style="list-style-type: none"> • Broj programa preventivne zdravstvene zaštite • Broj organiziranih edukacija i kreativnih radionica u području zdravstvene zaštite
RAZDOBLJE PROVEDBE:	2018. – 2020.

CILJ 3.: Unapređenje društvenih djelatnosti i razvoj civilnog društva

PRIORITET 3.2.: Poticanje razvoja ljudskih potencijala	
MJERA 3.2.1.: Poticanje obrazovanja	
CILJ MJERE:	Poticanje obrazovanja i stvaranje uvjeta za cjelovit razvoj djece
AKTIVNOSTI:	<ul style="list-style-type: none"> • Poticanje darovitih i socijalno ugroženih učenika kroz sustav stipendiranja • Stipendiranje učenika i studenata za deficitarna zanimanja • Poticanje integracije učenika s teškoćama u redovan sustav odgoja i obrazovanja • Osiguranje pomoćnika u nastavi za djecu/mlade s teškoćama u razvoju • Poticanje školskih i izvanškolskih aktivnosti • Osiguranje prijevoza za djecu iz udaljenih naselja te toplog obroka za sve učenike škole
NOSITELJ:	Općina Pisarovina, odgojno-obrazovne institucije
OČEKIVANI REZULTATI	<ul style="list-style-type: none"> • Poboljšana obrazovna struktura na području Općine

INDIKATORI:	<ul style="list-style-type: none"> • Ostvareni uvjeti za olakšano školovanje djece s poteškoćama, zdravstvenim i/ili ekonomskim • Povećanje broja školskih i izvanškolskih aktivnosti • Poboljšanje uvjeta školovanja
	<ul style="list-style-type: none"> • Broj stipendiranih učenika • Broj školskih i izvanškolskih aktivnosti • Broj korisnika školske kuhinje i školskog prijevoza • Broj korisnika usluga pomoćnika u nastavi
RAZDOBLJE PROVEDBE:	2018. – 2020.

CILJ 3.: Unapređenje društvenih djelatnosti i razvoj civilnog društva

PRIORITET 3.2.: Poticanje razvoja ljudskih potencijala	
MJERA 3.2.2.: Poticanje cjeloživotnog učenja	
CILJ MJERE:	Približiti i razviti programe neformalnog obrazovanja, potaknuti lokalno stanovništvo na cjeloživotno učenje, unaprijediti formalno stečeno obrazovanje, znanja i vještine
AKTIVNOSTI:	<ul style="list-style-type: none"> • Poticanje aktivnosti prekvalifikacije i dokvalifikacije • Razvoj programa cjeloživotnog učenja za civilno društvo, poduzetnike i marginalizirane skupine • Organizacije i provedba edukacija/radionica za stjecanje novih znanja, npr. tečajevi stranih jezika, informatičke radionice, i sl.
NOSITELJ:	Općina Pisarovina, obrazovne ustanove, udruge
OČEKIVANI REZULTATI	<ul style="list-style-type: none"> • Stečena nova znanja, vještine i kvalifikacije stanovnika • Kontinuiran osobni razvoj stanovništva svih dobnih skupina i profesija • Povećane mogućnosti zapošljavanja stanovnika
INDIKATORI:	<ul style="list-style-type: none"> • Broj korisnika programa cjeloživotnog učenja • Broj tečajeva za stjecanje novih znanja i vještina • %-ak smanjenja stope nezaposlenosti
RAZDOBLJE PROVEDBE:	2018. – 2020.

CILJ 3.: Unapređenje društvenih djelatnosti i razvoj civilnog društva

PRIORITET 3.3.: Jačanje i razvoj lokalne samouprave	
MJERA 3.3.1.: Razvoj ljudskih potencijala	
CILJ MJERE:	Razviti postojeće kapacitete kako bi se prilagodili zahtjevima modernog društva i potrebama stanovnika Općine kroz unapređenje postojećih i razvoj novih kompetencija djelatnika Općine
AKTIVNOSTI:	<ul style="list-style-type: none"> • Procjena potreba izobrazbe/educiranja djelatnika JLS-a temeljena na objektivnoj procjeni područja u kojima zaposlenici mogu i trebaju poboljšati svoje kompetencije • Sudjelovanje u programima i edukacijama za poboljšanje stručnih kompetencija službenika

NOSITELJ:	Općina Pisarovina, Zagrebačka županija
OČEKIVANI REZULTATI	<ul style="list-style-type: none"> Učinkovita i profesionalna lokalna samouprava prilagođena zahtjevima suvremenog društva koja pridonosi povećanju životnog standarda svih stanovnika Općine
INDIKATORI:	<ul style="list-style-type: none"> Broj provedenih edukacija/programa izobrazbe za službenike JLS-a/broj službenika koji su pohađali iste
RAZDOBLJE PROVEDBE:	2018. – 2020.

CILJ 3.: Unapređenje društvenih djelatnosti i razvoj civilnog društva

PRIORITET 3.3.: Jačanje i razvoj lokalne samouprave	
MJERA 3.3.2.: Unapređenje partnerstva i suradnje s drugim općinama i institucijama u RH i inozemstvu	
CILJ MJERE:	Unaprijediti suradnju Općine sa svim sektorima, Županijom i drugim JLS-ima i institucijama u RH i inozemstvu s ciljem zajedničkog rješavanja razvojnih ograničenja te jačanja integralnog planiranja; uspostaviti partnerski odnos s privatnim sektorom te otvoreni dijalog s organizacijama civilnog društva
AKTIVNOSTI:	<ul style="list-style-type: none"> Uspostava trajnih partnerskih odnosa i suradnje s Zagrebačkom županijom i JLS-ima u okruženju Aktivno djelovati u LAG-u Vallis Colapis Razvoj projekata prekogranične suradnje Razvoj partnerskih odnosa s privatnim, javnim i civilnim sektorom Jačanje institucionalnog povezivanja Stvaranje suradnje i prijateljstva s drugim općinama u RH i inozemstvu
NOSITELJ:	Općina Pisarovina
OČEKIVANI REZULTATI	<ul style="list-style-type: none"> Uspostavljeni partnerski odnosi i suradnja s neprofitnim i gospodarskim sektorom, Županijom te drugim lokalnim samoupravama
INDIKATORI:	<ul style="list-style-type: none"> Broj zajedničkih projekata/programa u suradnji s udrugama, poslovnim subjektima, institucijama i Županijom Broj potpisanih sporazuma o prijateljstvu s drugim općinama u RH i inozemstvu Broj provedenih projekata prekogranične suradnje
RAZDOBLJE PROVEDBE:	2018. – 2020.

CILJ 3.: Unapređenje društvenih djelatnosti i razvoj civilnog društva

PRIORITET 3.4.: Jačanje civilnog društva	
MJERA 3.4.1.: Jačanje kapaciteta organizacija civilnog društva	
CILJ MJERE:	Potporna djelovanju lokalnih udruga s ciljem unapređenja kapaciteta civilnog sektora, povećanja efikasnosti u pripremi, donošenju i provođenju javnih politika te unapređenja

AKTIVNOSTI:	cjelokupnog razvoja zajednice	
	<ul style="list-style-type: none"> • Informiranje/educiranje članova udruga o mogućnostima korištenja vanjskih izvora financiranja • Osposobljavanje članova udruga za pripremu i upravljanje EU projektima • Jačanje stručnih kapaciteta članova udruga • Poticanje volonterstva i društveno-aktivnog djelovanja stanovnika	
	NOSITELJ:	Općina Pisarovina, udruge
	OČEKIVANI REZULTATI	<ul style="list-style-type: none"> • Ojačana samoodrživost udruga • Povećana svijest stanovništva o značaju društvenog angažmana
INDIKATORI:	<ul style="list-style-type: none"> • Broj radionica/edukacija namijenjenih jačanju kapaciteta organizacija civilnog društva • Broj projekata udruga/iznos ostvarenih bespovratnih sredstava • Broj novih članova udruga	
RAZDOBLJE PROVEDBE:	2018. – 2020.	

CILJ 3.: Unapređenje društvenih djelatnosti i razvoj civilnog društva

PRIORITET 3.4.: Jačanje civilnog društva	
MJERA 3.4.2.: Poticanje suradnje sa srodnim civilnim organizacijama na lokalnoj, državnoj i međunarodnoj razini	
CILJ MJERE:	Stvoriti uvjete za provođenje kvalitetnih programa u suradnji s drugim organizacijama civilnog društva koji su od posebnog značaja za lokalnu zajednicu
AKTIVNOSTI:	<ul style="list-style-type: none"> • Zajedničko osmišljavanje i provođenje zabavnih, kulturnih, sportskih manifestacija • Zajedničko provođenje socijalnih programa udruga • Objedinjavanje ljudskih i financijskih resursa udruga
NOSITELJ:	Općina Pisarovina, udruge
OČEKIVANI REZULTATI	<ul style="list-style-type: none"> • Ostvarena suradnja organizacija civilnog društva na lokalnoj, nacionalnoj i međunarodnoj razini s ciljem razmjene iskustava te pružanja pomoći u provedbi aktivnosti udruga • Ojačani kapaciteti udruga • Razvijeni novi programi/projekti udruga
INDIKATORI:	<ul style="list-style-type: none"> • Broj zajedničkih projekata /programa • Broj udruga koje su uspostavile suradnju s drugim organizacijama civilnog društva
RAZDOBLJE PROVEDBE:	2018. – 2020.

CILJ 3.: Unapređenje društvenih djelatnosti i razvoj civilnog društva

PRIORITET 3.4.: Jačanje civilnog društva	
MJERA 3.4.3.: Jačanje postojećih i osnivanje novih OCD-a u cilju razvoja sadržaja i	

	pružanja usluga od općeg interesa
CILJ MJERE:	Razviti nove projekte i aktivnosti postojećih udruga te poticati osnivanje novih udruga s ciljem doprinosa gospodarskom, obrazovnom i društvenom napretku lokalne zajednice
AKTIVNOSTI:	<ul style="list-style-type: none"> • Jačanje dijaloga i osnaživanje suradnje lokalne vlasti i OCD-a • Poticanje osnivanja OCD-a u kritičnim sektorima gospodarstva (tradicijskih zanata, poljoprivrede i šumarstva) • Organizacija radionica/edukacija namijenjenih udrugama s područja Općine s ciljem poticanja i razvoja novih aktivnosti koje će pozitivno doprinijeti gospodarskom, obrazovnom, kulturnom i općem društvenom napretku lokalne zajednice • Generiranje i realizacija ideja kroz suradnju svih sektora
NOSITELJ:	Općina Pisarovina, udruge
OČEKIVANI REZULTATI	<ul style="list-style-type: none"> • Osnovane nove udruge čije je područje djelovanja od ključnog značaja za gospodarski i društveni razvitak Općine • Razvijene nove inicijative udruga od interesa za opće dobro • Ojačana suradnja udruga s lokalnom samoupravom i međusobno
INDIKATORI:	<ul style="list-style-type: none"> • Broj novih udruga • Broj novih inicijativa/programa/projekata postojećih udruga
RAZDOBLJE PROVEDBE:	2018. – 2020.

16. INSTITUCIONALNI OKVIR I STRUKTURA UPRAVLJANJA PROVEDBOM

Društveno-gospodarski razvoj Općine proces je koji zahtjeva koordiniranost institucija u procesu provedbe Strategije razvoja za razdoblje do 2020. godine.

Organizacijska struktura za provedbu Strategije

Strategiju razvoja Općine Pisarovina za razdoblje do 2020. usvaja Općinsko vijeće kao službeni dokument Općine. Općinski načelnik predstavlja Općinsko vijeće i zadužen je za provedbu Strategije.

Općina Pisarovina na čelu s Načelnikom:

- imenuje članove Radne skupine za provedbu Strategije
- osigurava resurse potrebne za provedbu Strategije
- usklađuje aktivnosti ostalih dionika u provedbi definiranih mjera i projekata
- provodi nadzor nad provedbom mjera i projekata
- izvještava Općinsko vijeće o provedbi Strategije

U provedbi navedenih aktivnosti Općina će održavati kontakte i suradnju s ostalim dionicima javnog, privatnog i civilnog sektora, a posebice s ustanovama i organizacijama kojima su dodjeljene uloge i odgovornosti u provedbi Strategije.

Radna skupina

Operativno tijelo koje čine predstavnici lokalne samouprave, vanjskih suradnika i dionika razvoja, a ima savjetodavnu i operativnu ulogu. U okviru svog djelokruga i nadležnosti odgovorna je za praćenje promjena u okolini, pripremu, implementaciju, nadzor i evaluaciju projekta. Redovito se sastaje s Načelnikom te ga izvještava o stanju i rezultatima provedbe projekta. Aktivno sudjeluju u provedbi razvoja ključnih područja Strategije te se aktivno zalažu za podršku od strane nadležnih institucija, konkretno, tijela javnog sektora.

Civilni i privatni sektor

Udruge civilnog društva osim što u svom djelokrugu pozitivno utječu na razvoj i unaprjeđenje čimbenika kvalitete života, često posjeduju znanja i vještine pripreme i provedbe projekata kojima osiguravaju prihode potrebne za njihov rad. Organizacije civilnog društva mogu aktivno utjecati na dotok dodatnih sredstava iz nacionalnih i EU fondova za financiranje inicijativa koje ne pokrivaju ostali dionici razvoja. Uloga organizacija civilnog društva, razvoj participacijskih procesa kao i partnerskih odnosa s javnim i gospodarskim sektorom, jedna su od ključnih razvojnih smjernica za sljedeće razdoblje.

Privatni gospodarski sektor je glavni pokretač gospodarstva i stvaranja radnih mjesta. Uloga privatnog sektora je najzahtjevnija jer ovisi o mnogobrojnim čimbenicima na koje nemaju utjecaja. Zato je Strategijom predviđen niz poticajnih mjera koje će u narednom razdoblju

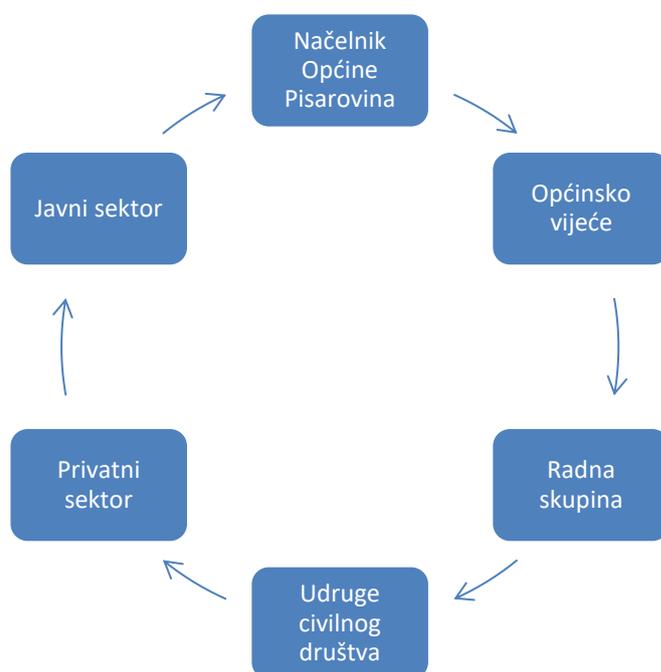

doprinijeti povećanju konkurentnosti poduzetnika i obrtnika, ali i poljoprivrednih proizvođača (poduzetnička infrastruktura, modernizacija proizvodnje, razvoj tržišne infrastrukture, jačanje ljudskih potencijala itd.)

Javni sektor

Javni sektor uključuje institucije i tvrtke iz javnog sektora s područja Općine Pisarovina. Dionici iz javnog sektora imaju ključnu ulogu u pripremi i provedbi projekata iz područja svojeg djelovanja. To su primjerice komunalna društva, odgojno-obrazovne ustanove, udruženja obrtnika i poduzetnika i sl.

Shematski prikaz strukture ključnih dionika provedbe Strategije:

17. FINANCIJSKI OKVIR

Nakon definiranja strateških ciljeva, prioriteta i mjera, potrebno je predvidjeti i moguće izvore financiranja projekata za ostvarenje razvojnih ciljeva.

Uz proračunska sredstva Općine, projekte definirane ovim dokumentom moguće je financirati putem sljedećih izvora financiranja:

- Državni proračun
- Krediti poslovnih banaka
- Bespovratna sredstva namijenjena financiranju socio-ekonomskog razvoja
- Sredstva gospodarskih subjekata

Najizdašniji potencijalni izvor financiranja projekata Strategije svakako predstavljaju EU fondovi i programi. Ulaskom Hrvatske u Europsku uniju 01.07.2013. godine na raspolaganju su joj sredstva EU fondova namijenjena isključivo zemljama članicama koja su u funkciji ostvarivanja Kohezijske politike Europske unije. Sredstva su osigurana kroz sljedeće fondove, a koji u potpunosti obuhvaćaju novu kohezijsku politiku Europske unije:

- CF – Kohezijski fond
- ESF – Europski socijalni fond
- ERDF – Europski fond za regionalni razvoj
- EARDF – Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj
- EMFF – Europski fond za pomorstvo i ribarstvo

Tematske cjeline koje podržavaju ovi fondovi i strategija Europa 2020., u okviru kojih će Općina Pisarovina moći predlagati razvojna rješenja i financirati ih iz fondova su:

1. Jačanje istraživanja, tehnološkog razvoja i inovacija
2. Proširenje pristupa i korištenje informacijskih i komunikacijskih tehnologija
3. Podizanje konkurentnosti MSP, poljoprivrednih proizvođača, ribara i akvakulture
4. Poticanje pomaka prema nisko-karbonskim tehnologijama u svim industrijama
5. Poticanje prilagođavanja klimatskim promjenama i upravljanja rizicima
6. Zaštita okoliša i unapređivanje efikasnosti i korištenja energije
7. Izgradnja energetski učinkovitog i održivog transporta
8. Poticanje zapošljavanja i mobilnosti radne snage
9. Poticanje socijalnog uključivanja i borba protiv siromaštva
10. Ulaganje u obrazovanje i cjeloživotno obrazovanje
11. Unapređivanje institucionalnog kapaciteta i učinkovitosti uprave

Hrvatska je odlučila koristiti sredstva za projekte iz svih raspoloživih tematskih cjelina njihovom razradom kroz nacionalne operative programe. Operativni programi označavaju detaljne planove i načine na koje država članica namjerava koristiti dodijeljena sredstva, te detaljni prikaz financijskih iznosa i prioriteta u koje će se ti iznosi usmjeriti. Uredbom o

fondovima utvrđena je struktura samih operativnih programa, međutim njihov broj određuje sama država članica. Republika Hrvatska ima četiri operativna programa:

↳ **Konkurentnost i kohezija** - Operativni program Konkurentnost i kohezija financira se iz Europskog fonda za regionalni razvoj i Kohezijskog fonda te je ujedno i najveći operativni program. Operativni program podijeljen je na prioritetne osi koje se dijele na investicijske prioritete unutar kojih su određeni specifični ciljevi i aktivnosti koje je moguće financirati. Od jedanaest ponuđenih, Hrvatska je odlučila raspoloživa sredstva usmjeriti u devet tematskih cjelina. Od pet mogućih tematskih cjelina koje se mogu financirati iz Kohezijskog fonda, Hrvatska je odabrala dvije za ulaganje, pa je Program podijeljen u 10 prioritetnih osi, od kojih su sve financirane iz Europskog fonda za regionalni razvoj, dok su 2 financirane iz Kohezijskog fonda i Europskog fonda za regionalni razvoj (prioritetna os 6: Zaštita okoliša i održivost resursa te prioritetna os 7: Povezanost i mobilnost). Za ulaganja u rast i razvoj kroz navedene prioritetne osi namijenjeno je ukupno 6,88 milijardi (4,32 milijardi eura iz Europskog fonda za regionalni razvoj, a 2,56 milijardi eura iz Kohezijskog fonda).

↳ **Učinkoviti ljudski potencijali** – Operativni program Učinkoviti ljudski potencijali financira se iz Europskog socijalnog fonda. Temeljni cilj ovog Operativnog programa je pridonijeti rastu zapošljavanja i jačanju socijalne kohezije u Hrvatskoj. Ukupno ima pet prioritetnih osi koje su podijeljene na investicijske prioritete i specifične ciljeve, a prioritete su:

- Visoka zapošljivost i mobilnost radne snage
- Socijalno uključivanje
- Obrazovanje i cjeloživotno učenje
- Pametna administracija

Za smanjenje nezaposlenosti, socijalnu uključivost, obrazovanje, cjeloživotno učenje, suzbijanje diskriminacije, efikasnu javnu upravu i niz drugih mjera, u razdoblju od 2014. do 2020. godine dostupno je 1,85 milijardi eura (1,58 milijardi eura iz proračuna Europske unije, a 66 milijuna eura iz Inicijative za zapošljavanje mladih).

↳ **Program ruralnog razvoja** – strateški je dokument koji bi trebao pridonijeti razvoju hrvatske poljoprivrede i ruralnom razvoju te predstavlja preduvjet za korištenje sredstava iz Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj. Sredstva su u najvećoj mjeri namijenjena poljoprivrednicima i vlasnicima poljoprivrednih gospodarstava, pa tako i poljoprivrednicima u Općini Pisarovina. Programom su definirani sljedeći ciljevi:

- Poticati konkurentnost poljoprivrede,
- Osigurati održivo upravljanje prirodnim resursima i klimatskim promjenama

- Postići uravnotežen teritorijalni razvoj ruralnih područja, uključujući stvaranje i očuvanje radnih mjesta.

U Programu su definirane različite mjere za čije će ostvarenje biti alocirana sredstva, a u okviru tih mjera određene su podmjere koje sadrže aktivnosti prihvatljive za ulaganje. Dakle, prema Operativnom programu, iz Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj planira se financirati 16 mjera. Mjere predviđene u Programu ruralnog razvoja, posebice interesantne za razvoj općine Pisarovina su:

1. Prijenos znanja i aktivnosti informiranja
2. Savjetodavne usluge, usluge upravljanja i pomoći u poljoprivrednim gospodarstvima
3. Sustavi kvalitete za poljoprivredne i prehrambene proizvode
4. Ulaganje u fizičku imovinu
5. Obnavljanje poljoprivrednog proizvodnog potencijala oštećenog uslijed prirodnih nepogoda i katastrofalnih događaja i uvođenje odgovarajućih preventivnih aktivnosti
6. Razvoj poljoprivrednih gospodarstava i poslovanja
7. Temeljne usluge i obnova sela u ruralnim područjima
8. Ulaganje u razvoj šumskog područja i povećanje održivosti šuma
9. Uspostavljanje skupina i organizacija proizvođača
10. Poljoprivreda, okoliš i klimatski uvjeti
11. Ekološki uzgoj
12. Plaćanja povezana s područjima s prirodnim ograničenjima ili ostalim posebnim ograničenjima
13. Suradnja
14. Upravljanje rizicima
15. Financiranje dodatnih izravnih plaćanja za Hrvatsku
16. Podrška za LEADER lokalni razvoj (CLLD - eng. Community Lead Local Development – lokalni razvoj kojeg vodi zajednica)

Ukupna alokacija za Program ruralnog razvoja za razdoblje od 2014. do 2020. godine iznosi 2,38 milijardi eura (2,02 milijardi eura iz Europskog fonda za ruralni razvoj, a ostatak iz sredstava nacionalnog proračuna Republike Hrvatske).

↳ **Operativni program za pomorstvo i ribarstvo**– Operativni je program kojim Republika Hrvatska kroz korištenje sredstava iz Europskog fonda za pomorstvo i ribarstvo doprinosi ostvarenju sveobuhvatnog cilja Zajedničke ribarstvene politike; osigurati da aktivnosti ribarstva i akvakulture doprinose dugoročnim, održivim uvjetima koji se odnose na okoliš i koji su potrebni za gospodarski i socijalni razvoj. Sredstva su u najvećoj mjeri namijenjena ribarskom sektoru. Programom su definirani sljedeći ciljevi:

- Promicanje konkurentnog, okolišno i gospodarski održivog i društveno odgovornog ribarstva i akvakulture

- Poticanje provedbe Zajedničke ribarstvene politike (ZRP)
- Promicanje uravnoteženog i uključivog teritorijalnog razvoja ribarstvenih područja i akvakulturnih područja u akvakulturi
- Poticanje razvoja i provedbe Integrirane pomorske politike (IPP) Unije

Sredstva za postizanje strateških ciljeva raspoređena su unutar šest prioriteta. Ukupna alokacija za Operativni program za pomorstvo i ribarstvo u razdoblju od 2014. do 2020. godine iznosi 252,6 milijuna eura.

Dodatna sredstva Europske unije dostupna su kroz Programe Unije koji predstavljaju integrirani niz aktivnosti koje usvaja Europska unija u svrhu promicanja suradnje između država članica u različitim područjima povezanim sa zajedničkim politikama EU. Programi Unije u kojima mogu sudjelovati korisnici iz Republike Hrvatske, pa tako i Općine Pizarovina su:

- HORIZON 2020
- ERASMUS + - Program EU za obrazovanje, osposobljavanjem mlade i sport
- FISCALIS 2020
- CUSTOMS 2020
- PERICLES 2020
- HERCULE III
- JUSTICE
- CONSUMER
- LIFE
- EMPLOYMENT and SOCIAL INNOVATION – Zapošljavanje i socijalne inovacije
- YOUTH EMPLOYMENT INITIATIVE – Inicijativa za zapošljavanje mladih
- COSME – Program za konkurentnost MSP-a
- CREATIVE EUROPE
- EUROPA ZA GRAĐANE 2014 – 2020
- PRAVA I DRŽAVLJANSTVO
- ZDRAVLJE ZA RAST (Health for Growth)

Projekte definirane ovim strateškim dokumentom moguće je financirati kroz niz različitih programa na nacionalnoj i regionalnoj razini čiji nositelji su:

- Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova EU,
- Ministarstvo poljoprivrede,
- Ministarstvo gospodarstva, poduzetništva i obrta
- Ministarstvo turizma,
- Ministarstvo kulture,
- Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku,

- Ministarstvo graditeljstva i prostornog uređenja,
- Ministarstvo znanosti i obrazovanja,
- Ministarstvo vanjskih i europskih poslova,
- Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture,
- Ministarstvo unutarnjih poslova,
- Ministarstvo zdravstva,
- Ministarstvo zaštite okoliša i energetike,
- Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost,
- Ured za udruge Republike Hrvatske,
- Hrvatske vode,
- Hrvatska agencija za malo gospodarstvo, inovacije i investicije (HAMAG-BICRO),
- Hrvatska turistička zajednica,
- Zagrebačka županija,
- Zaklade i donatori, te mnogi drugi.

Općina Pisarovina, kao jedinica lokalne samouprave, za realizaciju kapitalnih infrastrukturnih projekata može koristiti i zajmove kod poslovnih banaka ili koristiti model javno-privatnog partnerstva.

18. USKLAĐENOST STRATEGIJE S DOKUMENTIMA VIŠE RAZINE

U procesu izrade Izmjena i dopuna Strategije razvoja Općine Pisarovina za razdoblje do 2020. uzeti su u obzir temeljni dokumenti na EU, nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini. Na EU razini Izmjene i dopune Strategije razvoja Općine Pisarovina usklađene su s prioritetima i ciljevima definiranim desetogodišnjom gospodarskom strategijom EU pod nazivom „**EUROPA 2020**“ koja predstavlja središnji dio strategije sveukupnog oporavka EU.

Sukladno Uredbi (EU) br. 1303/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. prosinca 2013. svaka država članica EU obvezna je podnijeti Partnerski sporazum kojim se utvrđuje nacionalna strategija kao podloga za korištenje europskih strukturnih i investicijskih fondova. Europska komisija usvojila je Sporazum o partnerstvu s Republikom Hrvatskom 30. listopada 2014. godine kojim se osigurava usklađenost sa Strategijom Europa 2020 te ispunjavanje zajedničkih europskih ciljeva za rast i radna mjesta. Europska komisija izdvojila je četiri područja u RH na čiji bi razvoj trebala biti usmjerena dostupna financijska sredstva, a koja su uzeta u obzir prilikom definiranja razvojnih ciljeva, prioriteta i mjera ovog dokumenta:

1. Jačanje konkurentnosti gospodarstva
2. Poticanje zapošljavanje, poboljšanje obrazovnog sustava i smanjenje siromaštva
3. Očuvanje okoliša i prirodnih resursa
4. Jačanje administrativnih kapaciteta i veća uključenost civilnog sektora

Ovime je Strategija razvoja Općine Pisarovina ujedno usklađena i s nacionalnim ciljevima istaknutim u **Nacionalnom strateškom referentnom okviru 2013.**, a to su:

- Konkurentno gospodarstvo zasnovano na integraciji tržišta, institucionalnim reformama i održivom razvoju
- Poboljšanje okruženja za otvaranje radnih mjesta i zapošljivost
- Uravnotežen regionalni razvoj i poboljšanje uvjeta života

Na nacionalnoj razini, Strategija Općine Pisarovina usklađena je i sa **Strategijom regionalnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje do kraja 2020. godine** čiji sveukupni cilj je pridonijeti gospodarskom rastu i razvoju RH kroz unaprjeđenje gospodarske infrastrukture, poslovnog okruženja i jačanje ljudskih potencijala te unaprijediti kvalitetu življenja kroz podizanje razine znanja i sposobnosti, osiguranje i unaprjeđenje osnovne infrastrukture, podršku potpomognutim područjima i područjima s razvojnim posebnostima te kroz unaprjeđenje javnih usluga i međusektorske suradnje.

Ostvarenjem razvojnih ciljeva Strategije razvoja Općine Pisarovina doprinijet će se i ostvarenju strateških ciljeva ostalih nacionalnih strateških dokumenata, od kojih se posebno mogu izdvojiti:

- Nacrt nacionalne strategije stvaranja poticajnog okruženja za razvoj civilnog društva 2017.-2021.

- Nacionalni akcijski plan za obnovljive izvore energije do 2020.
- Operativni plan deinstitutionalizacije i transformacije domova socijalne skrbi i drugih pravnih osoba koje obavljaju djelatnost
- Operativni program Konkurentnost i kohezija 2014.-2020.
- Operativni program Učinkoviti ljudski potencijali 2014-2020.
- Plan implementacije Garancija za mlade
- Program ruralnog razvoja Republike Hrvatske 2014.-2020.
- Strategije borbe protiv siromaštva i socijalne isključenosti u RH 2014.-2020.
- Strategija energetskega razvoja RH do 2020.
- Strategija obrazovanja, znanosti i tehnologije
- Strategija razvoja poduzetništva u RH 2013.-2020.
- Strategija razvoja turizma RH do 2020.

Strategija razvoja Općine Pisarovina u skladu je s nadređenim strateškim razvojnim dokumentom na regionalnoj razini – **Županijskom razvojnom strategijom Zagrebačke županije do 2020.** U županijskoj razvojnoj strategiji definirana je vizija razvoja Zagrebačke županije koja glasi: Zagrebačka županija vodeća je inovativna gospodarska županija čiji se razvoj temelji na društvu znanja, prepoznatljivoj i očuvanoj kulturnoj i prirodnoj baštini, privlačnosti za rad, boravak i življenje, a povezana je sukladno s razvojem Grada Zagreba. Definirani strateški ciljevi za ostvarenje ove vizije su sljedeći:

1. Povećati konkurentnost i društvenu odgovornost gospodarstva (razvoj poticajnog poduzetničkog okruženja, gospodarstvo ruralnih područja i konkurentna poljoprivreda, razvoj konkurentnog turizma, upotreba obnovljivih izvora energije i energetska učinkovitost u gospodarstvu i poljoprivredi)

2. Poboljšati infrastrukturu i kvalitetu života održivim korištenjem prirodnih resursa i kulturnih dobara (korištenje obnovljivih izvora energije i energetska učinkovitost, razvijena komunalna i prometna infrastruktura, visoka kvaliteta urbanog i prirodnog okruženja, zaštita i održivo korištenje prirodnih vrijednosti, zaštita i održivo korištenje kulturnih vrijednosti)

3. Razvijati ljudske resurse i unaprijediti upravljanje razvojem (otvorena i učinkovita županijska i lokalna samouprava, unapređenje socijalnih usluga, unapređenje odgojno-obrazovnih usluga, provedba Strategije razvoja ljudskih resursa Zagrebačke županije 2014. – 2020.))

Vizija razvoja Općine Pisarovina, te strateški ciljevi, prioriteti i mjere za ostvarenje vizije Općine usklađeni su s vizijom i ciljevima Županijske razvojne strategije, te će isti doprinijeti ostvarenju vizije i ciljeva razvoja Županije.

Strategija razvoja Općine usklađena je i s planskim dokumentima na **lokalnoj razini**: Prostorni plan uređenja Općine Pisarovina, Plan gospodarenja otpadom Općine Pisarovina,

Program gradnje objekata i uređaja komunalne infrastrukture Općine Pisarovina za 2018. godinu – II izmjene, Program održavanja komunalne infrastrukture Općine Pisarovina za 2018. godinu – I izmjene, Plan razvojnih programa Općine Pisarovina za razdoblje od 2018.-2020.

Pregled usklađenosti ciljeva i prioriteta razvoja s Razvojnou strategijom Zagrebačke županije do 2020., i Strategijom regionalnog razvoja RH za razdoblje do kraja 2020.

PRIORITETI	MJERE	Usklađenost s Razvojnou strategijou Zagrebačke županije do 2020.	Usklađenost sa Strategijou regionalnog razvoja RH za razdoblje do kraja 2020.
CILJ 1.: GOSPODARSKI RAZVOJ			
1P1 – Razvoj MSP i obrtništva	1P1-M1; 1P1-M2; 1P1-M3; 1P1-M4; 1P1-M5; 1P1-M6	1P1 – Razvoj poticajnog poduzetničkog okruženja Mjere: 1P1-M1, 1P1-M2, 1P1-M5	2P1 – Unaprjeđenje gospodarske infrastrukture na regionalnoj i lokalnoj razini Mjere: 2P1 – M1, 2P1 – M2 2P2 – Stvaranje poticajnog poslovnog okruženja na regionalnoj i lokalnoj razini Mjere: 2P2 – M1, 2P2 – M2, 2P2 – M3 2P3 – Jačanje ljudskih potencijala i obrazovanje povezano s potrebama gospodarstva na regionalnoj i lokalnoj razini Mjere: 2P3 – M1
1P2 – Poticanje razvoja turizma	1P2-M1; 1P2-M2; 1P2-M3; 1P2-M4; 1P2-M5; 1P2-M6	1P3 – Razvoj kontinentalnog turizma Mjere: 1P3-M1, 1P3-M2	2P2 – Stvaranje poticajnog poslovnog okruženja na regionalnoj i lokalnoj razini Mjere: 2P2 – M4, 2P2-M5
1P3 – Stvaranje uvjeta za razvoj poljoprivredne proizvodnje	1P3-M1; 1P3-M2; 1P3-M3; 1P3-M4; 1P3-M5; 1P3-M6	1P2 – Gospodarstvo ruralnih područja i konkurentna poljoprivreda Mjere: 1P2–M1, 1P2–M2, 1P2– M3, 1P2–M4, 1P2-M5, 1P2-M6, 1P2-M7	
CILJ 2.: UNAPRJEĐENJE INFRASTRUKTURNOG SUSTAVA OPĆINE I ZAŠTITA OKOLIŠA			
2P1 – Unaprjeđenje javne,	2P1-M1; 2P1-M2; 2P1-M3;	2P2 – Razvijena komunalna i prometna infrastruktura Mjere: 2P2–M1, 2P2-M3, 2P2-	1P2 – Osiguranje i unaprjeđenje osnovne lokalne i regionalne

komunalne i prometne infrastrukture	2P1-M4; 2P1-M4; 2P1-M5; 2P1-M6; 2P1-M7; 2P1-M8; 2P1-M9; 2P1-M10	M4, 2P2-M5, 2P2-M6 2P3 - Visoka kvaliteta urbanog i prirodnog okruženja Mjere: 2P3-M1 2P1 - Korištenje obnovljivih izvora energije i energetske učinkovitosti Mjere: 2P1-M2	infrastrukture Mjere: 1P2 – M1, 1P2 – M2
2P2 – Unapređenje društvene infrastrukture	2P2-M1; 2P2-M2; 2P2-M3; 2P2-M4; 2P2-M5; 2P2-M6	3P3 – Unapređenje odgojno-obrazovnih usluga Mjere: 3P3 – M1, 3P3 – M2, 3P3 – M3 2P5 – Zaštita i održivo korištenje kulturnih vrijednosti Mjere: 2P5 – M1, 2P5-M2	1P1 – Podizanje razine znanja i sposobnosti za poboljšanje kvalitete života Mjere: 1P1-M1 1P2 – Osiguranje i unapređenje osnovne lokalne i regionalne infrastrukture Mjere: 1P2 – M1, 1P2 – M2, 1P2 – M3
2P3 – Zaštita okoliša i primjena obnovljivih izvora energije	2P3-M1; 2P3-M2; 2P3-M3; 2P3-M4	1P4 – Upotreba obnovljivih izvora energije i energetske učinkovitosti u gospodarstvu i poljoprivredi Mjere: 1P4-M1, 1P4-M3 2P1 – Korištenje obnovljivih izvora energije i energetska učinkovitost Mjere: 2P1-M1, 2P1-M3, 2P1-M4, 2P1-M5, 2P1-M6, 2P1-M7 2P4 – Zaštita i održivo korištenje prirodnih vrijednosti Mjere: 2P4-M2, 2P4-M3, 2P4-M4	1P2 – Osiguranje i unapređenje osnovne lokalne i regionalne infrastrukture Mjere: 1P2-M4
CILJ 3.: UNAPREĐENJE DRUŠTVENIH DJELATNOSTI I RAZVOJ CIVILNOG DRUŠTVA			
3P1 – Unapređenje socijalnih i zdravstvenih	3P1 – M1; 3P1 – M2; 3P1 – M3	3P2 – Unapređenje socijalnih usluga Mjere: 3P2 – M1, 3P2 – M2, 3P2 – M3, 3P2 – M4	1P1 – Podizanje razine znanja i sposobnosti za poboljšanje kvalitete života Mjere: 1P1 – M2

usluga			
3P2 – Poticanje razvoja ljudskih potencijala	3P2 – M1; 3P2 – M2	3P3 – Unapređenje odgojno-obrazovnih usluga Mjere: 3P3 – M1 3P4 – Provedba Strategije razvoja ljudskih resursa Zagrebačke županije 2014.-2020. Mjere: 3P4 – M1	2P3 – Jačanje ljudskih potencijala i obrazovanje povezano s potrebama gospodarstva na regionalnoj i lokalnoj razini Mjere: 2P3 – M1
3P3 – Jačanje i razvoj lokalne samouprave	3P3 – M1; 3P3 – M2;	3P1 – Otvorena i učinkovita županijska i lokalna samouprava Mjere: 3P1 – M1, 3P1 – M3, 3P1 – M4	3P1 – Učinkovito upravljanje regionalnim razvojem Mjere: 3P1-M1, 3P1-M3, 3P1-M4 3P2 – Djelotvorna međusektorska suradnja (u skladu s načelom participacije) Mjere: 3P2-M2
3P4 – Razvoj civilnog društva	3P4 – M1; 3P4 – M2; 3P4 – M3	2P5 – Zaštita i održivo korištenje kulturnih vrijednosti Mjere: 2P5-M1 3P1 – Otvorena i učinkovita županijska i lokalna samouprava Mjere: 3P1 – M3	1P1 - Podizanje razine znanja i sposobnosti za poboljšanje kvalitete života Mjere: 1P1 – M3

PRILOZI

PRILOG 1.: AKCIJSKI PLAN PROVEDBE ZA 2019.

Akcijski plan provedbe Strategije za 2019. godinu svojim sadržajem prati definirane strateške razvojne ciljeve, prioritete i mjere. Sadrži pregled aktivnosti, programa i projekata koji doprinose ostvarenju razvojnih ciljeva Općine Pisarovina a koji su predviđeni u proračunu Općine Pisarovna za 2019. godinu. Ovaj plan podložen je promjenama, izmjenama i dopunama, sukladno osiguravanju financijskih sredstava potrebnih za realizaciju planiranih projekata.

STRATEŠKI CILJ 1.: Razvoj konkurentnog gospodarstva			
PRIORITETI	Aktivnosti/Programi/Projekti (A/P/P)	Iznos sredstava	Izvor financiranja
1.1. Razvoj malog i srednjeg poduzetništva i obrtništva	(P) Izgradnja infrastrukture u Poduzetničkoj zoni Pisarovina: <ul style="list-style-type: none"> - ceste - parkiralište - nogostupi - javna rasvjeta - zelena infrastruktura	12.160,000.00	Općina Pisarovina, EU fondovi
	(P) Razvoj gospodarstva	117.600,00	Općina Pisarovina
1.2. Poticanje razvoja turizma	(A) Razvoj turizma	300.000,00	Općina Pisarovina
	(P) Izgradnja Turističko izletničkog centra sa plažom, kupalištem, hostelom, kampom za izviđače i autokampom	300.000,00	Općina Pisarovina, EU fondovi
1.3. Stvaranje uvjeta za razvoj poljoprivrede	(A) Subvencije trgovačkim društvima, poljoprivrednicima i obrtnicima izvan javnog sektora	120.000,00	Općina Pisarovina
	(A) Održavanje poljoprivredne infrastrukture	310.000,00	Općina Pisarovina
	(P) Izgradnja i održavanje poljskih i šumskih puteva	2.500.000,00	Općina Pisarovina, EU fondovi

	(P) Katastar nekretnina Općine Pisarovina: <ul style="list-style-type: none"> - Provođenje komasacije na području k.o. Donja Kupčina - Provođenje nove katastarske izmjere na području k.o. Lučelnica, Lijevo Sredičko i Velika Jamnička	594.000,00	Općina Pisarovina, Zagrebačka županija
--	---	------------	--

STRATEŠKI CILJ 2.: Unapređenje infrastrukturnog sustava Općine i zaštita okoliša			
PRIORITETI	Aktivnosti/Programi/Projekti (A/P/P)	Iznos sredstava	Izvor financiranja
2.1. Unapređenje javne, komunalne i prometne infrastrukture	(A) Održavanje nerazvrstanih cesta	1.200.000,00	Općina Pisarovina
	(A) Uređenje i održavanje javnih površina	300.000,00	Općina Pisarovina
	(A) Održavanje javne rasvjete	620.000,00	Općina Pisarovina
	(P) Izgradnja i modernizacija javne rasvjete	500.000,00	Općina Pisarovina, Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost
	(P) Investicijsko održavanje cesta	400.000,00	Općina Pisarovina, Zagrebačka županija
	(P) Izgradnja vodovoda, vodocrpilišta i pratećih objekata	50.000,00	Općina Pisarovina, Vode Pisarovina d.o.o.
	(P) Izgradnja kanalizacije: <ul style="list-style-type: none"> - nastavak Pisarovina – Jamnica Pisarovinska - Donja Kupčina - Velika Jamnička - Bratina	850.000,00	Općina Pisarovina, Vode Pisarovina d.o.o., Hrvatske vode
	(P) Rekonstrukcija nerazvrstanih cesta iz EU programa	3.250.000,00	Općina Pisarovina, EU fondovi
	(P) Izgradnja i održavanje poljskih i šumskih putova	2.500.000,00	Općina Pisarovina, EU fondovi
	(P) Izgradnja nogostupa i ostalih javnih površina: <ul style="list-style-type: none"> - Izgradnja nogostupa na državnoj cesti D-36,	1.260.000,00	Općina Pisarovina, EU fondovi

	županijskim cestama Ž 3106, Ž 1037, Ž 3108		
	(A) Održavanje groblja i pratećih objekata	160.000,00	Općina Pisarovina
	(P) Izgradnja mrtvačnice u Dvorancima	1.500.000,00	Općina Pisarovina, EU fondovi
2.2. Unapređenje društvene infrastrukture i sadržaja	(P) Dogradnja polivalentne dvorane uz Dječji vrtić „Potočić Pisarovina“	1.200.000,00	Općina Pisarovina, Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku
	(A) Financiranje školskih i izvanškolskih aktivnosti	360.000,00	Općina Pisarovina
	(A) Održavanje školske športske dvorane i okoliša	270.000,00	Općina Pisarovina
	(A) Financiranje sportske djelatnosti	400.000,00	Općina Pisarovina
	(P) Izgradnja sportskih terena i objekata: <ul style="list-style-type: none"> - Izgradnja nogometnih i dječjih igrališta - Izgradnja svlačionice u Donjoj Kupčini - Dogradnja svlačionica u Pisarovini za teretanu	400.000,00	Općina Pisarovina, EU fondovi
	(P) Adaptacija društvenih domova: <ul style="list-style-type: none"> - Uređenje društvenog doma u Lučelnici, Bregani Pisarovinskoj, Donjoj Kupčini - Uređenje društvenog doma u Pisarovini u Centar mladih i kazališnu dvoranu	2.000.000,00	Općina Pisarovina, EU fondovi
	(P) Izgradnja vatrogasnog centra u Poduzetničkoj zoni Pisarovina	2.100.000,00	Općina Pisarovina, EU fondovi
	(P) Uređenje Stare škole u multimedijalni centar i dogradnja galerijskog prostora	150.000,00	Općina Pisarovina, EU fondovi
	(A) Adaptacija i uređenje objekata u Zavičajnom muzeju u Donjoj Kupčini i dokup eksponata	95.000,00	Općina Pisarovina
	2.3. Zaštita okoliša i primjena obnovljivih	(A) Sanacija divljih odlagališta smeća i ostali poslovi u svezi s otpadom	220.000,00

izvora energije	(P) Studija izvodljivosti i izgradnja toplinskog sustava na biomasu u PZ Pisarovina i centru Pisarovine	700.000,00	Općina Pisarovina, EU fondovi
-----------------	---	------------	-------------------------------

STRATEŠKI CILJ 3.: Unapređenje društvenih djelatnosti i razvoj civilnog društva			
PRIORITETI:	Aktivnosti/Programi/Projekti (A/P/P)	Iznos sredstava	Izvor financiranja
3.1. Unapređenje socijalnih i zdravstvenih usluga	(A) Pomoć invalidima	20.000,00	Općina Pisarovina
	(A) Pomoć u kući starijim osobama	100.000,00	Općina Pisarovina
	(A) Sufinanciranje cijene smještaja djece u dječjem vrtiću koji nije u vlasništvu Općine	12.000,00	Općina Pisarovina
	(A) Stanovanje	100.000,00	Općina Pisarovina
	(A) Subvencioniranje javnog prijevoza	300.000,00	Općina Pisarovina
	(A) Razni oblici pomoći	459.500,00	Općina Pisarovina
	(A) Zdravstvo	35.000,00	Općina Pisarovina
3.4. Razvoj civilnog društva	(A) Pomoći za kulturu, religiju i ostalo	205.000,00	Općina Pisarovina
SVEUKUPNO		38.118.100,00	

PRILOG 2.: BAZA PROJEKTNIH IDEJA

R. br.	Strateški cilj/Prioritet/Mjera	Naziv projekta	Nositelj
1.	SC 1./P 1.1./M 1.1.1.	Izgradnja infrastrukture u Poduzetničkoj zoni Pisarovina: <ul style="list-style-type: none"> - ceste - parkiralište - nogostupi - javna rasvjeta - zelena infrastruktura	Općina Pisarovina
2.	SC 1./P 1.1./M 1.1.2	Izrada Marketing plana Poduzetničke zone Pisarovina	Općina Pisarovina
3.	SC 1./ P 1.1./M 1.1.5	Izgradnja poduzetničkog inkubatora	Općina Pisarovina i partneri
4.	SC 1./P 1.1./ M 1.1.3	Projekti u Zračnoj luci Pisarovina	Pan-Avia d.o.o.
5.	SC 1./P 1.1./ M 1.1.3.	Projekti u Eko parku „Krašograd“	Kraš d.d.
6.	SC 1./ P 1.2./ M 1.2.1.	Formiranje i razvoj Turističko-informativnog centra	Općina Pisarovina
7.	SC 1./ P 1.2./ M 1.2.2.	Izrada revizije Marketnih projekta turističkog razvoja Općine Pisarovina	Općina Pisarovina
8.	SC 1./ P 1.2./ M 1.2.3.	Izgradnja Turističko-izletničkog centra sa plažom, kupalištem, hostelom, kampom za izviđače i autokampom	Općina Pisarovina i partneri
9.	SC 1./ P 1.2./ M 1.2.3.	Uređenje Memorijalnog centra sa kapelom, drvenim kućicama i bazenom	Općina Pisarovina
10.	SC 1./ P 1.2./ M 1.2.4.	Razvoj sportsko-rekreacijskog turizma (jahanje, lov i ribolov, cikloturizam)	Općina Pisarovina, TZO Pisarovina, udruge i klubovi
11.	SC 1./ P 1.2./ M 1.2.4.	Unapređenje postojećih i razvoj novih manifestacija (Kupske večeri, Koncert etno glazbe, Dani kruha, Godišnji susreti udruge „Titanik 100“, Biciklijada, pčelarske manifestacije...)	TZO Pisarovina, udruge, vjerske zajednice, pojedinci
12.	SC 1./ P 1.3./ M 1.3.1.	Provođenje komasacije na području k.o. Donja Kupčina	Općina Pisarovina
13.	SC 1./ P 1.3./ M 1.3.1.	Provođenje nove katastarske izmjere na području k.o. Lučelnica, Lijevo Sredičko i Velika Jamnička	Općina Pisarovina
14.	SC 1./ P 1.3./ M 1.3.3	Izgradnja i održavanje poljskih i šumskih putova	Općina Pisarovina
15.	SC 1./ P 1.3./ M 1.3.4.	Osnivanje poljoprivredne zadruge/poduzeća	Općina Pisarovina, OPG-i
	SC 1./ P 1.3./ M 1.3.6.	Organiziranje programa edukacije i osposobljavanja proizvođača	Općina Pisarovina i partneri
16.	SC 2./ P 2.1./ M 2.1.1.	Izgradnja i modernizacija vodovodne mreže	Vode Pisarovina d.o.o.

17.	SC 2./ P 2.1./ M 2.1.2.	Izgradnja kanalizacije: <ul style="list-style-type: none"> ➤ nastavak Pisarovina – Jamnica Pisarovinska ➤ Donja Kupčina ➤ Velika Jamnička ➤ Bratina	Vode Pisarovina d.o.o.
18.	SC 2./ P 2.1./ M 2.1.3.	Modernizacija i izgradnja energetske učinkovite javne rasvjete	Općina Pisarovina
19.	SC 2./ P 2.1./ M 2.1.4.	Izgradnja plinifikacijske mreže	Općina Pisarovina
20.	SC 2./ P 2.1./ M 2.1.5.	Asfaltiranje i proširenje nerazvrstanih cesta	Općina Pisarovina
21.	SC 2./ P 2.1./ M 2.1.6.	Izgradnja nogostupa na državnoj cesti D – 36, županijskim cestama Ž 3106, Ž 1037, Ž 3108	Općina Pisarovina
22.	SC 2./ P 2.1./ M 2.1.8.	Izgradnja autobusnog kolodvora	Općina Pisarovina
23.	SC 2./ P 2.1./ M 2.1.9.	Uređenje groblja i parkirališta uz groblje	Općina Pisarovina
24.	SC 2./ P 2.1./ M 2.1.9.	Izgradnja mrtvačnica u Dvorancima i Gradecu Pokupskom	Općina Pisarovina
25.	SC 2./ P 2.1./ M 2.1.9.	Viseći most Lijevo Sredičko-Lasinja	Općina Pisarovina
26.	SC 2./ P 2.2./ M 2.2.1.	Dogradnja i opremanje polivalentne dvorane uz Dječji vrtić „Potočić Pisarovina“	Općina Pisarovina
27.	SC 2./ P 2.2./ M 2.2.2.	Izgradnja svlačionica u Donjoj Kupčini	Općina Pisarovina
28.	SC 2./ P 2.2./ M 2.2.2.	Dogradnja svlačionica u Pisarovini za teretanu	Općina Pisarovina
	SC 2./ P 2.2./ M 2.2.2.	Izgradnja i opremanje nogometnih igrališta	Općina Pisarovina
29.	SC 2./ P 2.2./ M 2.2.3.	Izgradnja i opremanje dječjih igrališta	Općina Pisarovina
30.	SC 2./ P 2.2./ M 2.2.4.	Uređenje društvenih domova u naseljima: <ul style="list-style-type: none"> - Lučelnica - Bregana Pisarovinska - Donja Kupčina	Općina Pisarovina
31.	SC 2./ P 2.2./ M 2.2.4.	Uređenje društvenog doma u Centar mladih i kazališnu dvoranu	Općina Pisarovina
32.	SC 2./ P 2.2./ M 2.2.4.	Uređenje Stare škole u Multimedijalni centar i dogradnja galerijskog prostora	Općina Pisarovina
33.	SC 2./ P 2.2./ M 2.2.4.	Adaptacija Stare škole u Lijevom Sredičkom i prenamijena u Centar za edukaciju i boravak u prirodi	Općina Pisarovina
34.	SC 2./ P 2.2./ M 2.2.4.	Izgradnja Vatrogasnog centra	Općina Pisarovina
35.	SC 2./ P 2.2./ M 2.2.5.	Adaptacija i uređenje objekata u Zavičajnom muzeju u Donjoj Kupčini i dokup eksponata	Općina Pisarovina
36.	SC 2./ P 2.2./ M 2.2.6.	Izgradnja naselja za mlade obitelji po programu poticane stanogradnje	Općina Pisarovina
37.	SC2./ P 2.3./ M 2.3.3.	Izgradnja toplovođa u Poduzetničkoj	Komunalno Pisarovina

		zoni Pisarovna i centru Pisarovina	
38.	SC 3./ P 3.1./ M 3.1.1.	Izgradnja doma za starije	Općina Pisarovina i partneri
	SC 3./ P 3.1./ M 3.1.1.	Razvoj socijalne skrbi potrebitih	Općina Pisarovina
39.	SC 3./ P 3.2./ M 3.2.2.	Organiziranje programa cjeloživotnog učenja, prekvalifikacija i osposobljavanja	Općina Pisarovina i partneri
40.	SC 3./ P 3.2./ M 3.2.3	Organiziranje edukacija stručnog osposobljavanja službenika	Općina Pisarovina i partneri
41.	SC 3./ P 3.4./ M 3.4.1.	Organiziranje edukacija članova udruga o mogućnostima vanjskih izvora financiranja te osposobljavanja za pripremu i upravljanje EU projektima	Općina Pisarovina i partneri
42.	SC 3./ P 3.4./ M 3.4.2.	Nacionalna i međunarodna suradnja kulturno-umjetničkih društava „Bratinečko srce“ i „Magdalena“	Općina Pisarovina, udruge